

**Devrimci
Demokratik
Sendikalar
Birlik
Bülteni
Ekim 2010
Fiyatı: 1 TL**

İNSANCA BİR YAŞAM VE GELECEĞİMİZ İÇİN KAZANACAĞIZ!

**Referandum ve
getir(me)dikleri
Sayfa 3**

**Özelleştirme
halkasında: PTT
Sayfa 4**

**Toplu İş
Sözleşmelerinin
önemi
Sayfa 5**

**DDSB Eğitim ve Tatil
Kampı
Sayfa 6**

**Ne yana dönsek,
orada işçilere emek-
çilere katliam, sö-
mürü, zulüm...
Sayfa 7**

**DDSB Kurultay
sunumları
Sayfa 8-24**

ÖZELLEŞTİRME HALKASINDA:

PTT

Bir Kamu İktisadi Teşebbüsü (KİT) olan PTT'de son yıllarda posta emekçilerinin sorunları katmerleşiyor. Günden güne iş yükünün altında biraz daha ezilen posta emekçileri iş güvencelerini kaybediyor. PTT'nin A.Ş. olmasının tartışıldığı şu günlerde posta emekçileri iş yükü altında daha da ezilerek düşünmesi, sorgu-

laması engellenmeye çalışılıyor. Çalışanlar öyle bıktırılıyor ki "özelleşse de kurtulsak" noktasına gelip dayanıyor sabır taşları. Diğer özelleşen kamu kuruluşlarının işçi ve emekçileri gibi PTT emekçileri de iş koşullarının zorluğundan, ağırlığından kaçmanın bir yolu olarak görüyor özelleştirmeyi. PTT'nin özelleştirilmesini içeren yasa taslağı Bakanlar Kurulu'na gitmek üzere sıra beklerken çalışanlardan köşe bucak saklanıyor. Özelleştirmenin, çalışanlara neler "getirip" neler götürdüğü saklanmaya çalışılıyor.

“1 Mayıs düşüncesinin dayandığı muhteşem temel, proleter kitlelerin kendi kendilerine, doğrudan ileri adım atmalarıdır; (...) milyonlarca işçinin gerçekleştirdiği siyasal kitle eylemidir.”

Rosa Luxemburg

MERHABA

Çeşitli milliyetlerden Türkiye işçi sınıfının baskıya, sömürüye, zulme, hak

gasplarına ve daha da ötesinde iktidara yönelik mücadelesini geliştirerek başarıya ulaşması sürecinde; aşması gereken irili-ufaklı birçok engelin varlığı ve bu engellerin aşılması olan ilk adımın örgütlenme olduğu bilinciyle çıkartıyoruz bültenimizin 4. sayısını.

DDSB'nin 2. Kurultay Dosyası'nı paylaştığımız, ilk eğitim-tatil kampını aktardığımız, “evet” sonucunun çıktığı referandumda boykot tavrının neden önemli

olduğunu anlatmaya çalıştığımız bültenimizde sistemin özelleştirme, taşeronlaştırma saldırılarının kat be kat artarak devam ettiği bu süreçte PTT'nin özelleşmesi üzerine, çeşitli belediyelerde çalışan taşeronların örgütlenmesi üzerine yazdığımız yazılarımızla sürece ışık tutmaya çalıştık.

Direnişlere, mücadelelere ve kazanımlara gebe olan süreçleri örgütlenerek aşağıcağımızı dile getirirken bültenimizin yeni sayısında buluşmak dileğiyle diyoruz.

ESENYURT BELEDİYESİ'NDE İŞTEN ATILAN İŞÇİLERİN YÜRÜTTÜĞÜ HUKUK MÜCADELESİNDE İŞÇİLER KAZANDI, SIRA İŞBAŞI YAPMALARINDA...

Esenyurt Belediyesi'nde yaklaşık 290 gün, kar-kış demeden işten atılmaları karşı yürütülen mücadele sonucu, patronun işten attığı işçiler, mahkemece işe geri iade edildiler. Patron işe iade kararına itiraz etmediğinden kaynaklı işçilerin iadeleri kesinleşti.

Bir yandan sendikal örgütlenme sürerken diğer yandan işten atılan işçilerin işe iade davaları için açılan davalar sona erdi. İlk grup 5 kişi, ikinci grup 17 kişi, üçüncü grup 30 kişi olup; ayrıca 2 kişilik ayrı davalar olmak üzere işten atılan toplam 54 kişinin davası son olarak 16 Eylül tarihinde sona ermiş ve mahkeme işçilerin sendikal oldukları için işten atıldıklarını onaylamıştır.

300 gün boyunca yürütülen direnişe Belediye-İş Sendikası Genel Merkezinin katkı sunmamasına rağmen Belediye-İş 2 Nolu

Şube elinden geleni yapmaya çalışmıştır. **İlk olarak;** direnişlerde direnişçileri tutmak, onların direnişlerini sahiplenmek, olanak sağlamak çok kolay değildir. Bu direnişte olması gereken desteğin sağlanması direnişin uzun vadeli yürütmesine neden oldu. **İkinci olarak;** Esenyurt'taki mücadeleyi yerellerdeki geniş emekçi kesimlerinin sahiplenmesi sağlanarak ortak mücadeleyle yereldeki kamuoyu ile haklı zemine oturması sağlandı. Ayrıca yereldeki sınıf dostlarını bu sürecin tarafı yapmak için de bir platform kuruldu ve direniş bu sürece oturtuldu. **Üçüncü olarak;** direnişin yereldeki emekçiler tarafından sahiplenilmesiyle direnişin dayanışma yanının gelişmesi sağlandı.

İşte Esenyurt'ta 290 gün yürütülen direnişin kısa öyküsü bu. Şimdi bu direnişte geli-

nen noktada işçilerin işe iade edilmesi için tüm güçlerimizi seferber etmeliyiz. Yaklaşık bir ay sürecek bu süreçte işçilerin işe iade edilmesini sağlayacak kamuoyu baskısı da oldukça etkili olacaktır. Bizler bunu yapacağız.

(İstanbul DDSB)

BELEDİYE-İŞ SENDİKASINDA MUHALİF ŞUBELERDEN DEĞİŞİM HAREKETİ

Belediye-İş Sendikasında yaklaşan Genel Kurul öncesi tansiyon giderek yükseliyor. İcraatları ile şubelerin tepkisini çeken genel merkeze karşı alternatif arayışları yaklaşan Genel Kurul öncesi hız kazandı.

Genel Başkanı Nihat Yurdakul'un Belediye-İş Sendikasında statükocu, sınıftan uzak ve gerici bir anlayışı temsil ettiğini, sendikayı anti-demokratik yöntemlerle tek adam anlayışı ile yönettiğini dile getiren muhalif şubeler, yaptıkları bir basın toplantısı ile bu düşüncelerini kamuoyuna duyurdu.

25 Ekim Pazartesi günü Belediye-İş İstanbul Şubelerinin Saraçhane'de bulunan binasında biraraya gelen muhalif şubeler açıkladıkları bir deklarasyonla Genel Merkezi bayrak açtılar.

Belediye İş İstanbul 1, 2, 5, 6 şubeleri, Belediye-İş Ankara 2, Aski, Ego ve Belediye-İş Balıkesir Şubeleri tarafından gerçekleştirilen

basın toplantısında açıklamayı 2 No'lu Şube başkanı Hasan Gülüm okudu. Gülüm; mevcut yönetimin işçi sınıfının içinden geçtiği olağanüstü süreci kavrayacak ve sürece ilişkin politikalar üretecek birikim ve donanımdan yoksun olduğunu, Toplu İş Sözleşmelerinde mücadele yerine Yüksek Hakem Kurulu'nu tercih ettiğini, yönetimin tek bir kişiye indirgenildiğini ve sendika içinde demokratik bir işlerliğin olmadığını dile getirdi. Hasan Gülüm; açıklamasını şu sözlerle bitirdi: “Tüm üyelerimizi statükoya, bürokrasiye, boş vermişliğe, tek adam sultasına karşı mücadeleye davet ediyoruz.”

Açıklamada konuşan 6 Nolu Şube Başkanı Hasan Koç da “İhtirası olanlar böler parçalar, ideali olanlar bütünleştirir” diyerek durumu gayet net olarak açıkladı.

Belediye-İş Sendikası İstanbul 1, 2, 5, 6 no'lu şube başkanları da söz alarak neden mu-

halif oldukları açıkladı.

Öte yandan Belediye-İş'te muhalif seslerin çıkmaya başlamasının ardından Nihat Yurdakul muhalefete yönelik tahammülsüzlüğünü göstermekte gecikmedi; 6 No'lu Şube Başkanının aracına el koydu, profesyonelliğini düşürdü; 2, 1 ve 5 No'lu Şubelerin araçlarının yakıt ücretlerini keserek muhalif çalışmayı engellemeye yönelik tavra girerken Balıkesir Şube Başkan Yardımcısının profesyonelliğini düşürdü. Bunun dışında kendisine muhalif olabilecek şubeleri kapanma tehlikesiyle karşı karşıya bırakıyor.

Nihat Yurdakul, geçtiğimiz günlerde Adana'da yapılan bir toplantıda Belediye-İş üyesi Kürt emekçilere dönük milliyetçi ırkçı söylemleri ile de tepki çekmiş, özellikle T.Kürdistan'ın da birçok şube bu nedenlerle Genel-İş'e geçmişti.

REFERANDUM VE GETİR(ME)DİKLERİ...

Bir askeri darbenin ürünü olan ve günümüze kadar gelebilen mevcut 12 Eylül Anayasası'nın üzerinden yıllar geçmiş olmasına rağmen, bir darbe anayasası niteliğini içerik olarak koruyan yeni anayasadaki değişik(mey)ecek yasal düzenlemeler sadece 30 yıllık bir defterin temize çekilmesinden başka bir anlam ifade etmiyor.

Faşizmin geçmişin kanlı ve kirli muhasebesi yapıldığında en ufak bir iç hesaplaşmaya gidilmediği bir dönemde Anayasa tartışmalarının hangi düzlem üzerinden yükseldiği görülmelidir. AKP'li yıllara bakıldığında işçilere, emekçilere, öğrencilere hak talebinde bulunan toplumun her kesimine bugüne kadar gösterdiği yaklaşım ortadadır. AKP'nin mevcut milletvekillerine baktığımızda dahi geçmişin karanlık izleri net bir şekilde görülecektir.

Kitlelerin demokratik haklar, işçilerin ve emekçilerin sendikal haklar uğruna verdiği mücadelede AKP'nin geçmiş ardıllarından öğrendiği metot bu hakları vermemek uğruna baskı ve zulüm uygulamaktır. TEKEL süreci ve 1 Mayıslar sistemin korkulu rüyası haline gelmiş ve bu süreçler AKP için önemli eşikler olmuştur. İşçilere 1 Mayıs'ı yasaklayan, TEKEL'de işçilere acımasızca saldıran AKP bugünkü Anayasa'da işçilere ve emekçilere ne verebilir?

Emek karşıtı mücadelesine 8 yıldır tanık olduğumuz AKP hükümetinin sendikal haklar konusunda vermiş olduğu sınav ortadadır. Reform kapsamında memurlara sendika ve toplu sözleşme hakkı kandırmacası bulunmaktadır. Memurlara toplu sözleşme yapma hakkı tanındığı iddiası gerçek dışıdır.

Sendika demek; örgütlenmeyi, toplu sözleşmeyi ve grevi kapsmalıdır. Sendikalaşma-toplu sözleşme-grev bir bütündür ve parçalanamaz. Burada dikkate değer konu grevin yasaklanmasındaki zihniyetin korunmasıdır. Bu nedenle toplu sözleşmede memur sendikalarının elindeki en önemli güç olan grev hakkı yasaklanmakta ve sendikalar sadece toplu sözleşmede fikrine danışılan bir pozisyona itilmektedir. **Bu haliyle Toplu Sözleşme "Toplu Görüşme"ye indirgenmiştir.** Toplu sözleşmede son söz emekçinin olmalıyken son söz devlete bırakılmaktadır. Anayasa'daki düzenlemeler memurlara sendika hakkı değil "dernekleşme" hakkı tanımaktadır. Grev hakkından yoksun bir sendika, ancak derneklerle özdeşleştirilebilir.

Diğer bir husus grev yasakları konusudur. Mevcut anayasada grevin toplu sözleşme yapılması esnasında başvurulabilecek bir araç olarak sınırlandırılması hükmü yeni anayasa düzenlemesine aynen korunarak genel grev ve hak grevlerine yasak devam etmektedir. Bütün bunlara rağmen lokavt korunmaya devam etmiştir.

Görüldüğü gibi "Anayasa Reformu" esas itibarıyla işçilere ve emekçilere örgütlenme hakkı tanımamaktadır. Adı sendika olan ama ekonomik ve demokratik hakların kazanılmasında en önemli role sahip grevin yasaklanması sendikaların örgütlenmesini ne büyütebilir ne de sendikaları güçlendirebilir. Hak alamayan bir sendika aksine toplumda bir işleve de sahip olamaz. Sendikalar toplumda değer kaybetmeye başlar ve "ne iş yaptıkları" tartışma konusu haline alır.

Görülebileceği gibi Anayasadaki yeni düzenlemeler işçilere ve emekçilere 12 Eylül'de gelen yasakların aynen geçerli kılınmasını sağlamıştır. 12 Eylül zihniyetinin işçiye ve emekçiye bakışı ile AKP hükümetinin bakışı arasında en ufak bir fark bulunmadığı bir kez daha ortaya çıkmıştır. **Mevcut Anayasa'ya makyaj yaparak yeniden sistem tahkim edilmeye çalışılmaktadır.** İşçilerin ve emekçilerin her seferinde yok sayıldığı bir ortamda Anayasa için referandum geldiğinde onların hatırlanması oy fırsatçılığından başka bir anlam ifade etmemektedir. Düne kadar işçilere biber gazı sıkılan, 1 Mayıslarda işçi ve emekçilere saldıran ve bizleri yok sayan AKP işçilerden ve emekçilerden oy istemiştir.

Bu noktada şuna da değinmek gerekiyor; AKP'nin istediği şeyin halkın "evet" demesi olarak görülse bile esasta istediği şeyin halkın "ne olursa olsun oy kullanması" olduğu da kendini yakıcı bir şekilde hissettirmiştir. Öyle ki sandığa gitmemek zaten demokratik

bir hakken "darbe anayasasının getirdiği kısıtlamaları kaldırıp daha özgür bir yaşam" vaat eden aynı zihniyet oy kullanmayanlara 22 TL para cezası keserek aslında özgürleşme yolunda nasıl da emin adımlar attıklarını bir kez daha göstermişlerdir!

Oyun renginin ne olduğu konusu değil, esasta bu isteğe karşı bizlerin yanıt verip vermediği önemlidir. Çünkü emekçiler nezdinde "evet"le "hayır" arasında hiçbir fark yoktur. Hayır, mevcut gerici anayasanın devamını meşrulaştırırken; evet ise gerçekte 12 Eylül'le hesaplaşma değil AKP iktidarının kadrolaşma sürecini yine gerici anayasanın değişimi üzerinden söylem geliştirerek kadrolaşma çalışmasını pekişmesine hizmet etmektedir. Yani AKP esasta 12 Eylül anayasasının değişeceğini ifade ederek ve geniş emekçi yığınlarının bu istemini bildiğinden onların bu değişime olan açıklıklarını kendi söylemleriyle yine kendine kanalize etmeye çalışmıştır.

Buna en güzel cevap halkın demokratik taleplerine kulak tıkayan ve bizleri yok sayan zihniyetin oy çağrısına yanıt vermemek olmuştur. Asıl sınıf tavrı; Anayasa'ya "Hayır" demekten daha etkili ve bugün yapılanlara hiçbir meşruluk kazandırmayacak **aktif bir boykot** tavrının ortaya konulmuş olmasıdır.

"İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir!" K. Marks

ÖZELLEŞTİRME HAKKINDA:

PTT

167 yıllık geçmişi olan PTT'nin uzunca bir süredir özelleştirilmesi konuşuluyor, yalnız bunun nasıl yapılacağı bilinmiyordu. Gelişen son aşamadaysa A.Ş taslakları oluşturulmuş, sırada bekletiliyor ve sessiz sedasız, uyuyan devi de uyandırmadan bu işi bitirmek istiyorlar. Özelleştirmeye ilgili bir şeyler söylemeden önce çalışanların mevcut durumuna bakmak gerekiyor:

Bir Kamu İktisadi Teşebbüsü (KİT) olan PTT'de son yıllarda posta emekçilerinin sorunları katmerleşiyor. Günden güne iş yükünün altında biraz daha ezilen posta emekçileri iş güvencelerini kaybediyor. PTT'nin A.Ş olmasının tartışıldığı şu günlerde posta emekçileri iş yükü altında daha da ezilerek düşünmesi, sorgulaması engellenmeye çalışılıyor. Çalışanlar öyle bıktırılıyor ki "**özelleşse de kurtulsak**" noktasına gelip dayanıyor sabır taşları. Diğer özelleşen kamu kuruluşlarının işçi ve emekçileri gibi PTT emekçileri de iş koşullarının zorluğundan, ağırlığından kaçmanın bir yolu olarak görüyor özelleştirmeyi. PTT'nin özelleştirilmesini içeren yasa taslağı Bakanlar Kurulu'na gitmek üzere sıra beklerken çalışanlardan köşe bucak saklanıyor. Özelleştirmenin, çalışanlara neler "getirip" neler götürdüğü saklanmaya çalışılıyor.

Posta emekçilerinin omuzlarında taşıyarak büyüttükleri PTT'de en çok söz hakkı da posta emekçilerindedir. Yıllık izin hakları kullandırılmadan, resmi tatil-bayram demeden çalıştırılan postacılar, iş lafa geldiğinde PTT'nin vitrinini oluşturuyor. Özüne bakıldığında dükkân vitrinlerindeki plastik mankenler kadar dahi kıymet görmüyorlar. Diğer birçok kamu çalışanına göre daha fazla sömürüye maruz kalan posta emekçileri cumartesi günleri de çalışıyor ve bunun karşılığı olarak da saatine 110 Kuruş alıyorlar. Postacılara yazlık ve kışlık olmak üzere yılda iki kere verilmesi gereken kıyafetler

ya hiç verilmiyor ya da verilse bile kışın verilmesi gereken kıyafetler yazın, yazın verilmesi gereken kıyafetler kışın veriliyor. Ama kıyafetlerin ihalelerinde türlü oyunların döndüğü ve birilerine rant sağlandığı bir gerçeklik olarak duruyor yanı başımızda.

Sömürünün başka bir boyutuysa çok trajiktir; 2004 yılında PTT Bi-

riktirme Yardım Sandığı'ndaki paralara AKP hükümetince el konulmuş ve yıllarca posta emekçilerinin maaşlarından kesilerek biriken bu parayla daha sonra PTT şubelerinin otomasyonu gerçekleştirilmiş, 300 trilyonun bir kısmıysa hazineye aktarılmıştır.

Posta emekçilerinin can güvenliği de pamuk ipliğine bağlı ve ipin her iki ucundan da egemenler tutuyorlar. PTT gişelerinin soyulması sırasında 4 posta emekçisinin hayatını kaybetmesi, kaybedilen paraların ise gene emekçilerden tahsil yoluna gidilmesi, soygunları ve can kayıplarını önlemek için hiçbir şey yapmayan PTT yöneticilerine değil posta emekçilerine soruşturmalar açılması, cezalar verilmesi ve onlarca davanın hala devam ediyor oluşu bu duruma verilebilecek en "güzel" örneklerdendir. Egemenler elbette ki bu gücü ve cüreti işçi sınıfının örgütsüzlüğünden alıyorlar ve bu kadar pervasızlaşabiliyorlar.

Yazın sıcakta, kışın soğukta kar-kış demeden sırtında çantayla kapı kapı posta dağıtan postacılar çok ciddi sağlık sorunlarıyla da boğuşuyor. Çok yürümekten dolayı boyunbel fitiği, kireçlenme, romatizma, varis gibi meslek hastalıklarına yakalanan postacılara dağıtım yapamaz raporu verildiğindeyse ya bir alt kadroya geçmeleri isteniyor ya da işi bırakması...

Postacılar artık halkımıza mektup kart gibi şeyler götürmüyor. Borç senetleri, icra tebligatları, senet ihbarnameleri, vergi borçları götürüyor. Sadece postacıların dağıttıkları gönderilere bakarak dahi emekçi halkın geleceğinin bir avuç asalağın ipoteği altında olduğunu görmemek için kör olmak bile yetmiyor!

PTT'yi A.Ş. haline getirecek Posta ve Telegraf Teşkilatı Anonim Şirketinin Kuruluş Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun Tasarısı yeni istihdam biçimleri için çok

önemli ipucu veriyor.

"PTT AŞ, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözleşmeli personel istihdam eder. Bu personel 4857 Sayılı İş Kanunu'na da tabi değildir." Tasarıdaki bu durum şunu ortaya çıkarıyor: 399'nolu K.H.K. ile sözleşmeli posta emekçileri bundan sonra ne 657 sayılı devlet memurları kanununa tabi çalışacaklar ne de 4857 sayılı İş Kanununa tabi olacaklar. Peki, neye tabi çalışacaklar; onu da şu ifadeler açıklıyor;

"(...) Birinci fıkrada ifade edilen sözleşmeli personele ilişkin işe alma, atama, görevlendirme, terfi, disiplin, izin, görevden alma, sözleşmenin sona erdirilmesi, ödenecek sözleşme ücreti, gündelik, fazla çalışma ve diğer ücretler ile özlük haklarının belirlenmesi hususlarında Yönetim Kurulu yetkilidir."

Evet, posta emekçilerinin geleceği, iş güvencesi yönetim kurulunun iki dudağının arasına teslim ediliyor yani. Özelleştirmeye posta emekçilerine yönelik görünen bu saldırı 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda yapılmak istenen değişiklikle bütün kamu çalışanlarına yöneliyor aslında:

"Yönetim Kurulu belirleyeceği usul ve esaslar dâhilinde sözleşmeyi yenileyip yenilememekte serbesttir."

Sonuç olarak;

30 yıldır uygulanan neo-liberal politikalarla; işçi ve emekçilerin binbir mücadeleyle, kanıyla, canıyla kazandığı haklar birer birer gasp edilmeye devam ediyor. Egemenlerin bu sistemli saldırılarına karşı biz işçi ve emekçiler militan ve kararlı bir mücadele yürütmeli, TEKEL işçilerinin yeniden yesherttiği umudu büyütmeliyiz. Gelecek günler posta emekçilerinin, ŞEKER işçilerinin militan eylemlerine gebe dir. Bugünden itibaren oralarda örgütlenmeli yarını kurmalıyız. **Özelleştirmeler artık sadece özelleştirilen kurumların işçi ve emekçilerinin sorununu olmaktan çıkmıştır.** Bütün işçi sınıfını tehdit eden özelleştirmelere, taşeronlaşmalarına karşı daha örgütlü, daha birleşik bir hatta mücadele etmeliyiz.

Geleceksizleştirme politikalarını durduracak güç ellerimizdedir.

(Ankara DDSB)

"İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir!" K. Marks

TAŞERONLAŞMAYA KARŞI MÜCADELEDEKİ ARAÇLARDAN TOPLU İŞ SÖZLEŞMELERİNİN ÖNEMİ

Toplu iş sözleşmelerinin iyi olması ya da sözleşmelerin başarısına bakıldığında bazı gerçeklerin görülerek değerlendirilmesi, bundan sonra sendikaların toplu sözleşmelerde nerelere yoğunlaşması gerektiğine ışık tutacaktır. Belediye-İş sendikasının İstanbul'daki toplu iş sözleşmelerinde ilk defa sözleşmede bulunan hükümler dışında, taşeronlarda çalışan işçilerin de sözleşmeden faydalanması gündeme getirildi. Bu sürecin tartışılmasını sağlayan ise öncelikle ihtiyaçlardır.

Belediye-iş Sendikasının İstanbul şubelerinde yürütülen bu tartışma, gelecek süreçteki mücadele alanlarını göstermektedir. Bu tartışma süreci bugün hala sürmekte, hatta yeteri kadar anlaşılmadığı görülmektedir. Özellikle sendikaların başında bulunan sendikacıların da bunu doğru görmemeleri taşeronların örgütlenmesini kamuoyuna taşımada ve tartıştırmada yeteri kadar etkili olmamaktadır. Her ne kadar bugün "taşeronlaşmaya karşı mücadele edilmelidir" diye söylene de özellikle sendikalar bu süreci hemen hemen hiç gündemlerine almamaktadırlar. Üstelik **"taşeronlaşmanın etki-sinin direkt olarak sendikalı işçiyi ilgilendirmedigine"** dair yaratılan anlayıştan dolayı sendikalar sözleşme süreçlerinde de yeteri kadar taraf olmadılar.

Bunun elbette yıllardır yaratılmış olan bir arka planı bulunmaktadır. Bu nedenle bu anlayışın değişimi de kolay olmayacaktır. Belediye-İş sendikası sözleşmesindeki taşeronlarda çalışan işçilerin sözleşme kapsamı içine alınmasının sendikalı işçi için fazla sevindirici olmadığını görmekteyiz. Sözleşmede buradan tartışma yerine çalışan işçilerin aldıkları zam üzerinden tartışılmaya çalışılmaktadır. Hatta sözleşmede **"taşeronlarda çalışanlar için mi greve gidilecek, bizi ilgilendirmiyor, fazla zam almadılar taşeronda çalışan işçileri kapsama almak için"** gibi yaklaşımlarla sözleşmedeki en önemli kazanım yeterince anlaşılmadı. Böyle olunca diğer alanlara yeteri kadar aktarılmadı ve doğallığında etkisi kullanılmadı.

Bir yandan bunlar olurken diğer yandan taşeronda çalışanların kazanımlarının önemli olduğu, bunun uzun vadede daha fazla kazanım bırakacağı anlayışı ise sürekli tartışılarak, işçilerin gündemine konularak gelecek süreçte sendikaların temel örgüt-

lenme aracı olacağı ortaya konuldu. İşte böylesi bir süreçte İstanbul Büyükşehir sözleşmeleri imzalandı. Üstelik bu sözleşmelerde sendikal rekabetin yarattığı ihanet de ayrıca sözleşmede karşımıza çıktı.

Bu dönem, Belediye-İş Sendikasının mücadelecili tutumu Büyükşehir Belediyesini öyle rahatsız etmiş olacak ki hemen kendilerinin büyüttükleri Hak-İş Sendikasını devreye sokarak ve sözleşmelerde enflasyon üzerinden bir ücret vererek belediye işçilerinin gelişen mücadelesini kırmayı ve daha geri noktalarda tutulmasını hedeflediler. Bunun etkili olduğunu görmek de mümkün. % 12 zam verildikten sonra belediye işçilerinin diğer maddeler için mücadele etmesi, onlar için greve gitmesi daha uzak bir ihtimal görünmekteydi. Çünkü işveren % 12 zammı aslında "taşeron ve kapsam dışı talebimizin" geriye düşmesini sağlamak için verdi. Bunu yaparken de Hak-İş sendikasını kullandılar ve bu nedenle biz buradan bu çizilen çerçevede sözleşmeleri bitirirsek aslında gelecekte Belediye-İş gibi dinamik sendikaları da tasfiye edeceklerdi.

Peki, neden Hak-İş ile sözleşmeler bitirildi? **Birincisi;** Hak-İş'in bu noktaya gelmesini sağlayarak büyüyen AKP ve çevresi, büyükşehirde belediye işçilerinin yükselen mücadelesinde dalga kıran görevini yaptılar. **İkincisi;** bundan sonra da sendikal alanda Hak-İş'in güçlendirilmesi ve başta büyükşehir olmak üzere tüm alanlarda örgütlenmesinin tamamlanarak bunun dışındaki tüm mücadele eden sendikaların tasfiye edilmesinin kararının verilmesiydi. İşte bu sözleşmedeki sonucu böyle anlamalıyız. Üstelik imza töreninde Büyükşehir Belediye Başkanının söylediklerine bakmamız bunları doğrulamaktadır: **"Aslında bu sözleşmede Türk-İş'in de olmasını istedik ancak olmadı, umarız yakında onlar da imzalarlar."**

Ayrıca Hak-İş'ten imzayı atan Hizmet-İş Genel Başkanı diye bilinen sendikacının söyledikleri de Belediye Başkanının söylediklerini tamamlar nitelikte, hatta Belediye Başkanından fazla işverenciliği ile adeta tam bir işbirlikçilik sıfatını kamuoyu önünde de göstermekteydi: **"Biz uzlaştık, bazıları gibi grev çıgırtkanlığı ile sözleşmelerde haklar alınmaz artık."**

Bu sözleşme sürecinde görmemiz gere-

ken diğer şey ise Belediye-İş dışındaki sendikalarla ortak mücadele çağrısının cevap bulamamasıdır. Bu sendikal harekette gelişen noktayı gösterdiği gibi sendikal hareket içinde ileriler olarak duranların da bu süreçteki tutumları gerçek tabloyu ortaya çıkarmıştır. Aksine bugün bulunan noktanın daha ilerisine gidilebilirdi.

Toplu iş sözleşmelerinde "anlaşılmayan maddeler" içinde bulunan taşeron ve kapsam dışı maddelerde yapılan değişiklik ile mücadele edilerek nelerin kazanılabileceğini bir kez daha görmüş olduk.

Belediye-İş Sendikası İstanbul şubeleri, güvencesiz ve kapsam dışı gibi maddelerin TİS'e konulmaması durumunda sözleşmeleri imzalamayacağını ve greve bununla gideceğini ortaya koyarak sözleşmelerde ekonomik talepler yerine, gelecekte önem arz eden ve bugün tüm işçi-emekçilerin temel sorunu olarak duran taşeron-kapsam dışı sorununu kısmen de olsa çözmüş bulunmaktadır.

Sözleşme boyunca talep edilenler;

Taşeronda çalışan işçiler bu sözleşmenin imza tarihi sonrası İBB'nin şirketlerine alınacaklar. Bu işçiler toplu iş sözleşmesinde bulunan tüm koşullardan faydalanacaklar, sözleşmeden sonra sendikaya üye olduklarında diğer işçiler gibi ikramiyelerden ve sosyal yardımlardan faydalanacaklar. 40 saat çalışacaklar, ancak giriş ücretleri bugünkü işçinin aldığı ücret kadar değil daha az olacaktır.

İBB'de çalışan kadrolu işçilerin 5275 ve taşeronda çalışan işçinin sayısının 11200 olduğu düşünüldüğünde taşeronda çalışan emekçilerin örgütlenmesinin ne kadar önemli olduğu da bir kez daha görülecektir.

Bir diğer önemli madde ise üniversite mezunlarının sözleşmeden faydalanması için yürütülen mücadeleydi.

Tüm bu sonuçlarla bir sözleşme sonuçlandı. Asıl olan yan da sözleşmenin bundan sonraki sürecidir. Çünkü bahsedilen kazanımların hayata geçirilmesi ise yeni bir mücadele gerektirmektedir. Aksine masa başında alınan hakların mücadele edilmezse kaybedileceğini görmeliyiz. Belediye işçileri olarak bu süreci böyle ele almazsak kazandıklarımızın hiçbir önemi olmayacaktır. Kısacası gün örgütlenme günüdür.

"İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir!" K. Marks

Az şey bildiğimi biliyorsam, o zaman daha çok şey bilmeye uğraşacağım... (Lenin)

DDSB EĞİTİM VE TATİL KAMPI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Evet, işçi sınıfının önderi Lenin yoldaşın sözünden de anlaşılacağı üzere işçi sınıfının öncülerinin kendilerini işçi sınıfının bilincini teorik-felsefi düzeyde kavramadan, eksikliklerini gidermeden işçi sınıfına önderlik etmesinin olanaksız olduğunu kavramak gerekmektedir. Biz DDSB'liler olarak sınıf mücadelesinde az şey bildiğimizi biliyor, daha çok şey bilmek için mücadele ettiğimizi, edeceğimizi vurguluyoruz. Bu bilinçle hareket ederek işçi sınıfının hareketliliğinin arttığı bu dönemde, işçi sınıfının örgütlü gücünü yükseltmek ve ona önderlik etmek amacıyla faaliyet yürüten DDSB

(Devrimci Demokratik Sendikal Birlik), "**DAHA GÜÇLÜ BİR DDSB**" anlayışını hayata geçirmek için 1 haftalık eğitim kampı düzenledi.

Daha önceleri kurultaylar, semt toplantıları, bölgesel çalışmalar örgütleyen DDSB, faaliyetçilerinin ve destekçilerinin işçi

sınıfının bilinciyle hareket etmenin onun bilincini teorik düzlemde de öğrenerek gerçekleştirebileceğini savunup, işçi sınıfının devrimci eğitimine katkı sunarak eğitim kampını hedefledi ve gerçekleştirdi. Eğitim ve tatil kampı DDSB'nin ilk eğitim-tatil kamp çalışması olması bakımında hem önemli hem de gerekliydi. Hedeflenen ile gerçekleşen arasındaki noktaları iyi görmek bir sonraki çalışmalarda benzer yanılgılara düşmemek gerektiğini kavramak hedefli bir yaklaşımdır.

DDSB kamp çalışmasından esasta örgütlü gücünü artırmak, var olan DDSB faaliyetçilerinin politik-teorik seviyesini yükseltmek ve DDSB'nin daha iyi kavranmasını sağlamak hedeflenmiştir. Çünkü DDSB faaliyette bulunduğu süre içerisinde çeşitli dönemlerde yükselen kimi zamanlar da gerileyen bir mücadele hattına denk dü-

şen bir seyir izlemektedir. DDSB'nin içinde bulunduğu bu süreç kuşkusuz ki dönemin sınıf hareketinden, sınıfa uygulanan politik baskıdan, kendi iç tartışmalarındaki dağınıklaktan bağımsız ele alınamaz. Bunları başka bir gündemin konusu olarak görüyoruz ama buradan çıkarılması gereken asıl mesele bu süreci yaşayan (teorik-pratik) DDSB faaliyetçilerinin kendilerini geliştirmeleridir.

Eğitim ve tatil kamp çalışmasında da DDSB olarak temelde görülen eksiklikler

ması ve alanlarda yaşadığımız birçok ihtiyaca cevap olması açısından kamp bizler için oldukça verimli bir şekilde bitirildi.

Kampımız bir ilk olması nedeniyle önemli bir yere sahiptir. Oldukça faydalı geçen kamp sürecinde yaşanan tartışmalar gelecek süreçteki gelişmelerde de yolumuza ışık olacaktır. Daha güçlü bir DDSB için kolektifin gelişmesi, faaliyetçilerin birbiriyle deneyimlerini paylaşması açısından yapılmış olan bu kamp bir ihtiyaca cevap niteliğindedir. İşçi sınıfı içerisinde bir

demokratik kitle örgütü olarak DDSB anlayışının yerleşmesi ve bu doğrultuda sınıf mücadelesinin yükselmesi için yol ve yöntemlerinin derinlemesine tartışılması için DDSB kampı oldukça faydalı bir deneyim oluşturmaktadır.

Kamp değerlendirmesini yapmadan önce kamp sürecinin hazırlık aşamasını kısaca değerlendirmek gerekir: Kamp tarihinin önceden belli olması nedeniyle

kampta yapılacak eğitim çalışmalarının belirlenmesinde alanların fikri alınarak ortaya çıkacak bir eğitim programı hazırlanabilirdi. Bu şekilde daha doğru bir yöntem seçilmiş olurdu. Bu yöntemle alanlardaki arkadaşlarımızın ihtiyacına göre şekillenmiş bir eğitim çalışması ortaya çıkabilirdi.

Eğitim çalışmalarına katılımın daha etkili sağlanabilmesi açısından ise hazırlanan eğitim programı alanlara önceden bildirilseydi alanlarda arkadaşlarımız bu yönde çalışma yürütebilir, kampa niteliksel anlamda daha hazırlıklı gelmesi sağlanabilirdi. Ancak bu noktada alanlardaki faaliyetçiler de üzerlerine düşeni çok fazla yerine getirmemiş, kampın hazırlık aşamasında katkı sunmak noktasında yeteri kadar çaba harcamamış ve zorlayıcı olmamışlardır.

daha net olarak ortaya çıkmış bazı temel yaklaşımlarımızda bile çok cılız, sığ bir politik seviyede olduğumuz gerçeği görülmüştür. Yani kamp çalışması içerisinde bulunduğumuz gerçekliği somutlanmıştır.

DDSB kampı 23-30 Ağustos tarihleri arasında gerçekleştirildi. İşçi sınıfının mücadelesinin, kendiliğinden hareketinin kıvılcımlandığı, küresel kriz döneminde işçi direnişlerinin ortaya çıktığı bir dönemde gerçekleştirildi. Krizin etkilerinin iyice yoğunlaştığı, egemenlerin ellerini ayaklarına dolaştıran krizleri ile birlikte faturayı da işçi ve emekçilere kesmeye çalıştıkları şu dönemde böyle bir çalışmanın gerçekleştirilmiş olması bir avantajdır. DDSB'nin gelecek döneme yönelik politikalarının tartışılması/belirlenmesi, faaliyetçilerin birbiriyle kaynaşması, deneyim aktarıl-

"İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir!" K. Marks

Eğitim çalışmalarımızda esasta katılımcı olarak düşünülen DDSB kitlesinin katılımı beklenenin altında gerçekleşmiştir. Ayrıca kadın arkadaşlarımızın hem katılımında az olmaları hem de tartışmalara katılmakta erkek arkadaşlarımıza oranla daha geri durdukları dikkat çekicidir. Kampa kadın katılımının düşük olması da DDSB'nin kadın sorununa yönelik politikalarının/pratiklerinin gözden geçirilmesi gerekliliğini ortaya koymuştur.

Eğitim çalışmaları bütün çalışmaların ve kampın merkezinde durmaktadır.

Eğitim çalışmalarını değerlendirirken aslında kampın bütününe hedefleyerek değerlendirme yapmak doğru olacaktır. Bu yüzden kamp faaliyeti süresince yaşanan her noktayı ayrıntılı olarak ele almayacak, kısaca değinmekle kalacağız. Kampın disiplini açısından bir uyumsuzluk yaşanmamış, ortak yaşam alanların ve sosyal paylaşım noktaları oldukça uyumlu geçmiştir.

Kültür sanat komisyonunun yetersizlikleri kendimizi güne uyarlayan yaratıcı yönümüzü açığa çıkararak iş yapabilmeye becerisi de kazanmanın bizler açısından görev olduğu bilinmelidir. Bu konudaki küçük bir eksiklik de sabah spor aktivitesine katılımın disiplinli olmayışıdır. Bunda kendimizi sabah erken kalkmaya zorlamama, bu tip çalışmalardaki zaafli yönümüzü ortaya çıkarmıştır. Bizim için kamp içinde alınan bütün kararlar uygulanabilir ve katılma önemi her çalışma için eşit seviyededir. Komisyonların daha işlevli hale getirilmesi ve görev alan arkadaşların kendi iç disiplinini sağlaması gelişmemiz açısından zorunludur. Görevin iyisi-kötüsü, kolayı-zoru yoktur sadece yapılması gereken sorumluluklar vardır gözüyle görülmelidir.

Eğitim çalışmalarında uygulanan soru-cevap şeklindeki dersler, faaliyetçilerin katılımını sağlamak ve tamamının konuşmasına fırsat vermesi açısından çok iyi bir yöntemdi. Eğitim konularının kapsamının çok geniş olmasından kaynaklı konular daha yüzeysel tartışılmış ve önümüzdeki

dönemlerde, DDSB faaliyetlerinde bu çalışmalarını nasıl hayata geçirebileceğimiz noktalarına çok fazla değinilememiştir. Ders saatlerinin belirlenen süreleri aşması ve molalarda da tartışmaların devam etmesi tartışmaya ne kadar ihtiyacımız olduğunu göstermiştir. Tartışmaların görsel yöntemlerle desteklenmemesi öğrenmenin akılda kalıcılığını düşürürken olanaklar düşünüldüğünde de oldukça basite kaçtığımız herkes tarafından dillendirilmiştir. Eğitim çalışmalarında kullandığımız dil ve yapılan tartışmalarda DDSB'nin bir DKÖ olma niteliğinin kafalarda netleşmesinden kaynaklı bazı yanlış anlayışlara sahip olduğumuz ortaya çıkmıştır. Ayrıca işçi sınıfının literatürünü bilmemenin doğurduğu kavram kargaşalığı da acilen giderilmesi gereken bir eksikliklerdir.

Eğitim çalışmalarımızda esasta katılımcı olarak düşünülen DDSB kitlesinin katılımı beklenenin altında gerçekleşmiştir. Ayrıca kadın arkadaşlarımızın hem katılımında az olmaları hem de tartışmalara katılmakta erkek arkadaşlarımıza oranla daha geri durdukları dikkat çekicidir. Kampa kadın katılımının düşük olması da DDSB'nin kadın sorununa yönelik politikalarının/pratiklerinin gözden geçirilmesi gerekliliğini ortaya koymuştur. Eğitim çalışmalarında, kurultaylarımızda, çeşitli toplantılarımızda ve dönemsel tartışmalarımızda yarım kaldığını, kampta da tartışılması düşündüğümüz ve daha önce birçok kez kararı alınan, **kurumsallaşma** tartışmaları yeteri kadar yapılamamıştır. Kurumsallaşma tartışmalarının yapılmadığı gibi DDSB'ye yakın faaliyet alanlarındaki arkadaşların DDSB'yi daha yakından tanıma adına herhangi bir gayrette bulunmadığı eğitim toplantılarında görülmüştür.

Bu olguların önemi, anlamı ve amacı kamp süresince daha iyi anlaşılmıştır. Bundan sonraki eğitim çalışmalarımızda bir yöntem olarak, üretimin içinde de kolektif bir ürün çıkaracak şekilde gerçekleştirilmesi sağlanabilir. Eğitim çalışmalarımızda ortaya çıkan bir diğer eksikliğimiz ise genel olarak politik düzeylerimizdeki eksiklik, bunun nedeni olarak da yeteri kadar okumadığımız kendini hissettirmiştir. Değnilmesi gereken başka bir konu ise kendi arkadaşlarımızın belli konularda uzmanlaşması gerektiği noktasıdır. Böylelikle üzerinde tartışılacak konularda kendi düşüncelerimiz ortaya konulabilecek ve ortaya daha berrak anlayışlar çıkacaktır. Kamp boyunca yaşanan eğitimlerde ve tartışmalarda ortaya çıkan bir diğer eksiklik ise işçi sınıfı ve ezilen ulusa mensup işçilere yönelik anlayışımızın yeteri kadar kavranmamış olduğudur.

DDSB kampını genel olarak değerlendirecek olursak farklı farklı alanlardan gelen yoldaşların birbirleriyle kaynaşmaları, birlikte vakit geçirmeleri, aynı ortamı paylaşmaları, kolektifin içinde olmaları açısından kamp olumlu geçmiştir. Gelen her arkadaşımızın, kampa kendilerine bir şeyler katmak amacıyla geldikleri bilinciyle hareket etmeleri kampın verimli geçmesini sağlamıştır.

Kampımız eksiklerimizi görmemiz ve hatalarımız tekrar etmememiz açısından yol açıcı olmuştur. Niteliksel anlamda gerçekliğimizi görme fırsatı yakalanmıştır ki bu kamp çalışmasının en saf haliyle kazandırdığı noktaların adeta özetleyicisidir. Zaten kampımızın amacı da eksiklerimizi görmek/gidermek üzerine kuruludur ve gelecek pratiklerimiz, çıkardığımız derslerimizi gösterecektir.

“İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir!” K. Marks

NE YANA DÖNSEK ORADA İŞÇİLERE EMEKÇİLERE KATLIAM, SÖMÜRÜ, ZULÜM...

Kot taşlama işçileri 22-23-24 Haziran günlerinde Ankara'ya gelerek **Abdi İpekçi Parkı**'nda 3 günlük oturma eylemi gerçekleştirdi. Oturma eylemi devam ederken TBMM ile bir grup işçi görüşme yaptı ve CHP, AKP milletvekillerine taleplerini iletiler. İşçilerin genel talepleri malulen emekli edilmeleri, emekli maaşına bağlanmalarıydı. Biz de DDSB olarak işçilerin 3 gün boyunca yanlarında olduk. Aileleri ile gelen kot taşlama işçileri arasında nefes darlığı geçiren bir işçi direniş sırasında hastaneye kaldırıldı.

İşçilerden öğrendiğimiz kadarıyla bu güne kadar 600 işçiye silikozis hastalığı teşhisi konulmuş ve bu güne kadar 47 işçi silikozis hastalığı teşhisi ile hayatını kaybetmiş. Ama hala teşhisi konmamış ve doktora dahi gitmeyen 5000 kadar işçinin olduğu söyleniyor. Dikkat çeken diğer bir konuya işçilerin % 90'ının Kürt olması kalan % 10'luk kısmının ise Azerbaycan ve Romanya göçmeni olmasıdır. Eyleme katılan işçilerin büyük bir bölümü Bingöl'den gelen işçilerdi. Bu işçiler arasında ağabey-kardeş olanlar, amca çocukları vardı ve işçilerin büyük bir kısmı da aynı köylüydü. Bir ailede 3-4 kişi bu işte çalışıp silikozis hastalığına yakalanmış ve aynı köyde 5 işçi hayatını kaybetmiş, diğerleri ise ölümü bekliyor.

Yaptığımız sohbette işçilerin ailelerinin çok ciddi bir trajedi yaşadıklarına tanık olduk. "Böyle hasta olacaklarını bilseydik milyon verseler çalışmasını istemezdik" diyorlar. Bingöllü işçiler "Bizim oralarda iş bulma şansımız yok, çok yoksulluk çekiyorduk, İstanbul'a giden akrabalarımız 'gelin burada böyle bir iş var' deyince binip geldik ve bütün köyü de çağırdık buraya. İşe ilk girdiğimizde böyle bir etkisi olduğunu anlayamadık, sonra etkileri görünce işi isten geçmişti" diyorlar. Sömürünün en vahşisi ile karşılaşan işçiler çok öfkeli ve talepleri karşılanmazsa bu eylemin burada kalmayacağını,

artarak devam edeceğini söylüyorlar.

İşçilerin aileleri yaptığımız röportajı aktarmak istiyoruz.

- **DDSB: Eşiniz bu işte kaç yıl çalıştı?**

- **Kot taşlama işçisi Ercan Uçar'ın eşi:** Eşim 8-10 yıl bu işte çalıştı, sonra da zaten hastalandığı için artık hiçbir işte çalışmıyorum. Bu işte çalışırken 14-15 saat çalışıyordu eve geldiğinde zaten takati kalmıyordu. Şimdi ise nefes alamıyor, hemen yoruluyor.

- **Peki, neden Ankara'ya geldiniz, talepleriniz nedir?**

- Hakkı neyse onu istiyoruz, maddi hiçbir desteğimiz yok. Eşim çok hasta ve hastalığının tedavisi de olmadığını biliyoruz. O öldükten sonra biz ne yapacağız? Devlet çalıştırırken sahip çıkmadı, öldürdükten sonra bize ne olacak? Eşim bugün var, acaba yarın var mı? Emekli edilmelerini istiyoruz, söz verildi onu bekliyoruz. Doktorlar meslek hastalığı teşhisi ile raporu verdi, şimdi de meclisten eşim gibi meslek hastalığına yakalanan işçilerin malulen emekli edilebilmeleri için yasa çıkartılmasını istiyoruz.

- **Ne gibi sorunlar yaşıyorsunuz bize anlatabilir misiniz?**

- Bir pazara bile çıkamıyoruz, çocuklarımıza-evimize bir şey alamıyoruz. Ev kirası, elektrik, su faturalarımızı dahi ödeyemiyoruz. Ben çalışmıyorum, çünkü iş bulamıyorum, zaten 4 yaşında çocuğum var ve ona bakacak kimsem de yok.

- **Eşinizin sağlık durumundan bahsedermisiniz?**

- Eşime 1,5 yıl önce silikozis teşhisi konuldu, 80 kiloydu o zaman, şimdi ise 61 kiloya düştü, günden güne eriyor. İdrarından kan gelene kadar hasta olduğunu anlamadık. Tedavisinin olmadığını biliyor ve hep bizi düşünüyor şimdi "bana bir şey olursa size ne olacak" diye üzülüyor.

- **Son olarak neler söylemek istersiniz?**

- Devletimiz böyle işte.

"Sesimizin duyulmasını istiyoruz artık!"

- **Sizin eşiniz kaç yıl çalıştı bize kısaca anlatır mısınız?**

- **Kot taşlama işçisi Yılmaz Kartal'ın eşi:** Eşim 4 yıl çalıştı şimdi ise çalışmıyor. Maddi durumumuz yok, 7 yaşında kızım var ve okula yeni gidecek. Benim romatizmam var, ben de çalışmıyorum. Bir maaş bağlasınlar bize, sadece hakkımız olanı istiyoruz, dilenmiyoruz! Eşimle çocuğumuz bir şey istediğinde alamıyoruz. Artık çocuğumuz "babamın parası yok, ben bir şey istemiyorum" diyor, kocam da buna çok üzülüyor. Biz halktan bize, mücadelemize destek olmalarını istiyoruz. Hala bu işte çalışan işçiler var, gizli çalıştırılıyorlar ve bizim eşlerimiz gibi hasta olacaklarını bilmiyorlar. Daha yoldayken bir işçiyi aradık "Ankara'ya gelmiyor musun, seni nerden alalım" diyecektik, 23 yaşındaydı ve öldüğünü öğrendik. Sesimizin duyulmasını istiyoruz artık, devlet böyle çalışılmasına niye izin verdi, niye yasaklamadı?

Eşimin dayısının oğlu da bu hastalıktan hayatını kaybetti. Çocuklarımızın geleceği için buradayız. Benim eşim 31 yaşında ve iki yıl önce hastalık teşhisi konuldu, bundan sonraki işçiler bunu yaşamaması diye buradayız.

"Kimseden sadaka istemiyoruz!"

- **Siz neler söylemek istersiniz, Ankara'ya gelişinizi, taleplerinizi bize anlatır mısınız?**

- **Kot taşlama işçisi Ömer Kaya'nın eşi:** Bizim de iki çocuğumuz var ve biz de diğer işçilerin ailesi gibi çocuklarımıza bakamıyoruz. Oğlumun biri 10 yaşında, 5. sınıfa gidiyor biri ise 7 yaşında bu yıl okula başlayacak ve ihtiyaçlarını nasıl karşılayacağımı bilmiyorum. Bir de bizden okul aidatı istiyorlar, devletin bütün çocukları okutması gerekmiyor mu? Çok yoksulluk yaşıyoruz ve ben arada sırada geçici işlere gitsem bile yetmiyor. Çocuklarımın ihtiyacını almaya çalışıyorum, ben de kardeşlerimin kıyafetlerini giyiyorum. Eşimin haklarını almadan gitmeyeceğiz, en azından emekli etsinler ve kimseye muhtaç olmayalım. Yapılacak her türlü eylemin arkasındayız ve eyleme katılmak için buralara gelecek yol paramız bile yok ama yine de geleceğiz. Madem böyleydi devlet niye izin verdi? Halktan bize destek olmasını istiyoruz, kimseden sadaka istemiyoruz, sadece bu duruma sessiz kalmayalım. Yarın onların da başına gelebilir.

(Ankara DDSB)

"İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir!" K. Marks

Güvencesiz çalışmaya, iş cinayetlerine, emeğe yönelik her türlü saldırıya karşı Örgütleneceğiz, Direneceğiz, Kazanacağız! DDSB Kurultayı Ankara'da Gerçekleştirildi

Bir yanda güvencesizliğin, taşeronluğun ve esnek çalıştırmanın yoğunlaştırıldığı ve bunların durmak bilmeyen işçi cinayetlerine kadar uzandığı, diğer yanda sendikal bürokrasinin ihanetini ve egemenlerin "daha fazla kâr" hırsının yaşandığı bir süreçte Devrimci Demokratik Sendikal Birlik olarak maden işçilerine attığımız **2. Kurultay**ımızı **30 Mayıs 2010** tarihinde gerçekleştirdik. TEKEL

tardı. Beğeniyle dinlenen sunumun ardından çeşitli alanlardan DDSB'liler yaşamış oldukları deneyimleri aktardılar.

Bu oturumda Ankara DDSB adına yapılan ilk sunumda, Kent A.Ş. direnişinden öğrenilenler ve TEKEL direnişinde yapılan çalışmalar birlikte ele alındı. TEKEL direnişinin işçi sınıfına katkılarının, bu direnişteki sendikal bürokrasinin yerinin,

çıkan direniş ve sendikal mücadele aktarıldı. Özelleştirmenin ve taşeron çalışma uygulamasının yaygınlaştırılmasından kaynaklı eski örgütlenme modellerinin yerine daha yeni örgütlenme modellerinin hayata geçirilmesinin gerekliliği, sendikalaşma oranındaki düşüşler belirtilerek Esenyurt Belediyesi'nde 300 güne yaklaşan direniş, kazanılan başarı ve buradan çıkarılan dersler aktarıldı. Alan faaliyetleri adına yapılan konuşmalar bittikten sonra sözü Tekel, Tübitak ve Esenyurt direnişlerinden işçiler aldılar.

Yemek arasının ardından konfederasyonların genel durumu, işçi sınıfının mücadele tarihindeki yeri özet olarak değerlendirildi. Türk-İş'in misyonu, devletle ve AKP hükümetiyle ilişkisi, içerisindeki ilerici sendikaların karşılaştığı baskı; DİSK'in geçmiş mirasından kaynaklı sol söylemlerde bulunup sağ bir pratik izlemesi; KESK'in belki en diri konfederasyon olarak görülebileceği fakat onun da kimi reformist yapıların kıskacında olmasından kaynaklı sınıftan gitgide uzaklaştığı vurgulanarak DDSB'li sendikacılara söz verildi. Deri-İş Sendikası Genel Başkanı **Musa Servi**, Belediye-İş Sendikası İstanbul 2 Nolu Şube Başkanı **Hasan Gülüm** ve Genel-İş Sendikası Anadolu Yakası 1 Nolu Şube Başkanı **Şahan İlseven** daha somut olarak sendikalardaki sarı-bürokratik anlayışlara örnekler vererek, DDSB çizgisini ve bu doğrultuda işçilerin güvenlerini alıp başarılar elde etmelerine rağmen sendikal bürokrasiden kaynaklı çeşitli engellemelerle de karşılaştıklarını anlattılar.

Serbest kürsülerle daha da canlanan değerlendirme ve tartışmaların ardından son olarak sınıfın örgütlenme sorunları üzerine bir konuşma yapıldı. Yapılan konuşmada sendikalar, taşeron ve güvencesiz işçiler, işçi havzaları ve sanayi bölgeleri, emekçi mahaller, Kürt işçiler, emekçi kadınlar, gençlik, taban örgütlenmeleriyle bağlantılı olarak sınıfın devrimci-demokratik örgütlenmeleri vb. konulara ve örgütlenme ihtiyacına değinilerek sınıfın örgütlenme sorunları tartışmaya sunuldu. Son serbest kürsüde öğrenci işçiler, kadın sorunu ve kadının işçi sınıfı ve örgütlülükler içerisindeki yeri ve yayımla ilgili öneriler verildi. Yine önerge bağlamında DDSB temsilcilerinin açılması, programda engellilere dönük bir madde eklenmesi vb. konular ele alındı. Bazı öneriler kabul edilirken bazılarının ise tartışma ihtiyacı nedeniyle alanlardan gelecek görüşlerle yapılacak ilk merkezi toplantıda gündemleştirilmesi kararlaştırıldıktan sonra kurultay "**Birlik, Mücadele, Zafer**" sloganıyla son buldu.

direnişinin kalbinin attığı yerde, Ankara'da gerçekleştirdiğimiz kurultay, Zonguldak'ta ölen maden işçileri şahsında devrim ve demokrasi mücadelesi yolunda hayatını kaybeden tüm işçi ve emekçiler için saygı duruşuyla başladı.

Kurultayın amacının anlatıldığı ilk konuşmada yaşanan süreç işçi ve emekçiler cephesinden değerlendirilerek böylesi bir süreçte kurultayın ihtiyacından ve öneminden bahsedildi. Son olarak da DDSB'yi yaratan mücadele damarından bahsedilerek, onu oluşturan görüşlerin '71 devrimci çıkışı ve 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'nden bağımsız olmadığı, DDSB'nin 12 Eylül karanlığına rağmen Kazlıçeşme'deki işçi direnişlerinden, belediye işçilerinin ve birçok alanda emekçilerin direnişlerinden ve sendikal mücadelelerinden geliştiği ve DDSB'nin bulunduğu sendikalarda sınıf sendikacılığını uygulamaya çalıştığı belirtildi. Konuşmanın devamında sinevizyon gösterimi gerçekleştirildi. Ardından ise Volkan Yaraşır söz alarak, genel olarak Türkiye'deki işçi sınıfı mücadelesinden ve işçi havzalarında örgütlenmenin öneminden bahsederek sözü Ankara Maden Mühendisleri Odası'ndan mühendis arkadaşına bıraktı. Mühendis arkadaşımız genel olarak işçi sağlığı-iş güvenliği, özel olarak da kömür ocaklarındaki iş kazalarını konu alan bir sunum gerçekleştirerek Türkiye'deki iş kazalarının siyasi nedenlerini ve bu kazaların "kaza" değil cinayet olması olgusunu çeşitli istatistiksel verilerle bizlere ak-

genel olarak **Ankara Direnişteki İşçi ve Emekçilerle Dayanışma Platformu**'nun ve özel olarak da DDSB'nin direnişteki rolü ve durumunun ele alındığı sunumda birçok yönüyle direnişte kazanılan deneyimler ve ayrıca yetersizlikler ortaya kondu.

Daha sonra İzmir'deki çalışmaların aktarıldığı bir konuşma gerçekleştirilerek özel olarak taşeronda çalışan işçilerin örgütlenme mücadelesi aktarıldı. Taşeron işçi çalıştırmanın nedenlerinden bahsedilen konuşmada, İzmir'de yapılan DDSB toplantıları, sonrasında park-bahçe işçilerinin örgütlenmesinde atılan adımlar ve izlenen kitle çizgisi aktarıldı. Yine belediye yönetiminin, sarı sendikaların ve reformistlerin örgütlenme çalışmasını sekteye uğratmak için sarf ettikleri çaba aktararak İzmir'deki özgün duruma değinildi.

Daha sonra ise İstanbul, Çorlu ve değişik şehirlerdeki deri işçilerinin örgütlenme deneyimleri serbest bölgeler ve organize sanayiler bağlamında ele alınarak değerlendirildi. Serbest bölgenin ve organize bölgenin ne olduğuna ve amacına kısaca değinildikten sonra, Menemen, Gönen, Çorlu ve Tuzla organize sanayi bölgelerindeki örgütlenme deneyimleri, DESA direnişi ve uluslararası düzlemdeki mücadelenin önemi aktarıldı.

İstanbul'dan belediye işçileri içerisindeki çalışmaların; mücadele ve direnişlerin anlatıldığı diğer bir konuşmada ise genel olarak işkolunun özellikleri, karşılaşılan saldırılar ve bunlara karşı öne

"İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir!" K. Marks

KURULTAY AMAÇ KONUŞMASI

İşçi sınıfı ve emekçilere yönelik saldırıların artarak devam ettiği bir süreçte bir araya gelmiş bulunuyoruz. Bir yanda güvencesizlik, taşeronluk ve esnek çalıştırma yaygınlaştırılıyor ve bu saldırı durmak bilmeyen işçi cinayetlerine kadar uzanırken diğer yanda sendikal bürokrasinin ihanetini ve egemenlerin “daha fazla kâr” hırsını yaşıyoruz. Zor bir dönemden geçiyoruz. Zor ama umutlu bir dönemden geçiyoruz. Çünkü işçi sınıfı tekrar ayağa doğruluyor, çünkü emekçiler haklarını ancak direnerek ve örgütlenerek kazanacaklarını artık daha iyi anlıyorlar. İrili ufaklı direnişlerden TEKEL’e uzanan ve TEKEL’den 2010 1 Mayıs’ına taşınan emekçi dalgası dipten gelen bir basınçla büyümeye devam ediyor.

TEKEL direnişi ve ardından 2010 1 Mayıs’ı kitleselliği ve coşkusıyla işçi sınıfı mücadelesinde umutların yeniden boy attığı bir dönemi başlattı. Egemenler ve işbirlikçi sendika bürokratları bu dalgayı engellemek istediler, çünkü bu dalga onların saltanatını sarsacak kadar güçlüydü. Büyüyen dalgayı durduramadılar ama onu parçalara bölmek için, başka yöne kanalizasyon için var güçleriyle uğraşıyorlar. Devletin ve AKP hükümetinin TEKEL direnişindeki saldırı ve oyunlarını hepimiz yaşayarak gördük. Sendikal ihanetin en son 26 Mayıs grevinde aldığı tütüme hep birlikte sınıfsal bir kin duyduk. Bunlar yetmedi, emekçi dalgasına karşı egemen sınıflar ve medya ortaklaşa yeni bir rüzgar yarattılar. Adına da “**Kılıçdaroğlu rüzgarı**” dediler. Emekçilerin umutlarını alacak, dalgayı arkasına yedekleyecek ve onu yine egemen sınıfların dümen suyuna taşıyacak suni bir rüzgardı bu. Ona en başta bu görev biçilmişti. Biz bu suni rüzgarları tanıyoruz, biz CHP’yi ve onun devamcılarını tanıyoruz. ’80 öncesi işçi sınıfı ve emekçilerin mücadelesi büyürken ortaya sürüldü onlar. Çok uğraştılar, belki bir dönem amaçlarına ulaştılar ama yetmedi. Egemen sınıflar 12 Eylül Faşist Cuntası’nı getirdiler karşımıza. Sonra ’89 Emek Baharı ve ’90’ların kitlesel mücadeleleri geldi. Yine bir rüzgar getirdiler karşımıza, yine “Halk Partisi” adıyla. Ve en çok da bu dönemlerde saldırıya uğradı işçi sınıfı, emekçiler ve tüm ezilenler.

Ama mücadelenin kazanımları da oldu. Hak verilmedi mücadele ederek kazandık ama onlar sanki kendileri vermiş gibi bizi kandırmaya çalıştılar. Ve bugün yeni bir emekçi dal-

gası büyürken ve bu dalga kurulu düzenleri sarsarken yarattıkları “Kılıçdaroğlu rüzgarını” getiriyorlar karşımıza. İddialı söylemler atıyorlar ortaya, canımızı yakan sorunları dillendiriyorlar, duygularımıza sesleniyorlar her yönden. İşsizliği önleyeceklermiş, taşeronu gömeceklermiş, yoksulluğa çözüm bulacaklarmış ve daha onlarcasını yapacaklarmış.

AKP de böyle gelmişti. Belki sol bir görüşüm de değildi ama halkın sorunlarına çözüm getireceklerini söylemişlerdi. İşte sekiz yılın icraatı ortada... Her alanda sömürü daha da katmerlendi, özelleştirme, taşeronlaştırma ve esnek çalıştırma görülmedik boyutlarda yaygınlaştırılarak her alanda hakim kılındı. İşçi sınıfının örgütlülüklerine stratejik bir saldırı yönetildi, ya örgütsüzlük ya da hükümet işbirlikçisi sendikacılık dayatıldı. İşçi sağlığı ve güvenliği daha kötü duruma getirildi. İşçiler madenlerde, dört duvar arasında, yollarda katledildi ve onulmaz iş hastalıklarıyla baş başa yaşamaya mahkum edildi. Başka bir şey yapmaları da beklenmezdi onlardan. Uluslararası sermayenin politikalarını uygulamakla görevlidirler. Sermayenin çıkarları inandıkları tek kitaptı. Şimdi egemen sınıflar için bir yedek yaratılıyor. Fakat biz biliyoruz ki sorun sistem sorundur ve ondan beslenen herkes sonunda ona hizmet etmekle yükümlüdür.

Dostlar,

İşçi sınıfı ve emekçilerin mücadelesinde yeni bir sürecin içerisindeyiz. Her kesim her sınıf kendi çıkarları doğrultusunda bu süreçte müdahale etmeye çalışıyor. Evet, biz de bu bütünün bir parçasıyız ve bir tarafız. Bizim safımız işçi sınıfının ve emekçilerin safıdır. Biz de onların sınıf çıkarları için mücadele ediyor ve sürece müdahale etmemiz gerektiğini söylüyoruz.

Sadece ülkemizde değil belki ondan daha yoğun bir biçimde birçok ülkede grev ve direnişler yaygınlaşıyor. AB ve IMF’nin dayatmasıyla Yunanistan hükümetinin uygulamaya koyduğu “kemer sıkma politikaları” milyonların tepkisiyle karşılaştı ve günlerce görkemli eylem ve grevler gerçekleştirildi. Benzer bir pakete karşı bu sefer İspanya’da emekçiler sokaklara döküldü ve 8 Haziran’da genel grev kararı aldılar. Almanya’da on binlerce pilot ve havayolu çalışanı greve başladı ve beşer günlük dört adet grev kararı aldılar. Bunlar bir yanıla buzdağının görünen yüzü. Dünyanın dört bir yanında işçi sınıfı ve ezi-

lenlerin mücadelesi gelişim gösteriyor. 2010 1 Mayıs’ında tüm dünyadaki görkemli eylem ve kutlamalar bize yeni sürecin mücadele dolu günlerini göstermektedir.

Ülkemizde ise işçi sınıfı ve emekçiler daha yoğun bir arayış içindeler. Bu bir umut arayışı; yaşadıkları sorunlara karşı bir çözüm ve örgütlenme arayışıdır. İşten atılan, ücretlerini alamayan, sömürü ve çalışma saatleri her geçen gün artarken çok daha kötü koşullarda çalışmak zorunda kalan işçi ve emekçiler artık daha yoğun bir biçimde sendikaların, devrimcilerin kapılarını çalıyor ve ne yapabileceklerini tartışıyorlar. Küçük çaplı direnişlerden TEKEL’e uzanan süreçte, DESA direnişinde **Emine Arslan** örneğinde ve yine birçok direnişte kadın işçilerin öncülüğünde olduğu gibi artık kendi sorunlarıyla sınırlı kalmayan ve işçi sınıfı mücadelesine atılan öncü işçiler ortaya çıkıyor. TEKEL direnişi bu öncülerin daha fazla sayıda ortaya çıkmasına ve ülkeye yayılmasına önyak oldu. Şimdi onlar ülkenin dört bir yanında sadece 4/C’ye karşı bir mücadele değil tüm emekçiler için bir mücadele veriyorlar. Ve bunu yaparken sınıf kardeşleri ile birlikte yaratıcı eylem tarzlarını da hayata geçiriyorlar. İşgaller, yol kesmeler, blokajlar ve çok sayıda eylem biçimi kitap ve dergi sayfalarında kalmıyor, hayata geçiriliyor ve örnek gösteriliyor.

Diğer yandan başta bu örnekler olmak üzere işçi sınıfında sınıf kimliği ve bilincinin yeniden gelişmeye ve yaygınlaşmaya başladığını görüyoruz. Tüm bunlar bize işçi sınıfının kendiliğinden hareketindeki gelişmeyi ve daha nitelikli örgütlenme ve eylemlere olan ihtiyacı gösteriyor. Gelişen eylem biçimlerinin geliştirilmesi ve genele yayılması, koordinasyonun artırılması ve bunun örgütsel ayaklarının oluşturulması, kısacası bu kendiliğinden harekete işçi sınıfı mücadelesini daha ileri taşıyacak şekilde yön verilmesi gerekmektedir.

Artık herkes bu sömürü düzeninin böyle gitmeyeceğini görüyor. Devletin, egemen sınıfların nasıl bir politika geliştirdiğini görüyoruz.

Fakat bizim asıl sorunumuz onlar değil. Şüphesiz ki onlar kendi sınıf çıkarları doğrultusunda hareket edecek ve kendi sistemlerini yeniden ve yeniden üretmek için çabalayacaklardır. Bizim sorunumuz işçi sınıfı ve

“İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir!” K. Marks

emekçilerle; onların örgütlülükleri ve örgütlenme bilinciyedir. Birçok alanda içinde mücadele verdiğimiz sendikalarımızın durumu ortada. İşçi sınıfı sarı ve gerici sendika bürokrasilerini aşamazsa kalıcı başarılar da elde edemeyecektir. Bugün çoğumuz bu sendikal yapıyla daha ileri gidilemeyeceğini, tabanda oluşan baskının en başta bu prangaları parçalaması gerektiğini görüyor ve söylüyoruz. Sadece sendikalarımız ve konfederasyonlar da değil. Evet, onlar kilit önemde ve ne kadar daralmış, kastlanmış olsalar da tüm işçi ve emekçilerin mücadelesinde önemli bir yerde duruyorlar.

Fakat işçi sınıfının asıl büyük ve genç kitlesi örgütsüz bir biçimde azgın bir sömürüye tabi tutuluyor. Esnek çalıştırma, güvencesizlik, iş cinayetleri ve iş hastalıklarıyla boğuşuyor. Başbakan, Zonguldak'ta madende iş cinayetinde katledilen işçilere "bu mesleğin kaderinde var" diye buyurdu. Hayır!... **Bu mesleğin kaderinde ölüm yok.** Ölümü getiren sermaye patronlarının daha fazla kâr hırslından başkası değil. Ama biz anlıyoruz ki başbakan ve temsilcisi olduğu sınıflar ölümü, azgın sömürüyü, işsizliği tüm işçi sınıfı ve emekçilerin kaderi haline getirmek için uğraşıyor ve bunu istiyorlar. Milyonlarca işçi örgütsüz olduğu müddetçe ölümler, hastalıklar, işsizlik ve yoksulluk işçi sınıfının kaderi olmaya devam edecektir. İşte bizim sendikalarımız dışında bu milyonlarca işçiyi örgütleme görevimiz vardır. Bunun yol ve yöntemlerini tartışma, çözüm geliştirme görevimiz vardır.

Düne kadar en çok direnerek kazanacağımızı, birleşerek egemen sınıflara geri adım attıracağımızı dillendiriyorduk. Yine bunu dillendiriyoruz ve dillendirmeye de devam edeceğiz. Fakat artık görüyoruz ki direnişleri kazanıma ulaştırıp ve onu büyüten de ancak örgütlülüklerimizdir. Her direniş başarıyla sonuçlanmayabilir. Ama sağlam her örgütlenme er ya da geç yenilgilerden dersler çıkarabilir, yeni direnişleri örgütleyebilir ve kazanıma

ulaşabilir. Bu yüzden biz diyoruz ki: *Güvencesiz çalışmaya, iş cinayetlerine, emeğe yönelik her türlü saldırıya karşı Örgütleneceğiz, Direneceğiz, Kazanacağız!*

Dostlar,

DDSB olarak bu amaç ve kaygılarla bu seneki kurultayımızı, TEKEL direnişinin kalbini attığı yerde, Ankara'da gerçekleştirmek istedik. Ankara'dan, İstanbul'dan, İzmir'den ve ülkenin değişik bölgelerinden işçi ve emekçi arkadaşlarımızla birlikte bu yakıcı örgütlenme ihtiyacını ve çalışmalarımızı değerlendirmek ve tartışmak istedik. Hepinizin bu değerlendirme ve tartışmaya katılımı bizler için büyük önemdedir. Çünkü sorun hepimizin sorunudur ve çözüm yolunu da ancak birlikte bulabiliriz.

Öncelikle şunu belirtmeliyiz ki DDSB'yi yaratan mücadele damarı ve onu oluşturan görüşler '72'de Denizlerin, Mahirlerin, İbrahimlerin devrimci çıkışından kopuk değildir. 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'nden çıkarılan dersler ve devrim mücadelesinden esinlenen görüşler DDSB'nin de temel harcını oluşturmaktadır. DDSB'nin örgütsel bir biçim olarak kendini ilk var ettiği yıllar 1980 öncesidir. Farklı bir isimde ve henüz yeni bir oluşum olarak başlayan örgütlenme çalışmaları daha sonra Kazlıçeşme deri atölyelerinde ve birçok alanda işçi ve emekçilerin mücadele alanlarında olgunlaşarak kendini '89 Bahar Eylemliliklerine kadar taşımıştır. İşçi sınıfını 12 Eylül sonrasında kitlesel olarak ayağa doğrulduğu o yıl, yani 1989, DDSB'nin de asıl kuruluş tarihini oluşturmaktadır.

DDSB çizgisi ve anlayışı özellikle Kazlıçeşme deri atölyelerinde 12 Eylül karanlığına ve Özal hükümetinin işçi sınıfına saldırılarına karşı grev ve direnişlerde pişmiş; Özal hükümetinin "Yeni hak verilmeyecek" kuralını koyduğu bir dönemde Kazlıçeşme'de 129 günlük kararlı bir direnişle yeni kazanımlar elde etmiş bir direniş geleneğinden gelmekte-

dir. Kazlıçeşme'den Tuzla'ya taşınan bu mücadele ve direniş geleneği, '90'lı yıllarda belediye işçilerinin, kamu emekçilerinin ve birçok işkolundan emekçilerin örgütlenme mücadelesinde ve hak arayışında kendini geliştirmiştir. Türk-İş, KESK ve DİSK içerisinde sınıf sendikacılığı çizgisinde bir mücadele vermiş, DDSB'liler KESK ve Eğitim-Sen'in fiili-meşru zeminde kuruluş mücadelesinde aktif bir biçimde yer almış, posta emekçilerinin, sağlık emekçilerinin ve her alanda işçilerin mücadelelerinde en ön saflarda yer almışlardır.

İşçi sınıfı hareketinin ve devrimci politik hareketin geçtiği çalkantılı süreçlerden DDSB de geçmiş ve '90'lı yıllarda yarattığı güç ve kitleselliği koruyamamıştır. Bu durumun oluşmasında şüphesiz ki işçi sınıfının mücadelesi ve rolüne ilişkin yanlış politik çizgilerin etkisi damgasını vurmuştur. Ancak var olan mevzilerde mücadele devam etmiş, işçi sınıfının en direngen ve mücadeleciler bölükleriyle kesintisiz bir mücadele verilmiştir. En zor alanlarda dahi DDSB, fiili-meşru mücadeleyle işçilerin haklarını kazanmasına öncülük etmiş ve bulunduğu alanlarda değişik inanç ve görüşlerden işçilerin güvenini kazanabilmiştir. Yakın zamanda DESA'da, Esenyurt'ta yürütülen direnişler, toplu iş sözleşmelerindeki kararlı ve başarılı sonuçlar, DDSB'nin sendikalar ayağındaki önemli süreçler olarak kendini göstermiştir. DDSB her alanda direnen ve mücadele eden işçilerin yanında olmaya çalışmış, TEKEL direnişinde de bu rolünü bir kez daha göstermiştir.

Ancak bulunduğumuz yerden memnun olmamız mümkün değildir. İşçi sınıfı ve emekçilere bunca saldırı gerçekleştirilirken, sendikalarımız bürokratik yönetimlerin ihanetini ve geniş milyonlar kölece bir çalışma düzenini yaşarken bizlerin bulunduğu yerlerle sınırlı kalması, bunu yeterli görmesi mümkün değildir.

Bu amaçla birkaç yıldır sorunlarımıza müdahale etmeye, örgütlenmemizi arttırmaya ve politikalarımız tartışmaya açmaya çalışıyoruz. En son geçen yıl programımızı yeniden gözden geçirip düzenlediğimiz bir kurultay gerçekleştirdik ve başta güvencesizler, taşeron işletmelerde çalışan işçiler olmak üzere işçi sınıfının bütününe ve sendikalarımıza dönük bir çalışma ve mücadele anlayışı ortaya koyduk.

İşte bugün geçen bir yılı ama sadece iki kurultay arası bir zaman olarak değil işçi sınıfının gelişen mücadelesinin ihtiyaçları bakımından da tartışmaya, değerlendirmeye çalışacağız. Bu amaçla hepimize tekrar hoş geldiniz diyor, kurultayımızı atfettiğimiz maden işçileri önünden saygıyla eğiliyoruz.

"İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir!" K. Marks

ÖRGÜTLENME SORUNU ÜZERİNE

Bu yazıda sınıfın örgütlenme sorunları konusunda kısmen geçmiş tartışmalardan ortaya çıkan kısmen de bugün daha güncel olarak vurgulanan kimi başlıklara değinmek ve bunları tartışmak istiyoruz.

1. Öncelikle sendikalarımızdan başlayalım. Ülkemizde sendikalı çalışan sayısının yüzde 5 ve 6'lara kadar gerilediğini hepimiz biliyoruz. Yine bu sendikalıların önemli bir bölümü kamu sektöründe yani devlete bağlı kurum ve işletmelerde çalışanlardan oluşmaktadır. Özel sektörde ise sendikalı sayısı çok alt seviyelerde seyretmektedir. Buradan şu gerçek çıkıyor ki; çalışanların çok büyük bir bölümü örgütsüz bir konumdadır ve sömürünün daha yoğun yaşandığı alanlarda örgütsüzlük de daha yükündür. Bu nedenledir ki artık kamu bünyesinde tanımlanan işlerin ağırlıklı bir bölümü de taşeron firmalar aracılığıyla özele devredilmiş durumdadır. Bu durumun sermayenin uluslararası bir yönelimi olduğunu biliyoruz. Zira bugün sosyal ve sendikal hakların görece daha gelişkin olduğu Avrupa'da dahi sendikalar taşeronluk sisteminden dem vurmaktadırlar.

Peki, bu durum karşısında ne yapılmaktadır ya da ne yapıyoruz? Sendikalarımızın bürokratik bir kastlaşma içerisinde olduğunu ve bu durumu çok da dert etmediklerini biliyoruz. Zira özel sektörde, taşeron firmalarda örgütlenmeye yönelmek sendika yönetimleri için iki ayrı noktadan ciddi bir mücadeleyi ve çarpışmayı gerekli kılmaktadır.

Birincisi, özeldeki ve taşerondaki işçilerin sayısal fazlalığından ve çelişkilerin yoğunluğundan kaynaklı örgütlendiklerinde sendikal yapıları baştan ayağa sarsacak bir yapıda olmasıdır. Bu, bürokratik sendikal yönetimler için göze alabilecekleri bir durum değildir.

İkincisi, yine bu alanlarda örgütlenmeye çalışmak işverenlerin ciddi bir karşı koyuşunu ve tepkisini doğuracak, sermayedarların sendika yönetimlerine yaklaşımı şu anki danışıklı dövüşten çıkacak, her yolu kullanarak onları tasfiye etmeyi amaçlayacaktır. Sendika bürokrasilerinin bunu da göze alabilmeleri mümkün değildir.

Öyleyse iki şey gereklidir. **Bir**, bu alanda örgütlenme çalışmasını sendika bürokrasisine bırakmamak – ki onların zaten böyle bir derdi bulunmuyor – varsa ilerici, devrimci sendika ve şubeler üzerinden yürütmeye çalışmak; **iki**, bu örgütlenmeyi sendikalar dışından yapmaya çalışmak, bunu ileride sendikalara taşımak ya

da bu mümkün olmuyorsa yeni örgütlenmelere yönelmek...

İleride nereye yöneleceğinden ya da yönelmesi gerektiğinden bağımsız olarak yeni kurulan işçi derneklerini bu kapsamda değerlendirebiliriz. Tartışmamız gereken konulardan birisini bu oluşturmaktadır. Şu anki sendikal yapıda özel sektörde ve taşeron firmalarda örgütlenme nasıl yaratılacaktır?

2. Organize sanayi bölgelerinde, kimi sanayi sitelerinde ve işçi sınıfının yoğunlaştığı havzalarda yine yoğun bir sömürü ve örgütsüzlüğün yaşandığı bir gerçektir. İşçilerin yoğunlaştığı alanlar olması nedeniyle, söz konusu mekansal yakınlığın ortak mücadele ve örgütlenme konusunda avantaj oluşturması beklenirken buralarda tam tersi bir parçalanma ve örgütsüzlüğün yaşandığını biliyoruz. Yine özellikle alt işverenlerle feodal ve siyasi bağlar üzerinden işçilerin birlikteliğinin önüne geçildiğini görüyoruz. Sanayi bölgelerinde tek bir fabrika ve atölyedeki grev ve direnişlerin başarı şansının düşüklüğü bizlere yine ortak hareketin önemini göstermektedir.

Bu konuda yani havza ve bölge örgütlenmesi konusunda nadir de olsa olumlu örnekler bulunmaktadır. Kazlıçayme'den Tuzla'ya deri işçilerinin örgütlenme mücadelesi buna bir örnektir. Peki, bunlar nasıl başarılı ve bugün sözkonusu alanlarda örgütlenme hangi yöntem ve araçlarla gerçekleştirilebilecektir? Tartışmamız gereken konulardan bir tanesi de budur.

3. Havza, bölge örgütlenmelerinden bahsederken bunların etrafındaki yaşam alanlarından, yani emekçilerin yoğun olarak yaşadığı mahallelerden de söz etmek zorundayız. Sermaye, işçi sınıfını üretim içerisinde yüzlerce, binlerce parçaya bölerek daha yoğun bir sömürüyü gerçekleştiriyor. Biz ise bu parçaları mücadelede ve ortak örgütlerde biraraya getirmeye uğraşıyoruz. Var olan zemine bakıldığında bu nafi bir çaba gibi ya da en azından çok zor bir konu olarak öne çıkıyor. Şüphesiz ki sözkonusu çaba zor bir konuyu oluşturmaktadır. Fakat acaba sorunu doğru noktalardan ele alabiliyor muyuz?

'90'lı yılların ortalarından itibaren, kendi içerisinde zayıflıklar taşısa da özellikle devrimci politik güçlerin etkin olduğu birçok emekçi semti bulunmaktadır ve burada geniş bir işçi kitlesi yaşamaktadır. Oysa aynı işçilerin sendikalarda veya kendi sınıf örgütlerinde örgütlenme düzeyine baktığımızda çok geri bir düzeyde ol-

duğunu görürüz. Birakalım bu tarz bir örgütlenmeyi, büyük oranda işçi kimliğinin dahi oluşmadığını görürüz. Bu işçi ve emekçiler çoğunlukla söz konusu sanayi bölgelerinde, mahallelere ve merdiven altına yayılan irili ufaklı atölyelerde ve güvencesizliğin had safhada olduğu hizmet sektörlerinde çalışmaktadırlar. Acaba burada işçi sınıfının örgütlenmesinde artık bir yanılla da koca bir atölye haline gelen yaşam alanları (semtler, mahalleler...) ayağının boş bıraktığını söyleyebilir miyiz? Üretim içerisinde yeterince ulaşamadığımız ve biraraya getiremediğimiz işçilere buralardan ulaşmak ve onları örgütleyebilmek ne kadar mümkündür? Tartışma konularımızdan bir de budur.

4. Önemle üzerinde durmamız gereken konulardan birisi de Kürt işçi ve emekçilerdir. Belki itirazlar gelecektir; işçi sınıfını tartışırken ulusal vb. ayrımlara girmeye gerek var mıdır, böylece bu ayrımları daha da güçlendirmiş olmuyor muyuz? Cevabımız hayırdır. Bu, iki nedenden ötürü böyledir. İlk olarak söz konusu ulusal ve yer yer dini-mezhepsel-yöresel ayrımları en başta sermayenin geliştirdiği ve kısıktırdığı gerçeğidir. Bizim bu duruma gözlerimiz kapamamız mümkün değildir. Hepimiz biliyoruz ki genel olarak Kürt işçi ve emekçiler daha alt sektörlerde ve iş alanlarında istihdam edilmekte ve güvencesiz bir biçimde yoğun bir sömürüye tabi tutulmaktadır. Hatta birçok yerde işverenlerin ayrımcılığına maruz kalmakta, doğru düzgün bir iş bulamadığı için çok düşük ücretlerle sigortasız, geçici, seyyar, mevsimlik tarım işlerinde işlerle yaşamlarını sürdürmektedirler. Bu durumun oluşmasında '90'lardan itibaren savaş ve zorunlu-kitlesele göçle birlikte büyük şehirlerin varoşlarını doldurmaları etkili olmuştur.

İkincisi, Kürt işçi ve emekçileri ağırlıklı ulusal bir bilinçle hareket etmekte ve Kürt ulusal örgütlenmelerinin çerperinde bulunmaktadır. Bu durum onların sınıfsal temelde bir mücadele ve örgütlenme konusunda geri kalmalarına ve sınıf hareketinde bu geniş kitleler nezdinde ciddi bir boşluk oluşmasına yol açmaktadır.

Son dönemde emek hareketi ile ilişkilendirme konusunda Kürt ulusal örgütlenmeleri nezdinde olumlu bir yönelim ve çaba görülse de bunun henüz ciddi bir boyut kazandığı söylenemez. Zira yılların yarattığı ulusal bir bilinç ve şekillenmenin aynı zamanda sınıfsal bir zemine taşınması kolay ve bir anda olabilir bir durum ola-

“İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir!” K. Marks

rak gözükmemektedir. Diğer yandan ulusal çelişkilerin yakıcılığı bu durumu tekrar tekrar üretmeye de elverişlidir. Sorunu ancak ulusal ve sınıfsal çelişkilerin ortak bir hedef doğrultusunda; genel tabirle emek ve demokrasi mücadelesinde nasıl birleştirilebileceği üzerinden tartışabiliriz.

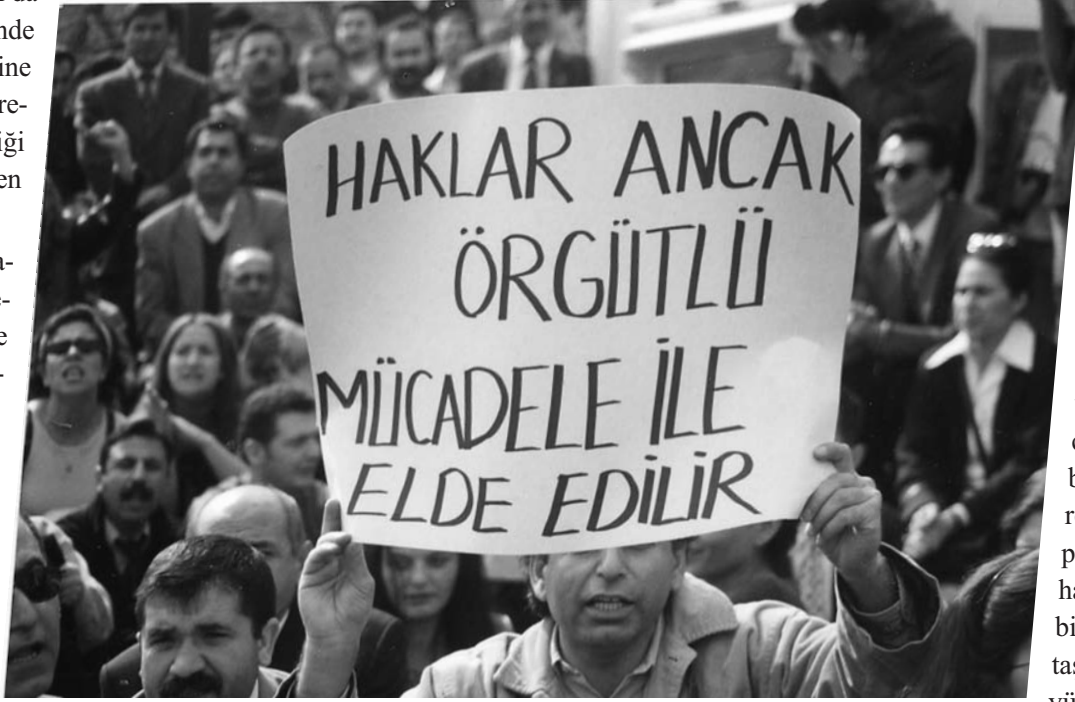
Fakat sorunu sadece Kürt işçi ve emekçilerinin sınıfsal duyarlılığı ve bilincinin artması olarak ortaya koyarsak ciddi bir yanılgı içine düşmüş oluruz. Bunun gerçekleşebilmesi için dahi, başta sınıf örgütlenmelerimiz, sendikalarımız olmak üzere ülkemizdeki demokrasi sorununa ve bunun temel ayaklarından biri olan Kürt ulusal sorununa ilgi göstermek, bu mücadeleyi sahiplenmek ve işçi sınıfını bu konuda bilinçlendirmek gerektiğini, bunun da en iyi, mücadele içerisinde olacağını düşünüyoruz. Yine de bunun nasıl olacağı, nelerden başlamamız gerektiği konusu tartışmamız gereken bir diğer konudur.

5. Benzer bir konu olarak kadın işçi ve emekçilerin yaşadığı çifte sömürü ve örgütsüzlük vardır. Bu sorunun bir ayağını da sendikalarımızda ve sınıf örgütlerimizde kadınların bulunduğu olumsuz durum, karşılaştıkları baskı ve ayrımcılık oluşturmaktadır. Üretim ve dolayısıyla sömürünün yaşam alanlarımıza, yaşamımızın her noktasına yayıldığını belirttiğimizde bir yanılgıya kadın ve çocuk emeğinin sömürsündeki artışı belirtmiş olmaktadır. Eve iş verme, ev içi sömürü artık hiçbirimizin yabancı olmadığı bir kavram haline geldi. Fakat bu ve diğer tüm sömürü biçimlerinde kadınların örgütlenmesi ve mücadeleye taşınması konusunda ciddi bir yol katedebilmiş değiliz. Kadın işçi ve emekçileri nasıl örgütleyecek ve mücadeleye taşıyabileceğiz ve yine örgütlenmelerimiz içerisindeki erkek egemenliğini nasıl kırarak, kadınların söz ve karar hakkını nasıl geliştireceğiz sorusu tartışmamız gereken yine önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Zira kadınların örgütlenmelerimiz içerisindeki durumu ile kadın işçi ve emekçilerin örgütlenmesi sorunu arasında doğrudan bir bağ bulunmaktadır.

6. Gençliğin örgütlenmesi ve sınıfsal mücadeleye kanalize edilmesi de bir diğer başlığı oluşturmaktadır. Güvencesizliğin ve sömürünün daha yoğun olduğu sektörlerde çalışan işçilerin ağırlıklı bir bölümünün genç işçilerden oluştuğu ve bugün okul aşamasındaki milyonlarca gen-

cin geleceğin işçi ve işsizleri olduğu gerçeğini tespit ettiğimizde bu konuya özel bir önem vermemiz gerektiği ortaya çıkmaktadır. Genç işçilerin örgütlenme bilincinin zayıf olduğu, en iyi ifadeyle yeni geliştiği, kuşak farklarının, iş ve gelecek kaygısının öne çıktığı ve bu durumun işyerlerindeki örgütlenme çalışmalarında, grev ve direnişlerde işçi sınıfını böldüğü, işverenlere manevra alanı açtığı, bazen ise grev ve direniş kırıcılığına kadar vardığı yaşanan bir gerçektir. Bu durumda gençliğin örgütlenmesi ve gençlik örgütlenmelerinin rolü özel bir önem kazanmaktadır.

Bu konuda harcanacak çabanın okullardan bağımsız ele alınması mümkün değildir. Gençlik belli yapılar içerisinde örgütlü gözükse de

bunun ağırlıklı öğrenci örgütlenmeleri olduğu ve sınıfsal mücadeleye kanalize edilemediği için öğrencilik sonrası büyük oranda devam etmediği bilinmektedir. O halde önemli bir ayağı da öğrencilik döneminden başlayacak şekilde gençliğin örgütlenmesi, sınıfsal bir bilinçle eğitilmesi, sendikalara ve sınıf örgütlerine yöneltilmesi bir gereklilik olarak önümüzde durmaktadır. Eğitim sisteminin ve okulların sermayenin üretim ihtiyaçlarına göre düzenlendiğini, bunun son yıllarda çok daha yoğun bir biçim alarak sömürünün okullara yayıldığı bir gerçeklikte gençliğin örgütlenmesi ve emek hareketiyle bağının geliştirilmesi de bir tartışma konusu olmalıdır.

7. Son olarak belirteceğimiz ve belki de en önemli konulardan biri de işçi sınıfının devrimci-demokratik zeminde yürüteceği mücadele, bunun örgütsel biçimleri ve taban örgütlenmeleriyle olan bağıdır. TEKEL direnişinde ve devam eden süreçte de gördüğümüz gibi işçi sınıfının ekonomik temeldeki mücadelesi yasal düzenlemeleri, hükümeti, sendika bürokrasisini

ve kendisini çevreleyen engelleri hedef alarak politik bir içerik kazanmıştır. Bu süreçte sendikaların içinden ve dışından gelişen farklı tarzda bir taban ve öncü örgütlenmesi gelişmiştir. TEKEL direnişinin ve birçok direnişin ayakta kalmasında ve gelişiminde bu oluşumların belirleyici bir payı olmuştur. Bu oluşumlar aynı işkolu ve sendika üzerinden gelişebildiği gibi bununla sınırlı kalmamış, farklı işkolu ve sendikalardan işçileri biraraya getirip harekete geçirebilen bir yön kazanmıştır. Bunların içerisinde sendikaların dışından bilinçli işçiler ve politik özneler de yer alabilmiş, ekonomik taleplerle ve kendisiyle sınırlı bir mücadele çizgisinden politik yönü ağır basan bir çizgiye gelişim olmuştur. Gelişen bu durum henüz yetersiz bir güç ve etkide bulunmasına ve kalıcı bir örgütsel biçim kazanamamış olmasına karşın, işçi sınıfının direniş ve mücadeleleri bakımından doğru bir yöne işaret etmiştir.

Değişik işkolu ve sendikalardan, sendikalar dışından öncü işçiler tarafından geliştirilen bu çizgi ve oluşumların, taban örgütlenmeleri (direniş ve grev komiteleri, platformlar vb.) üzerinden hareketinin mücadelenin birleştirilmesi ve ileriye taşınmasındaki önemi büyüktür. Bizler **Devrimci Demokratik Sendikal Birlik**'in de böyle bir örgütlenme olduğunu; değişik işkolu ve sendikalardan, sendikalar dışından öncü işçi ve emekçiler tarafından oluşturulan ancak belli bir direniş veya dönemle sınırlı kalmayan bir örgütlenme olduğunu belirtiyor ve çalışmalarımız bu temelde kuruyoruz. Öncü işçileri DDSB içerisinde biraraya getirmeye bunu işçi sınıfının taban hareketinin gerçek anlamda bir biçimi, örgütlenmesi haline getirmeye çalışıyoruz. Bu yüzden biz "DDSB bir öncü ve taban örgütlenmesidir" diyoruz. İşte DDSB'yi de kapsayacak şekilde sözkonusu bu taban hareketini nasıl geliştireceğimiz, bunun örgütsel biçimlerini nasıl geliştireceğimiz konusu da tartışmamız gereken en önemli konulardan birini oluşturmaktadır.

Sınıfın örgütlenme sorunları kapsamında daha birçok başlık belirtilebilir. Biz önemli gördüğümüz bazı başlıklara yer vermeye ve bunları açmaya çalıştık. Bu konuların tartışmaları zenginleştirmeye ihtiyaç duyduğuna inanmaktayız.

"İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir!" K. Marks

İŞÇİLER-EMEKÇİLER! İŞBİRLİKÇİ-BÜROKRATİK SENDİKA YÖNETİMLERİNİ ALT ETMEK İÇİN; SENDİKALARDA DAHA FAZLA SÖZ SAHİBİ OLMAYA; YÖNETİMLERE...

İşçi sınıfı tarih sahnesine çıktığı günden bugüne kadar her dönem sermaye sahiplerinin saldırıları karşısında kendisini savunmak için araçları bulmuştur. Bu araçların başında ise bugüne kadar en etkili araç olan sendikalar olmuştur. Sendikaları o günden bugüne ekonomik, demokratik haklarını koruma aracı olarak kullanmıştır. Bugüne kadar yürütülen mücadelesinin ekonomik ve demokratik yanı sendikalar üzerinde yürütülmüştür. Zaman zaman sendikal mücadele istenilen düzeyde olmasa da esas olarak işlev bakımından işçi ve emekçilerin önemli örgütlenme aracıdır. Sendikal mücadelenin istenilen düzeyde olmamasının nedenleri kendi tarihsel koşulları ve dünyada yaşanan gelişmeler ile ele alınması daha doğru sonuçlar verir bize.

Bugün başta Avrupa’da olmak üzere kapitalist ülkelerde sendikal hareket ülkemizdeki kadar geri olmamakla birlikte esasta sınıfın ekonomik demokratik ve iktidar mücadelesine giden yoldan uzaklaşmış durumdadır. Daha çok mevcut kazanılmış ekonomik hakları korumaya çalışan ve esasta da ücret üzerinden mücadele yürüten bir seyir izlemektedir. Buralarda esas olarak sınıf iktidar mücadelesinin hattında uzaklaştırılmıştır. Mücadelenin zaman zaman sert olmasına karşı hedefinde iktidar olma bulunmamaktadır. Fransa, Yunanistan vb. ülkelerdeki son eylemler bunun örnekleridir. Bir yandan bunlar olurken diğer yandan başta Nepal’de, Filipinler’de, Brezilya’da, Kore’de vb. ülkelerde ise mücadele daha sert ve ileri noktalarda seyretmektedir. Sendikalar mücadelesini işçi sınıfının kurtuluşu mücadelesini koyarak iktidar olma amacı bulunmaktadır.

Ülkemizde ise dönemselsel olarak inişli çıkışlı bir hareketliliği yaşayan ve daha çok bugün giderek etkisizleşen ve dağılan bir sendikal süreç yaşanmaktadır.

Bu sürecin elbette tek başına sendikalara bağlı bir süreç olarak ele alamayız. Özellikle SSCB’nin çöküşü süreciyle başlayan emperyalizmin işçi sınıfı üzerindeki saldırısını yoğunlaştırması, işçi sınıfı hareketini de yavaşlatmış ve sınıf mücadelesinin seyrine paralel sendikal harekette gereğinden fazla bu durumdan nasibini almıştır. Ancak bu etkisizleştirme ve dağılmanın yaşandığı bu süreçte sorunu nedenleri ve sonuçlarını doğru anlamalıyız.

Bu süreç 1980’lerde başlayan ve sonuçları bir bize yansıyan bir dönemin içinde geçmekte-

yiz. Başlıklar halinde 80 sonrası sendikal hareketin kısa bir profilini toplayacak olursak;

✘ 80 AFC’si ile kapatılan sendikaların devrimci kadroları birer birer tasfiye edildi.

✘ Yeniden açılan sendikaların tamamen bürokratik, işbirlikçi bir yapı haline getirilmesi için hem yasal düzenlemeler hem de örgütsel olarak bizzat devlet tarafından zemin özenle hazırlandı.

✘ Sendikalarda mücadele 1992’den itibaren içe döndü. Rekabet geliştirildi. Böylece sınıfın birliği dağıtıldı, bu süreçte İlk özelleştirme saldırısı gerçekleştirildi.

✘ İşçilerin bu sendikal rekabetin yarattığı hak kayıpları ve mücadelenin ortaklaşamasından dolayı yaşanan kayıplar sınıfta kazanma bilincini yok ederek sendikalara güveni azalttı.

✘ Sendikalarda yaşanan bu rekabet sürecinde sınıf ile öncüsü arasındaki bağ koparıldı. Öncü marjinalleştirildi. Böylece sendikaların yönetim kadroları kontrol edilir hale getirildi.

Sendikalar bu nedenle işçi sınıfının örgütlenmesinde ne kadar önemli ise onun kontrol edilmesi, kontrol altında tutulması da burjuvazi için önemlidir. Bu iki sınıf arasındaki ayırım hep çatışmaktadır. Bu nedenle içinden geçtiğimiz süreçte özel olarak kontrol edilmesi tesadüfî değildir. Sendikaların kontrol edildiği süreçte 4857 sayılı Kölelik Yasası, Mezarda Emeklilik, Genel Sağlık Sigortası gibi temel kazanımlar bir bir alındı.

Şimdi ise işçi sınıfının kalan temel kazanımların başında kıdem tazminatı olmak üzere diğer hakları da almak istiyorlar. Süreçte sendikalara da buradan hareketle müdahale ediliyor. Bizler bugün süreci ve süreç içindeki saldırıların arka planını da görerek mücadele etmeliyiz.

Bugün sendikaların kontrol edilmesi normal süreç dışında yaşanan krizde olabilecek bir hareketliliğin sendikalar üzerinde denetlenmesi içindir. Yani sendikalar eğer sınıfın denetiminde ise onun için mücadele eden önemli sınıf aracı iken; sermayenin işbirlikçiler tarafından kontrol edilmesi durumunda ise sınıfın kendi örgütü karşı örgüt olarak işlev görür. Kuruluşundan itibaren izlediği hat ve işçi sınıfına karşı ne kadar sorumlu olduğu aşikar olan, Türk-İş’in genel yapısını örnek gösterebiliriz. Bu yapı birebir sistemin işçi sınıfı üzerindeki denetimi ve baskısı için kurul-

muş adeta bir “Truva Atı”dır. Ve esasında Türk-İş’in bu anlayışına vurulan her darbe, kazanılan her mevzi esasında sisteme vurulmuş bir darbe niteliği taşımaktadır. Şimdi bu yapı niteliksel olarak da olmasa biraz değiştirmektedir. Bu değişiklik sermayenin yeniden yapılandırma sürecine paralel olarak ele alınmaktadır. Çünkü içerisinden geçtiğimiz süreçte sendikal alandaki yeni dönem olarak belirlenen politikalarda Türk-İş artık sistemin tutmayı hedeflediği sendika değildir.

2008 sürecinde başlayan kapitalist kriz ile sermayenin yeniden yapılandırma sürecinde başta Türk-İş olmak üzere DİSK, KESK bu sürecin dışına itilmektedir. Bunun yerine de Hak-İş konulmaktadır. Bunu Türk-İş’in son genel kuruluyla AKP’nin Türk-İş merkezine Mustafa Kumlu’yu getirmesiyle bu süreç başlatıldı. Sistem bu süreçte bir yanına Hak-İş koyarken onun alternatifi solun temsilcisi sağ siyasetin uygulayıcısı DİSK’i koymaktalar. Buna uygunda adımlar atmaktadır. Bu yeni konjonktürel süreç zaten 2008’den beri uygulanmaktadır.

Bunu Türk-İş içinde Orman-İş, Tek Gıda-İş, Hava-İş ile Belediye-İş’e yönelik üyelerin Hak-İş’e geçirme operasyonu ile yapılmaktadır. Bir yandan Hak-İş güçlendirirken diğer yandan da Türk-İş içinde rahatsızlık yaratan ilerici sendikaların tasfiyesi bu sürecin içinde yapılmaktadır. Deri-İş’e yönelik operasyonda, KESK’e yönelik operasyonu da bu anlamda ele alınmalıdır. Bu süreçte ilerici sendikalarda yapılan tüm olağan üstü kongrelerinde bunun bir parçası olarak düşünmeliyiz. Bu nedenle Hak-İş bu süreçte ve gelecekte siyasal konjonktür de dikkate alındığında okun sivri ucunu Türk-İş kadar çevrilmesi gereken sınıf karşıtı bir örgüt olduğu bilinmelidir.

DİSK gelince daha çok geçmiş mirası üzerinde sol söylevleri yükleyerek süreci götürmektedir. Bugün DİSK asıl olarak Türk-İş içindeki rahatsızlığın yaratacağı bir kıpırdanış ya da alternatif arayışlarda yerine konulacak bir yapı olarak görülmelidir. DİSK’in açılmasıyla Turgut Özal sendikal rekabetten zarar gelmez diyerek süreci tarif etmiştir. Ören tezleri diye bilinen tezler DİSK’in 92’de açılması süreci ile başlayan çağdaş sendikacılık anlayışı bugüne uzanan sürecidir. Bu süreçte tüm saldırı yasalarında ise sadece açıklamalarla süreci geçiştirmiş daha çokta AB fonlarıyla kamuoyuna oynayarak mesajlar vermektedir. Ve örgüt içi demokrasi konusunda, ta-

“İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir!” K. Marks

ban inisiyatifine dayanarak mücadelede pratiği, adının ilk kelimesiyle uyuşmayacak kadar uzaktır. Burada DİSK'in sol yanının asıl olan bir yan olmadığını bunu hiç yapmak istemediğinin bilinmesi gerekmektedir. Bunu 2008–2009 1 Mayıslarındaki göstermiş oldukları tutumlarıyla gördük. Bunu 4857'de bunu Genel Sağlık Sigortası sürecinde, bunu; “fabrikalar bizim, iş yerleri bizim” sloganıyla gördük.

KESK ise sınıfın içinde en diri sendikal alan olarak görülebilir. Ancak KESK kendi siyasal ve politik dinamiklerini ötelemiştir. KESK'i KESK yapan 1990'lardaki fiili meşru grevli toplu iş sözleşmesi hattını terk etmiş, onun yerine daha çok mücadeleyi kadroların üzerine oturtan ve son birkaç yıldır bundan da uzaklaşan bir süreci bulunmaktadır. Kamu emekçilerinin bırakılm taleplerini savunmayı, var olan haklardan çok daha geri noktalara düşürülmesine diğer sendika yönetimleri ile beraber adeta 3 maymunu oynayan KESK, üzerinde yükseldiği fiili-meşru ve militan mücadele hattını geliştirememiş ve son keredede ara ara “Çerkez çıkışlarına” rağmen ne ciddi bir güven ve üye kaybından kurtulamamıştır. Bunda en büyük pay sahibi sendika yönetimlerine hakim siyasetlerin döne döne kendini sınıf mücadelesinin dışına iten üçlü kutsal ittifakın (ÖDP-EMEP-Yurtseverler) reformist-bürokratik politikalarının olduğu bilinmelidir.

Buna rağmen bu diri ve politik yanı bugün halen KESK içinde bulunmaktadır. Saldırı da buraya yapılmaktadır. Son olarak KESK içindeki en diri ve dinamik kesimlerin de bu süreçte tasfiyesi yapılmaması planlanmaktadır. Bu nedenle KESK kendi içinde bulunan siyasal farklılıkları tutmak yerine birkaç siyasal hareketin merkezine oturduğu bir örgütlenme olmaktan çıkmalı, çıkarılmalıdır. KESK için temel çalışma siyasetler sendikası yerine sınıfın sendikası yapma yönlü bir açılım sunularak çıkış yapılmalıdır. Bunu dışındaki hiçbir çıkış KESK'i bulunduğu yerden kaldırmaz.

Bugüne kadar bu süreçteki rolümüzü KESK içindeki merkezi anlayışlar içinde DDSB'lilerin bir taraf olarak görülme kurtularak birliğin öne çıkarıldığı dayatmaları ret eden üçüncü yolun doğruluğu ortaya konulmalıdır. Bu sınıfın organik birliğini sağlayacağı gibi mücadele birliğini de oluşturacaktır. Bunun dışındaki tüm kamu çalışanları sendikaları ise işçi sendikalarındaki Hak-İş gibi sistem tarafından KESK'e karşı kurulan ve bizzat siyasal iktidarlar tarafından yürütülen ve tutulan sendikalardır. (KAMU-SEN, MEMUR-SEN)

Genel olarak sendikaların Avrupa ve diğer ülkeler baz alındığında onlara göre çok parçalı oluşlarının hiç şüphesiz işçi sınıfı için avantajları, sermayenin avantajlarından daha azdır. Öyle ki başta işçi-emekçi-köylü kısacası tüm çalışanların birlikte mücadele etme, birlikte saldırılara ref-

leks gösterme noktasında dahi yarattığı olumsuzluk başlı başına değerlendirmeye değerdir. Yine bugün işçi sınıfının kurtuluşu için mücadele ettiğini savunan bazı anlayışların, sendika yönetimleri ile sendikacılar arasındaki eleştiri ve değerlendirme konusunda ciddi hatalar yapmaktadırlar. Öyle ki özellikle yaşadığımız süreçte sendikalara karşı işçi sınıfının güvensizliğini artıracak kadar pervasız ve düşündürücü derecede “sendika düşmanlığına” ön ayak olmaktadır.

Buna karşı sınıf geçmiş süreçte tüm dağınıklıklara ve etkisizliğe rağmen mücadelenin yürütüldüğü ve geliştirildiği yerlerde giderek gelişmekte. Bu süreç buna uygundur. DESA, ATV, EKART Mersin Liman İşçileri, MEHA Tekstil, günümüzde Esenyurt, İSKİ işçileri ile adını sayamadığımız onlarca direnişi sayabiliriz. Bu direnişlerin büyük bir bölümünün sendikalı olma mücadelesi üzerinden yürüdüğünü görmekteyiz. Bu nedenledir ki bu süreçte yoğunluk sendikası güvencesiz ve işsizlik alanları örgütlenmede temel alanlar olarak yoğunlaşmalıdır.

Sendikal örgütlenme ya da sendikalar deyince daha çok sendikalı üye anlaşılmalıdır. Bugüne kadar ki “üye sendikacılığının” işçi sınıfının sorunlarından ve çözüm yollarından ziyade, konfederasyon yönetimlerinin kasalarını doldurma kaygısının ön plana çıktığını görmek zor olmasa gerek. Öyle ki genel olarak işçi sınıfına her haliyle yabancılaşmış olan konfederasyon yönetimleri, sendika kanununun hukuksal altyapısından da güç alarak milyar TL'lik lüks binalar, oteller, araçlar kullanmaktadır. Yine neredeyse koca bir şirket sermayesine yaklaşan sendikaların kasaları, o kasayı dolduran işçi sınıfının sorunlarından ve mücadelesinden daha önemli olmuştur. Bazı yasalara karşı daha ser çıkış yapmış görünenlerin, neden eylemlilik süreçlerinde pasif olduklarını birazda yapılan “pazarlıklar ve koltuğu kaptırmama” refleksinden başka, işçi sınıfının öfkesini boşaltma temelinde değerlendirmek gerekir. Neticede 80 AFC'sinin dahi almayı gözü kesmediği haklar son 10 yılda hızla ve azgınca saldırılarla alınmış ve konfederasyon yönetimleri içinde buldukları aczi artık saklayamaz olmuştur.

Sendikaların önemini ortaya koyarken, daha çok sendikası, güvencesiz alanların örgütlenmesinde sendikaları örgütlenme aracı olarak kullanmalıyız. Sendikalı olma temelinde girişilecek her türlü çalışmada mümkün olduğunca geniş araçlar kullanılabilir. Örneğin son süreçte güvencesiz işçilerin dernekleşme süreçleri sendika hedefli bir çalışmayla istenilen sonuçları alabilecek boyuttadır. Bugün gerek sendikalarımız gerekse işçi sınıfı mücadelesi yürütülen alanlarda eksik bırakılan yanın burası olduğunu görmeliyiz.

Çünkü çalışanların sadece yüzde altısını oluşturan sendikal oranın büyük gövdeyi kapsadığını görmekteyiz. Sendikalı olmanın güvensizliği başta sendikalı işçiler arasından ya da sen-

dikal alan üzerinden tartışılan bir noktada olmasından ve güvensizliğin buradan üretilmesinden dolayı sendikasızlığa gitmeden zaten sendika tehlike olan bir araca dönüşmektedir.

Tüm bunlara rağmen ilk defa sendikası işyerlerinde örgütlü eylemler ses vermeye başladı, direnişler yükseldi, en çok sendikalı olma talebi bu süreçte öne çıktı ve çıkıyor. Görmemiz gereken noktalar burasıdır. Burası sınıfın dalga yaratacağı yerlerdir. Bu süreçlerdeki eylemler son zamanlarda sendikaları da aşan ileri noktalara taşımaktadır. Bu sınıfın durumunu anlamamız için önemli ipuçlarıdır. Bizzat 2010 1 Mayıs'ı bile işçi sınıfının örgütlülüklerini araması temelinde değerlendirilmeli, sendikalara karşı yaratılan güvensizliğe rağmen hala ciddi bir kısmın (özellikle güvencesizlerin) sendikalara yönelimleri iyi okunmalıdır. Bizler sendikaları sendikalı işçiden çıkarıp sendikası ve güvencesizlerin örgütlenmesinde sendikaları özne olarak kullanarak örgütlemeliyiz. Sendikaların önemi tam da burada ortaya çıkmaktadır. Bizler sadece sendikaların bugünkü mücadelesi üzerinde süreci ele almayı göz ardı etmeden onun sınıfı örgütlenmesindeki yerini ve önemini de bu süreçte olabildiğince bilince çıkararak yapmalıyız.

Sonuçta son 25 yılda çalışan sayısı katbekat artmış olmasına rağmen sendikalı işçi sayısı 2,5 milyondan 700 binlere kadar geriledi. Bu gerileme dünyanın ve tek tek ülkelerin bugüne kadar gördüğü en büyük, en geniş kapsamlı ve en yıkıcı biçimlerde gelişen işçileştirme sürecinin yaşandığı dönemde yaşandı. Kamusal alanı ve çalışma ilişkilerini tümüyle yeniden yapılandıran yasal düzenlemelerin yanı sıra, sağlık, eğitim ve sosyal güvenlik sistemleri de bu yeni proleterleştirme dalgasını güvencesiz çalışmayı kural haline getirecek bir biçimde yeniden yapılandırılmaya girişildi. % 90'ı güvencesiz çalışma biçimleriyle sağlanan bir üretim yapısı ortaya çıktı. Sanayide, hizmetlerde ve tarımda taşeron, fason, geçici, sözleşmeli, yarım-zamanlı vb. biçimlerle yürütülen işler, işçi sınıfının genel koşullarını belirlemektedir.

Sendikal konfederasyonların bu durumuna rağmen özellikle Tekel Direnişi süreciyle Türk-İş'e karşı işçilerin yaptığı bazı noktalara dikkat etmeliyiz.

İlk başta TEKEL işçileri sadece sistemin yıllardır süregelen saldırılarına güçlü bir yanıt olmamış aynı zamanda yine yıllardır işçi sınıfının alınan tüm haklarından birinci derece sorumlusu sendika yönetimlerine-sendikal bürokrasiye de ağır bir darbe vurmuşlardır. Öyle ki yönetimin kararına bağlı kalmadan, kendi inisiyatifleri ile fiili-meşru ve yer yer militan mücadelelerinde kararlılıkları artık sendikal bürokrasi ile hesaplaşma ve mücadele açısından da bizlere zengin deneyimler bırakmıştır.

Sınıfın kendi kurumuna yönelik tepkisi ve öf-

“İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir!” K. Marks

kesi oldukça yüksekti. Bu öfke bir birikimin ve Türk-İş'in yıllardır sınıfın çıkarları karşısında ki ihanetçi tavrıdır. TEKEL işçilerinin yaptığı eylemlerde, sınıfın ne kadar kararlı olduğunu ve öfkesini nasıl açığa çıkarıldığında işe yarayacağını gördük.

En son 26 Mayıs grev sürecinin öncesi ve sonrası kısaca Konfederasyon yönetimlerinin durumunu, pozisyonunu ve asıl işlevlerini görmemiz açısından oldukça imkan sunmuştur. Öyle ki; Türk-İş, DİSK, KESK ve Kamu-Sen imzasıyla 26 Mayıs Grevine 5 gün kala açıklanan "program", emek hareketinin merkezi örgütlerinin içinde bulunduğu durumu bir kez daha gözler önüne sermiştir. Eylemin ana vurgularından biri olan güvencesiz ve güvensiz çalıştırma enkazı altında 30 maden işçisinin hayatını kaybettiği bir günün arkasından dört Konfederasyon, 22 Şubat'ta alınan 26 Mayıs Grev kararını el birliği ile rafa kaldırmayı başarmıştır! KESK bu süreci birleştirmeyi başaramamıştır. İşçi dostları ile dostları olmayanların daha da netleştiği bu süreçler işçi sınıfının gerçek dostlarını bir kez daha yaklaştırmak için önemli imkanlar sunmuş-sunmaya da devam etmektedir. Dört sendika konfederasyonu yönetiminin 12 maddede sıralanan taleplerinin kabul edilmesi hedefine bağladıkları bir genel grev kararı sonuçta utanç verici bir biçimde ortada bırakılmıştır. Sendika bürokrasisinin tüm ihanetine rağmen 26 Mayıs günü gerçekleştirilen yaygın ve yer yer kitlesel gösteriler kuşkusuz oldukça anlamlıdır. Ancak genel grev hedefi üzerinden bakıldığında, ortaya çıkan tablo tam bir fiyaskodur. Elbette bu sonuç sendika ağalarının eseridir, onların alınlarında yeni bir kara leke olarak kalacaktır.

Sonuçta; reformist, işbirlikçi, sarı ve bürokratik konfederasyon yönetimlerinin bugüne kadar işçi sınıfının sorunları ve bu sorunları çözme noktasında nerede durdukları ortadadır. Yarattıkları güvensizlik, sistemin saldırıları karşısında pozisyonları, ihanetleri ortadadır. Bu gerçeklikler ışığında "öyleyse ne yapmalı?" sorusunun cevabına verilecek yanıt işçi sınıfının geleceği açısından hayati öneme sahip olduğu akıldan çıkarılmamalıdır. Açıktır ki; sarı sendikalara karşı kızıl; işbirlikçi sendikalara karşı militan; uzlaşmacı sendikalara karşı haklılığını fiili ve meşru mücade-

le anlayışından alan sınıf sendikacılığı alternatif olarak savunulması gereken birinci noktadır. Sendikal mücadeleyi salt ekonomik mücadeleyle sınırlamadan demokratik ve toplumsal eşitsizlik-nedenleri konusunda da mücadeleyi şiar edinmek, işçi sınıfının iradesine dayanan taban inisiyatifi açığa çıkararak ve bu güçle sendika yönetimlerinde söz sahibi olmak için mücadele etmenin zorunluluğu ve ertelenemezliği sürecimizde daha yakıcı bir şekilde görünmektedir. Emek hareke-

tin bu kadar zayıf olduğu bir süreçte dahi DDSB anlayışının hakim olduğu sendika şubelerinin gerek toplu iş sözleşmelerinde, gerek direnişlerde kazanıcı ve kararlı olmalarının bir tesadüften ziyade DDSB'nin "sınıf sendikacılığı" çizgisinde ki ısrarda görmek gerekmektedir.

Bugüne kadar yürütülen DDSB faaliyetlerini sendikal alanlardaki birlik yanı yeteri kadar öne çıkarılamamıştır. Hatta bu farklı sendikaların oluşmasına göre DDSB'de bu alanlara göre faaliyet yürütmüştür. İşçi sınıfı içerisinde çalışma temel çalışmadır. İşçi ve kamu çalışanı gibi ayrışan ve ayrıştırılan ayrıma karşı onların birliğini örgütleyen bir politik hat oluşturulmalıdır.

Yukarıda da gördüğümüz gibi bugün sendikalar sınıfın örgütlenmesinde temel araçlar olmasına rağmen, sınıfı örgütleyen, gelişen saldırılar karşısında sınıfın hak ve menfaatlerini koruyan niteliğe sahip değildir. Görülen o ki mevcut sendikal üyeliği oluşturan hem nitelik hem de nicelik bu gerçekliği değiştirmeye de uygun değildir bu sürecin değişimi bizim çabalarımızla ilgilidir. Sınıfın objektif koşulları örgütlenmede hazır görülmektedir. Hiç kaygı duymadan sınıfın örgütlenmesi için tam zamanlı çalışma bizim beklemektedir. Bizim son zamanlardaki bu yönelimimizin daha ısrarlı ve sürekli örgütlü yürütülmesi ile süreç ileriye taşınacaktır. İşbirlikçi-bürokratik sendika yönetimlerine karşı tüm işçiler daha fazla söz sahibi olması için çabayı bir an bile elden bırakmamalıyız.

**KAHROLSUN SENDİKA AĞALARI!
YAŞASIN SINIF DAYANIŞMASI,
YAŞASIN SINIF SENDİKACILIĞI!**

SÖMÜRÜNÜN YENİ ADI:

TAŞERONLUK!

Taşeron sistemi son günlerde siyasetçilerin seçim vaatlerine girecek kadar popüler olmuştur. Ancak bu sistem yaklaşık 20 yıldır çalışma hayatımızda yerini almaktadır. Özellikle inşaat sektöründe ilk zamanlarda karşımıza çıkan bu sistem, kargo firmasında bir kamyon ve şoförü olarak basit şekillerde bulunduğu gibi günümüzde hemen hemen her alanda bulunabilmektedir.

Uzun süredir gözlemlediğimiz bu durum TEKEL direnişinin başladığı günlerde İzmir'de yaptığımız DDSB toplantısının gündemine girmiştir. Ve toplantımızda

genel hedefler belirlenmesine karşın özelde belli avantajları olan hizmet sektöründe örgütlenme ve sınıf mücadelesinin hareketli döneminde İzmir'de bir mevzi yaratabilme düşüncesiyle harekete geçilmiştir.

Buradan aldığımız kararlar doğrultusunda büyükşehir belediyesinde bulunan taşeron park-bahçe işçileri ile tek tek görüşmelere ve tartışmaya başladık.

Gözlemlerimiz sonucunda edindiğimiz kanı ile beraber götürdüğümüz çözüm önerisi ilgiyle karşılandı. Karar alma ve uygulama noktasındaki şeffaflığımız iş-

çilerde güven yaratmıştır. Ancak her yıl çeşitli vaatlerle kandırılan işçileri harekete geçirmek de çok kolay değildi. İlk olarak işyerinin sendikalarda örgütlenme fikri tartışıldı. Tabii ki yaklaşık 6 yıldır çalışan işçilere sendikalar duyarsız ve sorumsuz tavrı nedeniyle güven veremekteydi. Ve ayrıca işçilerin Genel-İş sendikasına yaptığı üye olma girişimi sendika tarafından kabul edilmemişti.

Biz de geçmişte yaşanan bu gelişmeleri de dikkate alarak karar almak durumundaydık. Ve bir işyerinde sendika temsilcisi işyerinde posta başı olabilirken, sendika

"İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir!" K. Marks

yöneticisi işçi kontrolü olurken, sendika başkanı aynı zamanda belediye başkanının danışmanı olunca bu sendikanın belediyelerin soluk borusu niteliğindeki taşeron işçileri örgütlemesi pek mümkün görünmemekteydi. Ve zaten çok fazla seçeneğimiz olmadığı için işçilerle toplantıda çıkan karar sonucu Belediye-İş sendikasıyla görüşülme kararı çıktı.

Yürütülen görüşmeler sonucunda örgütlenmek üzere harekete geçildi. Tabii ki bu süre içinde işçileri örgütlemeyen Genel-İş Sendikası 3 No'lu Şube yöneticileri üstüne bir de sendikalaşma çalışmasını korku yayarak engellemeye çalıştılar. Tabii ki bu süre içinde belediyeden gelen

rine işveren desteği ile kitlesel katılım örgütleyen bu grup, bizlerin belirlediği toplanma yerine gelecek arkadaşları daha önce bölge bölge yürüttükleri analizler sonucu ya nöbet yazdılar ya da tehdit ettiler. Ve çok yönlü bu saldırılar yaşanırken **5 Mayıs** tarihinde resmen **Taşeron Karşı İşçi Dayanışma Derneği**'ni kurduk.

Derneğimiz taşeronla karşı yürüttüğümüz bütün mücadele yollarının tıkanması nedeniyle bu örgütlenmemizde bir araç olarak kuruldu. Öyle ki derneğimizin ismi noktasında daha önce kullanılmıştır kaygısını taşıırken, derneğimizin isminde yani taşeronla başlayan ilk dernek oldu-

mede işçilere DDSB'yi tanıtmak noktasında bizim tarafımızdan bir eksiklik söz konusu, ancak bu örgütlenmeyi engellemek için her yolu mubah gören zihniyet sayesinde işçiler arasında DDSB'nin yeterince propagandasının yapıldığını da belirtmeliyiz.

Son olarak deneyim paylaşımımızı birkaç önemli noktaya değinerek sonlandırmak istiyoruz. Bu çalışmalar bize yürütülen mücadelelerde nedenlerden çok sonuçlarla uğraşmanın uzun vade de çalışmalara zarar verdiğini ve bilinç yaratma noktasında zarar verdiğini göstermiştir. Ayrıca sendikalarda geline aşama olan toplu sözleşme kulübüne dönüşmesi ise

✓ *Taşeron sistemi son günlerde siyasetçilerin seçim vaatlerine girecek kadar popüler olmuştur. Ancak bu sistem yaklaşık 20 yıldır çalışma hayatımızda yerini almaktadır. Özellikle inşaat sektöründe ilk zamanlarda karşımıza çıkan bu sistem, kargo firmasında bir kamyon ve şoförü olarak basit şekillerde bulunduğu gibi günümüzde hemen hemen her alanda bulunabilmektedir.*

baskılarda her geçen gün artıyordu. Ve Belediye-İş Sendikası yapılan bu baskılar sonucunda kararlı bir duruş sergileyemedi. Çok geniş bir alanda çalışan işçilerle sürekli 20-50-200 kişilik toplantılar örgütlendi ve yaşanan gelişmeler aktarıldı. Bütün bu çalışmalar yürütülürken mevcut Genel-İş sendikasında çöreklenmiş EMEP'li sendikacılar ve park bahçe işçileri işverenin yürüttüğümüz örgütlenme çalışmasına karşı saldırısını da arkasına alarak işçileri güzel sözler ama aldatmaca dolu vaatlerle kandırma çalışmaları yürüttüler.

Bu yaşananlarla beraber yürüttüğümüz 1 Mayıs çalışması ise yine bu saldırılar altında geçti. Kendi eylem toplanma yerle-

ğini öğrenince işimizin ne kadar zor olduğunu daha iyi kavradık.

Tabii ki bu çalışmaları yürütürken dost örgütlenmelerin taşeronla karşı çalışmalarını inceledik. Bunlardan en çok faydalandığımız Dev Sağlık-İş sendikasının sağlıkta taşeronla karşı yürüttüğü mücadelesi oldu.

Dernek faaliyetimiz çok yeni olmasına karşın hedef olarak PTT'den TEDAŞ'a, Türkcell'den Türk Telekom'a oradan TCDD'ye kadar uzanan ve ismine yer veremediğimiz birçok iş kolu ve işyerindeki taşeron sistemi mağduru işçiyle bağ kurmak ve mücadeleyi bir üst aşamaya taşımak olarak belirledik.

6 aylık bu çalışmalar sonucunda örgütlen-

bunun bir sonucudur. Yine sendika ve diğer örgütlenmelerde iktidarı sorgulamayan pratik hat ve yönelim egemenlerin ve işverenlerin hoşgörüsü ile sınırlı kalmaktadır. Ki ülkemizde egemenlerin ne kadar hoşgörülü olduğunu bilmekteyiz. Buradaki deneyimlerimiz diğer alanlar için bir reçete görevi görmemelidir. Her yerin kendi somut koşullarına göre bir hat çizilmelidir. Ancak taşeronla özel önem verilmesi gerektiğini söyleyebiliriz.

Açlık sınırınının 829 TL olduğu ülkemizde her gün iş cinayeti gerçekleşirken, yerin altında işçiler yaşamını yitiren yerin üstündeki bir avuç rahat etmemelidir.

(İzmir DDSB)

“İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir!” K. Marks

ORGANIZE VE SERBEST BÖLGELERDE DERİ İŞKOLUNDA ÖRGÜTLENME DENEYİMLERİ

Organize ve Serbest Bölgeler ülkemizde çeşitli il ve ilçelerde faaliyet göstermektedir. Organize ve serbest bölgeler şeklindeki adlandırmalar adlarından da belli bir çağrışım yapıyor. Aslında bu adlandırmalar patronların işçilere karşı organize olduklarını ve istedikleri gibi hareket alanı yarattıkları yerler olarak tanımlanabilir.

Serbest Bölgeler, bir ülkenin ulusal sınırları içinde olmakla beraber gümrük hattı dışında sayılan ve o ülkede geçerli olan ticari, mali ve iktisadi alanlara yönelik düzenlemelerin uygulanmadığı, böylece firmalara daha geniş teşviklerin tanındığı özel alanlar olarak tanımlanıyor. Serbest bölgeler bulunduğu ülkeden ihracata dönük oluşturulan yabancı sermayeye yönelik her türlü kolaylığın sağlandığı yerler olarak tanımlanabilir. Serbest bölgelerde patronlara gümrük muafiyeti, üretim araçlarının, hammaddelerin ithalatı serbest bırakılıyor. Serbest bölgelerin kurulması ve sayılarında yaşanan artış buralarda işgücünün çok ucuz olmasından ileri geliyor.

ANTEP

Serbest bölgeler, küresel üretim zincirinin çok önemli bir parçasını oluşturuyor. Dünyada kızışan emperyalist rekabet, daha ucuz işgücü arayışlarına yol açarak yatırımların serbest bölgelere kaymasına yol açtı. Çok uluslu şirketler fabrikalarını buralara taşırken bir yandan da buralarda taşeron ağı kurdular. Tasarım ve pazarlama üsleri kapitalist merkezlerdeyken üretim merkezleri ise bütünüyle taşeronlara devredildi. Dünyanın en ünlü markaları bu yolla üretim yapmayı sürdürüyor. Ve taşeron firmalar bu üretimi sağlayamadıkları veya aksamaya uğrattıkları vakit emperyalist kuruluşlar yedekledikleri başka bir firmaya işi vermeye yelteniyorlar. Bu nedenle yukarıdan doğru gelen sınırlamalar en alttaki işçiye en ağır biçimde yansıyor. Bu da çalışma şartlarını epey kötüleştiriyor.

Serbest Bölgeler hakkında; ABD elektronik firmasının müdürü "Amerika'da bir işçiyi 2 dolar saat ücretiyle çalıştırabilirsin ama Batan'da (Filipinlerde) gündeliği 1,5 dolara binlerce işçi var" demektedir. Newsweek dergisi Singapur Serbest Bölgeleri için "Politik istikrar, bölgenin merkezi durumu, ucuz ve çalışkan iş gücü. Bunlar Singapur'u Singapur yapan özellikler" demektedir. Hill yayın şirketi müdürü McGraw ise "biz buraya daha ucuz, daha

rede, Manisa, Niğde ve Biga'da organize deri ve deri serbest bölgeler bulunuyor.

Deri Serbest Bölgeleri'nden biri İzmir Me-

TUZLA

✓ **Serbest bölgeler**, küresel üretim zincirinin çok önemli bir parçasını oluşturuyor. Dünyada kızışan emperyalist rekabet, daha ucuz işgücü arayışlarına yol açarak yatırımların serbest bölgelere kaymasına yol açtı. Çok uluslu şirketler fabrikalarını buralara taşırken bir yandan da buralarda taşeron ağı kurdular.

çabuk üretmek için geldik" derken Times dergisi Güney Kore için "İş gücünün ucuzluğu tüm yabancı yatırımları buraya çekiyor" demektedir.

Görüldüğü gibi serbest bölgelerin kurulma amaçları daha iyi anlaşılmalıdır. Ülkemizde de serbest bölgeler ve organize sanayiler çeşitli illerde kurulu bulunmaktadır. Buralarda çalışma saatleri uzun ve ücretler düşüktür. Zorunlu mesailer, tatil günleri azdır. Bir dönem serbest bölgelerin kurulduğu yerlerde grev yapma hakkı 10 yıl süreyle yasaktı. Yani bu bölgeleri bir köle pazarı olarak anmak yanlış olmayacaktır.

Bu konuda deri işkolunda yaşanan deneyimler mevcut. Deri-iş kolunda Tuzla, İzmir Menemen, Çorlu, Uşak, Gönen, Bursa, Ge-

nemen'de yer almaktadır. Ve burada Deri-İş Sendikasının örgütlü olduğu işyerleri bulunmaktadır. Deri organize sanayilerinden bulunduğu başlıca yerler ise Tuzla, Çorlu, Gönen, Bursa, Gerede, Uşak gibi yerlerde konumlanmıştır.

Organize sanayiler BM'nin tanımına göre "birbiri ile işbirliği halinde üretim yapan küçük ve orta ölçekteki işletmelerin, planlı bir alanda ve ortak altyapı hizmetlerinden yararlanacak şekilde standart fabrika binaları içinde toplanmalarıdır." Yani sanayinin bir alanda disipline edilmesi, birbirini tamamlayıcı ve birbirinin yan ürününü teşvik eden sanayicilerin bir arada ve bir program dahilinde üretim yapmalarıyla, üretimde verimliliğin ve kâr artışının sağlanması amaçlanmaktadır. Organize sanayilerin

"İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir!" K. Marks

devlet denetimi altında işyerlerinden oluşan kendilerine ait yönetimleri bulunmaktadır.

Organize Sanayi Bölgeleri ve Serbest Bölgelerde Deri İşkolunda Örgütlenme

İzmir’de deri serbest bölgesinde örgütlü olmayan yani sendikasız işyerlerindeki çalışma şartları oldukça kötü durumdadır. Düşük ücretler, kayıt dışı çalıştırma, uzun çalışma saatleri yaygın bir biçimde kendini göstermektedir. Ancak bu olumsuzluklara rağmen Deri-İş Sendikası Menemen Serbest Bölgesi’nde örgütlü olmayı başardı. Ve şu anda sendikalı olmayan işyerlerine kıyasla ücretler çalışma şartları çok daha iyi durumda.

Menemen Deri Serbest Bölge’de Örgütlenme Sorunları

Deri Serbest Bölgesi’nin organize sanayi bölgelerine göre farklı yanlarından biri, giriş kartı olmadan kimsenin serbest bölgelere sokulmadığıdır. Serbest bölgeye giren kişi kim olduğunu, nereye, niçin gittiğini belirtmek zorundadır. Emniyet binaları dahi serbest bölgelerin içine değil dışına kurulmuşlardır. Serbest Bölgeye giren bir sendikacının kendini sendikacı olarak tanıtip içeriye girmesi doğrudan o işyerine bilginin gitmesini sağlayacağından bir dezavantaj oluşturmaktadır. Girişler izne bağlıdır. Ve içeride sendikalı bir işyeri varsa ancak girilebilmektedir.

Serbest Bölgelerin örgütlenmedeki sorunlardan bir diğeri ise bir direniş yapılacaksa bunun fabrika önünde yapılmasının yasaklanmasıdır. Direniş ancak serbest bölgenin dışında, giriş kapısında yapılabilmektedir. Bu da, içeride işçiyle bütünleşmede sıkıntı yaratmakta, patrona oluşturulacak baskıyı olumsuz yönde etkilemektedir. Tüm bu olumsuzluklar deri serbest bölgesinde sendikalaşmayı engelleyememiştir. Bir dönem yüzde 80’lere varan sendikal bir örgütlenme yapılabilmişse de bu oranda kalıcı bir örgütlenme yapılamamıştır. İki fabrika bu süreçte sendikadan kurtulmak için işyerini kapatmış ve teşviklerin olduğu başka bölgelere örneğin çoğunlukla Uşak’a gitmişlerdir.

Son üç yıl içinde Menemen Deri Serbest Bölgesi’nde yaşanan örgütlenme pratiğinde Alkan ve İleri Deri’de başlatılan örgütlenme çeşitli engellemelere maruz kaldı. Alkan Deri firmasının kapanması nedeniyle örgütlülük sağlanamadı. Lider Deri’de ise sendikalaşmayı engellemeye çalışan patron 26 kişiyi işten çıkardı ve fabrika önünde bir ay süren bir direniş yaşandı. Direniş süresince patronların, kolluk güçlerinin direniş çadırlarını kaldırma girişimleri olduysa da işçilerin kararlı duruşu sayesinde çadır kaldırılmadı. Açılan davalar sonucunda patron tazminata mahkum oldu. Ancak tazminatı ödemek yerine atılan işçilerin

bir kısmını işe aldı. Ve bir kısmı daha alınmayı bekliyorlar.

Serbest Bölgelerin bu olumsuz yanlarının dışında sendikal faaliyette avantaj sağladığı konular da vardır. Bunlardan biri serbest bölgelerde kayıt dışının azlığıdır. Bilinmektedir ki bir işçinin sendikalı olabilmesi için önce sigortalı olması gerekmektedir

Bir diğer ve en önemli avantajı ise serbest bölgelerin ihracat odaklı yapısı nedeniyle uluslararası firmalara üretim yapmasıdır. Bu sayede uluslararası firmalara ulaşılabilen ve işçilerin örgütlenme haklarını garanti altına aldıkları sosyal içerikte imzalamış oldukları anlaşmalara uymaları istenmekte ve ülkemizde iş yaptığı firmaya baskı oluşturabilmesi sağlanmaktadır. Yakın bir dönemde Lider Deri’de yaptığımız araştırmalar sonucunda üretim yaptığı uluslararası markalardan bazılarının yaptığı bu anlaşmaları ortaya çıkardık ve Lider Deri üzerinde baskı uygulamasını sağlayabildik. Bunun sonucu Lider Deri patronu sendika ile bazı konular üzerinde görüşmeye başladı.

Tuzla Deri Organize Sanayi’de Örgütlenme Deneyimleri

90’lı yılların başında Kazlıçeşme’den Tuzla’ya yeni yapılan Deri Sanayi Bölgesi’ne taşınan işyerleri bunu sendikadan kurtulmak için bir fırsat olarak değerlendirmek istediler. Sendika bilincini almış işçileri bu sefer işe almaya tersine sendika konusunda bir bilince sahip olmayan işçileri işe almayı tercih ettiler. Bu işçiler deriden, maldan anlamamasına rağmen deri patronları birer kalifiye işçi konumunda olan eski işçilerin yerine sendika konusunda bilgi sahibi olmayan işçileri tercih etmeye başladılar. Bunun bir nedeni sendikadan kurtulmaya çalışmak, bir diğer nedeni de düşük ücretlerde çalışan, sosyal haklardan yoksun bir iş gücü yaratma niyetleriydi.

Kazlıçeşme’den Tuzla’ya geçen deri firmaları bir bütün halinde hareket ederek sendikayı defetmek istedi. Deri-İş Sendikası yeni bir hamle yaptığı Tuzla’da yeniden örgütlenme faaliyetlerine başladı. Ve bu örgütlenme faaliyetleri sonucunda onlarca işyerinde başlayan direnişler söz konusu oldu. Deri patronları da kendi aralarında büyük bir dayanışma sergiledi. İşten atılmaları nedeniyle ürün çıkaramayan işyerleri ürününü başka bir firmaya yaptırmaya başladı. Deri patronları her ne olursa olsun işyerlerinde sendikayı engellemek için birbirlerine bu şekilde destek oldular.

Ancak sendikalaşma sırasında işçilerin birlik ve dayanışmayı elden bırakmamaları, direnişlerin çok uzun ve kararlılıkla sürdürülmesi sonucunda üretim yapamayan patronlar sendikayı kabul etmek zorunda kaldılar. Sendikalaşmayı engellemek isteyen sadece deri

patronları değildi. Sendikal faaliyetleri engellemek amacıyla organize deri sanayi içinde deri patronları binasını kendileri yaptıkları bir jandarma karakolu açtırdı. Jandarma deri patronların silahlı gücü gibi çalışmaya başladı. Ve direnişlere müdahale, tutuklamalar, gözaltılar, çadırları kaldırma girişimleri söz konusu oldu. Devlet de sendikanın burada yerleşmesi için her şeyi yaptı. Deri patronları sendikayı engellemek gibi anayasal bir hakkı işçilerin kullanmasını engelleyerek suç işliyorken haklarında en ufak bir işlem yapılmadı.

Tuzla Deri Organize’de sendikalaşmada kazanımı sağlayan en önemli etkenlerden biri yerel halkla kurulan sıkı bağlardı. Sendika sadece örgütlenmeyi sadece işyerleri sınırları içinde tutmadı. Küçük esnafı, mahalleliyi bu süreçte harekete geçirmeyi başardı. Mahalle çalışmaları sonucu yerelden büyük bir destek alan sendika yarattığı kiteselliği ile deri patronlarını 90’lı yılların başında Tuzla’da yalnızlaştırmayı ve etkisiz kılmayı başarabildi. Ve örgütlenmede bunun çok önemli bir yerde durduğunu bu deneyimden de görmüş olduk.

Gönen Organize Deri Sanayi Bölgesi Deneyimleri

Yine geçmişteki sendikal pratiklerden biri de Gönen’de yaşandı. Gönen’de Organize Deri Sanayi Bölgesi’nde sendikal faaliyetler sonucu 10 işyerini kapsayan bir örgütlenme yapılabildi. Ancak sendikal faaliyeti öğrenen deri patronları sendikalaşmayı engellemek için her türlü yönetime başvurmadan geri kalmadılar. Organize deri patronların nasıl organize şekilde hareket ettiklerine burada yakinen şahit olduk. Çünkü bir yere sendikanın girmesi daha sonra o işyerinde çalışma şartlarında ve ücretlerde yaşanan iyileşmeler diğer işyerlerinde çalışan işçileri de etkileyebileceğinden patronlar sendikalaşmanın kendilerine sirayet etmesi için yoğun bir çaba içerisine girdiler.

Patronların sendikayı engellemek için uyguladıkları yöntemlerden biri de işyerinin adlarını değiştirmek oldu. Davalar işçilerin lehlerine sonuçlanmasına rağmen tek bir işçi dahi işe geri alınmadı. Gönen’de patronlar elleri silahlı adamları, çeteleri devreye sokarak fabrika önünde bekletmeye başladılar. Bu çeteler fabrika önünde bekleyen direnişçilere saldırdılar.

Gönen’deki bu sendikal pratikte örgütlenmenin kalıcı hale gelememesinin altında yatan nedenlerden biri az önce bahsettiğimiz yerel kamuoyunun desteği noktasındaydı. Gönen’de yürütülen sendikal faaliyet belli bir düzeye kadar getirilse de, pek çok işyerinde sendikalaşma için yeterli çoğunluk alınsa da ve hatta toplu sözleşme aşamasına kadar gelinebilse de sendikal bilincin geriliği ve yerel halkın sendikaya karşı olumsuz algısının kırılmaması ör-

“İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir!” K. Marks

gütlenmenin önünde ciddi bir engel oluşturdu. Böyle bir ortamda sendikaya üye olan işçiler üzerinde de kararsızlaşma söz konusu oluyor. Yerel ağların örülmesi, demokratik kitle örgütlerinden gelen destekler, küçük esnafından emeklisine herkesin ne kadar gündemine sendika girerse başarının gelmesi de o kadar yaklaşıyor.

Gönen'de yerel medyanın patronlardan yana tavır takınması, sendikal çalışmaları terörizmle eşleştirmeler, sendika yöneticileri hakkında asılsız iddia ve suçlamalar, halk desteğinin yeterince alınamaması örgütlenmede ciddi zaafı yaratıyor.

Çorlu Organize Deri Sanayi Bölgesi

Çorlu'nun geçmişi daha eskilere dayanıyor. Geçmişte Çorlu Deri Organize Sanayi sendikal örgütlülüğün olduğu, 13 işyerinde örgütlü ve yaklaşık 1000 deri işçisini kapsayan toplu iş sözleşmesinin yapıldığı bir yerdi. Ancak 1994 yılında patronların sendikayı yok etme emelleri ve diğer yandan sendikal reka-

bir firmaya kiraladı. Bu nedenle toplu sözleşme sonuçsuz kaldı. İşe iade davaları ise yerel mahkemede kazanılmasına rağmen, Yargıtay'ca karar bozuldu. Sendika prosedürüne devam ederek İleri ve Birsinler'de grev kararı aldı. Grev birinci gününde emniyet güçlerinin şiddetli saldırısına maruz kaldı. Fabrikanın önüne panzerler getirilerek üyelerimiz dağıtıldı. İleri deri patronu mahkemeye başvurarak grev kararını kaldırttı. Ve direniş de böylece sonlandı. Direniş çadırları defalarca yıkıldı. Polis eşliğinde işçiler fabrikaya sokuldu. Direnişteki işçilerin içme sularına benzin döküldü. İşçiler İnsanlık dışı muamelelerle karşı karşıya kaldı.

DESA direnişi ve bir uluslararası dayanışma örneği

2008 yıllarında başlayan ve sınıf mücadelesinde farklı deneyim olan DESA direnişi de daha öncekilerden farklı olarak büyük bir firmaydı. DESA Çorlu'da, İstanbul'da ve Düzce'de olmak üzere üç büyük fabrikası olan

dinde ilgi toplamasıyla oldu. Direnişteki kadın işçilerin ağırlığı ülkemizdeki kadın örgütlerinin de dikkatini kısa zamanda çekti. DESA boykotları, mağaza önlerinde eylemler kadın örgütleri tarafından örgütlenmeye başladı. Konu uluslar arası boyuta kadar taşındı. Direnişin etkisi ülke dışına kadar taşıdı. Yurt dışındaki Temiz Giysi Kampanyası adlı, tüketicilerin ellerine geçen tekstil ürünlerinin ILO şartlarına uygun ortamlarda üretilmesini amaçlayan ve bu konuda mücadele yürüten bir örgütlenme bu direnişi gündemine aldı. Bu örgütlenme uluslararası markaların tedarik zincirlerini inceliyor ve büyük markalar üzerinde baskı kurulmasını sağlıyordu. DESA'da Prada ve diğer pek çok marka için üretim yaptığından konu gündemlerine taşıdı.

Bunun dışında bağlı olduğumuz Avrupa ve uluslararası federasyonlarımızla birlikte bir ekip şeklinde çalışarak DESA ve markalar üzerinde yoğun bir baskı kuruldu. Avrupa'nın pek çok yerinde günlük gazetelerde haberler çıkmaya ve markaların imajları zedelenmeye baş-

GÖNEN

ÇORLU

betin gerçekleşmesi ne yazık ki bu bölgede bugün hiçbir toplu iş sözleşmesinin yapılamamasına yol açtı. 2000 yılında yeni bir hamle ile Çorlu'da tekrar örgütlenme başlatıldı. Bu sefer 20 işyerini kapsayan bir örgütlenme çalışmasına girildi. Bu dönemde patronlar 150 işçiyi işten attı. 7 işyerinde toplu sözleşme için yetki alınabildi. Ancak yetkilere itirazlar ve bir yılı aşan davalar sonucunda zaman kazanan patronlar işçilere baskı uygulayarak sendikadan istifaya ettirdi.

2005 yılında İleri Deri'de başlayan örgütlenme ve beraberinde işten atılmalar yaşandı. 15 ay süren uzun bir direniş gerçekleşti. Beraberinde Birsinler Deri'de de örgütlenme çalışmaları başlatıldı. Bu fabrikada sendikalaşan tüm işçiler işten atıldı. Ve burada da bir direniş başladı. Geçen sürede işyerinde yetki alınmasına rağmen İleri Deri patronu işyerini başka

Türkiye'nin en büyük deri firmalarında biri. Düzce'de Organize Sanayi Bölgesi'nde bir fabrikası var. Prada, Mulberry, Debenhams, Marks&Spencer gibi büyük markalara üretim yapan bir firma. DESA bilinen bir marka olmasına rağmen işçilerin çalışma şartları oldukça kötüydü. Buna karşı DESA işçilerinin daha iyi bir yaşam için arayışları sendikamızla tanışmalarını da beraberinde getirdi. Sendikayı talep edenler daha öncesinden bir şekilde akrabası veya kendisi sendikalı olarak çalışmış kişilerdi.

DESA'da hem İstanbul'da hem de Düzce'de başlayan üyelik çalışmaları sonrası DESA patronunun ilk işi sendikalı olduğunu öğrendiği işçileri işten atmak oldu. Hem Düzce'de hem de İstanbul'da tek başına Emine Arslan direnişe başladı. Bu direnişin kamuoyundaki etkisi İstanbul'da Emine Arslan nez-

ladı. Uluslararası markalar bağlı olduğumuz uluslararası federasyonlarımızın baskısıyla bir davranış kuralı anlaşmasına vardılar. Bu anlaşma bu markaların gittikleri herhangi bir ülkede ILO şartlarını çiğneyecek üretim ilişkilerini girmeyi engelliyordu. Desa'da bu markalar bu şartları çiğniyorlardı. Ve sendikamızın girişimleri ile bu anlaşmaların Desa'nın da uyması gerektiğini ortaya çıkardık. Bununla birlikte asıl sorumluların uluslararası markalar olduğu tespitini yaptık. Ve böylece uluslararası bir kampanya örgütlenmesini sağlayarak hem Desa üzerinde hem de uluslararası markalar üzerinde baskı oluşturduk. Bu sayede markalar Desa'daki siparişlerini askıya aldı ve bazıları da sendikayla anlaşmadığı sürece sipariş vermeyeceğini açıktan Desa'ya deklere etti. Bu sayede Desa büyük bir panikle zarar yazmaya başladı. 20 trilyonu bulan zararı sonrası Desa sendikayla görüşmeyi kabul etti. Uluslararası

“İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir!” K. Marks

kampanyayla şaşkına dönen Desa devlete sığınmaya, uluslararası markalarla görüşmeleri sıklaştırmaya başladı ama bir darbe de Yargıtay'dan geldi. Desa'nın sendikal nedenlerle işçileri işten attığına üst mahkeme karar verdi. Böylece iç hukuk tüketildi ve uluslararası markalar da bu kararı bekledikleri için Desa kamuoyunda yenilgiye uğradı. Desa sendikayı tanımak ve muhatap almak zorunda kaldı. Desa tazminatı ödediği işçiyi bile işe geri almak zorunda kaldı. Desa işyerinde işçilerle toplantı yapıldı. Desa işçilere örgütlenme haklarını sağladığına dair belge dağıtmak durumunda kaldı. Bunlar önemli başarılar olsa da bugün hala içeride sendikalaşma çabaları sürüyor. Desa patronu eskisi gibi açıktan olmasa da kandırıldığı işçiler ve ustalar üzerinden dolaylı ve sitemli bir baskı kurmaya devam ediyor.

Bu direnişteki bazı kazanımların gerçekleşen uluslararası kampanyayla doğrudan bir ilişkisi olduğunu belirtmek gerekiyor. Ülke kamuoyunda tirajı en yüksek olan ulusal basında, aydınlar üzerinde Desa direnişi önemli bir etki yarattı ve sahiplenildi. Ülke kamuoyu, uluslararası kamuoyu, kadın örgütlenmeleri, direnişteki kararlı tutum Desa'ya önemli bir ders verdi. Yapılan protokol sonrası Desa patronu bir açıklamasında "36 yıldır yaptığımız her şeyin 12 ay içinde nasıl yok olduğunu gördük. Bunların herkesin yaşadığı tecrübe olmamasını istiyoruz. DESA bir dünya markası." dedi. Bu da Desa'nın durumunu özetler nitelikte.

Deneyimlerimizden çıkardığımız dersler

Genel olarak organizelerde ve serbest bölgelerde deri işçilerinin sendikalaşma mücadelelerine değinmeye çalıştık. Ancak görüldüğü gibi sendikal örgütlenmede sadece işçilerin örgütlenmesi ile sorunların çözülmediğini göstermeye çalıştık. Yerelin örgütlenmesi, mahallelerde çalışmaların yapılması sendikal başarıda ayrı bir önem taşıyor. Bu noktanın sendikal faaliyetlerde referans teşkil etmesi gerekiyor.

Organize sanayi bölgelerinde işçi sınıfının örgütlenmesinin önemine değinmiştik. Organizelerde patronların organize hareket etmeleri nedeniyle tek bir işyerinde örgütlenme yapabilmek zordur. Sendikal faaliyet tek bir işyerinde olduğu zaman diğer patronlar ona destek çıkmaya başlıyor ve bu da sendikal faaliyetin yapıldığı işyeri patronunun elini güçlendiriyor. Bu nedenle örgütlenmede uluslararası dayanışmanın, yerel kamuoyunun örgütlenmesi vb farklı özgünlükler değerlendirilerek örgütlenme yapılmak zorunda.

Desa'da verdiğimiz mücadele sadece uluslararası yönleriyle değil Düzce'deki sendika algısının kırılmasında da etkili oldu. Düzce'de

örgütlenme yapmaktan çekinen pek çok farklı iş kollarındaki sendikalar verilen mücadele sonucunda Düzce'de örgütlenme yapabilmek için daha da cesaretlendiler. Ve şu an iki sendika temsilcilik açılmış durumda. Bu anlamda Düzce'de daha önce olmayan sendikal çalışmaların yaygınlaşması için Desa Direnişi bir başlangıç teşkil etti ve diğer sendikaları olumlu yönde etkiledi.

Pek çok uluslararası marka ülkemizde üretim yapmakta, bu nedenle örgütlenmede strateji oluşturulacaksa bu markaların sipariş verdiği fabrikaları tespit etmek ve o işyeri için planlı bir sendikal faaliyetin gerçekleştirilmesi gerekiyor. Desa bu anlamıyla bir örnek teşkil etti.

Son söz olarak, sınıf mücadelesinde başarılar olduğu gibi başarısızlıklar da söz konusu olacak. Ancak başarıyı yenilgilerden dersler çıkararak bulmalı ve mücadeleye daha donanımlı bir şekilde işçi sınıfının tarihinde direniş ve grevler önemli yer tutmaktadır. Bizler alanımız olan hizmet işkoluna dair söyleyeceklerimizle beraber alanımızdaki direnişleri ve alanımızın önemini de beraber aktarmaya çalışacağız.

Hizmet iş kolu esas olarak bugüne kadar belediyeler üzerinden tanınır ya da bilinir. Ancak hizmet iş kolu artık belediyeler dışındaki alanları kapsamaktadır. Eğitim, sağlık, gıda, ulaşım ve adını saymadığımız ama hizmet üreten alanlar toplamıdır diyebiliriz.

Kapsamı genişleyince alanın genel alanlar içindeki büyüklüğü de artacaktır. Genel olarak üretim içindeki çalışanların içinde hizmet işkolu yaklaşık % 40'ı aşan bir büyüklüğe sahiptir. 21 milyon işçi işsiz içinde 13.5 milyon fiili olarak çalışan bulunmaktadır. 5 milyon kişinin sosyal güvenlik kapsamı içinde olduğu, bu sayı sadece belediyelerde 500 bin kişidir ve bunlardan sadece 135 bin civarı sendikalıdır.

Hizmet iş kolunu büyüten ya da bu alanın büyümesini sağlayan nedeni açıklamak gerekirse; kapitalist sistemin 74 krizi ile başlayan üretimdeki biçim değişikliği, karın daha çok hizmet alanına kaymasına neden oldu. SSCB'nin dağılmasıyla başlayan bu dönem kapitalizmin sosyal devlet yanını terk ederek vahşi yanı ile kendini göstermeye başladı. Ülkemizde, 1980 24 Ocak kararları olarak bilinen neo-liberal politikalar 12 Eylül döneminde AFC darbesi ile sınıfın temel dinamiklerinin tutuklanması ve işten atılması ile işçi sınıfının apolitikleşmesi sonrası başlayan özelleştirme ve taşeronlaştırma olarak uygulanan esnek çalışma modeli 1990'lardan sonra bütün alanlara yayılmaya başladı.

90'larda sonra başlayan özelleştirme ve taşeronlaştırma ile işçi sınıfına yapılan saldırı işçilerin önemli bir bölümünün kamuda olması

ve örgütlü olması nedeniyle istenilen düzeyde hayata geçemedi. Yer yer direniş ve dönemin hareketliliği saldırıyı kısmen durdurmuştu. Ancak sendikal rekabetin yaratılması ile başlayan iç tartışmalar saldırıyı yeniden hızlandırdı. Bu saldırıyı daha kapsamlı ve sistematik şekilde parça parça hayata geçirerek ve işçilerin örgütlenme araçları olan bu sürecin tarafı yaparak mücadelede dalga kıran göreviyle de sınıfın mücadelesi bloke edilerek saldırılar sürdü.

İkincisi; alanımızda esnek çalışmanın taşeronlaştırma ve özelleştirme yapılan yerlerde uygulanması eski tarz örgütlenme ile artık sınıfın örgütlenemeyeceğini dayatmış ancak bu fazla görülemedi. İşçi sınıfının örgütlenmesindeki değişiklik örgütlenmeyi zorlaştırdı. Bir taraftan azalan sendikal işçi varken diğer yandan her gün hızla artan ve örgütlü olmayan işçi ortaya çıkmıştı. Bu yeni işçi profiline tamamı örgütsüz ve büyük bölümü güvencesizler olarak söylenebilir. Üstelik bu durumun ilk uygulandığı ve en çok uygulanan iş kolu da hizmet iş koludur.

Bu iki sonuç bugün mevcut sendikal işçi sayısı ile işçi sınıfının örgütlülükteki durumunu ortaya koymaktadır.

Bugün hizmet iş kolunda 90'lı yıllarda başlayan özelleştirme ve taşeronlaştırma 2000'li yıllarda sürecini tamamlamış durumdadır. Bu dönemde yapılan iş yasası ve yerel yönetim yasası ile bu kuralızsızlık kurallaşmıştır.

2000 yılından bu yana belediyelerden çıkartılan işçi sayısı yaklaşık 10 bin kişi civarındadır. 90'lı yıllarda belediyelerde çalışan toplam işçi sayısı 270 bin iken bunun 170 bini sendikalı idi. Bugün çalışan yaklaşık 500 bin işçi içerisinde üç işçi konfederasyonun üye sayısı toplam 135 bin civarındadır. Aradan geçen 20 yıl işçi sayısını % 100 arttırırken sendikal işçi sayısında ise aynı sayıyı bile koruyamamıştır. Üstelik bu alanın siyasi olarak yerellerde olması gibi avantajları olmasına karşın bunlar olmaktadır. Verilen rakamlar dışında da yaklaşık olarak 800 bin kişinin güvencesiz olarak çalıştığı görülmektedir. Asıl gücün önemli bölümü de burada durmaktadır.

Sendikal işçi sayısının en yüksek olduğu alan belediyelerdir. Toplamda yüzde 10 iken güvencelide yüzde yirminin üzerindedir. Üstelik bu alanda fazlaca konuşulmayan ama her gün artan özel güvenlik ile özel temizlik alanında da ciddi oranda işçi bulunmaktadır. 2009'da yapılan bir araştırma ile özel güvenlikte 400 bin kişi çalışmaktadır. Üstelik bu oran kontrolsüz bir güç olarak durmaktadır. Ve sayısı da her gün artmaktadır. Diğer bir çalışma da özel temizliktir. Bu çalışma evlerde, büyük iş merkezleri ile hastanelerde yapılan temizlik işleridir. Net rakamlar yoktur ama esnek çalışmanın bire bir uygulandığı ve kadınların

"İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir!" K. Marks

en çok çalıştırıldığı alan olarak görülmektedir. Ancak hastane ve büyük şirketlerde temizlik yapan iş yerlerinde örgütlenmek daha olanaklı görülmektedir. Buralardaki örgütlenmede ise oradaki ihtiyaçları karşılayan sendikalar dışındaki araçlar da kullanılmalıdır. Bunlar dernekler, işçi evleri gibi araçlar olabilir.

Yaratılan bu tablo yalnız başın özelleştirme ve taşeronlaştırma ile açıklanabilecek kadar dar kapsamlı ele alınamaz. Bunun dışında başta işçilerin temel örgütlülükleri olan sendikaların süreci doğru anlayamamaları, buna göre kendilerini yapılandıramamaları, sınıftan uzak durmaları bu sonuçta pay sahibidirler. Diğer ve en önemli nedeni ise işçi sınıfı hareketindeki gelişmelerin ideolojik-politik düzlemde örgütlenmemesinden dolayı sınıfın mevcut sarı ve bürokratik sendikal anlayışın cenderesine bırakılmasıdır. Bu sonuçlar işçi sınıfının örgütlenmemesinin önünde engel olmaktadır.

Sınıf hareketindeki genel dağılımı fırsat bilen belediyelerde her fırsatta işten çıkarmalar ve kazanılmış hakların geri alınması olgusu giderek artmaktadır. İzmir Kent A.Ş., Esenyurt, itfaiye, İSKİ ile kamuoyunda yer almayan yüzlerce belediye işçilerinin işten çıkarılmaları bunun sonucudur. Üstelik farklı siyasi partilerden olmaları bakımından biri AKP diğeri CHP olmaları emekçilere aynı pencereden baktıklarını bize göstermektedirler. Bir yandan bunlar olurken diğer yandan belediyeler toplu iş sözleşmelerde kendisine karşı mücadele eden sendikaların hemen alternatifini bizzat işverenler tarafından örgütlenmektedir. Bu sonuç bu alanın ayrı ve önemli bir problemi olarak durmaktadır. Bu durum daha çok sendikal rezalet olarak da bugün sürmektedir.

Belediyelerin yani yerelerde örgütlenmenin de bu yanı sıra ayrı bir önemi bulunmaktadır. Son zamanlarda bu alanlarda direniş ve grevler giderek artmaktadır. Yerel yönetimlerin patronlarının siyasi olması bu alanları iki biçimde şekillendirmektedir. Birincisi siyasi olarak kadrolaşma diğeri de belediyeler kanunu sonrası bu alanların rant alanları olarak kullanılmasıdır. Bu iki durum da ortaya işe alınan işçi profilinde diğer alanlara göre daha fazla şekilsiz ve kimliğe uzak işçiler oluşturmaktadır. Bu da örgütlenmede dezavantaj olarak durmaktadır.

Hizmet iş kolunda 90'lı yıllar hariç genel olarak bugüne kadar direnişler uzun süreli olmamıştır. Ancak son zamanlarda da giderek uzun sürece yayılan direnişleri görmekteyiz. Bu direnişler işten çıkarmalar, sendikasılaştırma, sendika değiştirme gibi alanın durumuna uygun saldırılara karşı yapılan eylem ve direnişlerdir. Bugüne kadar yapılan bu direnişler ile bu dönem yapılan direniş ve örgütlenmelerde yeni araçlar kullanılmaktadır.

Kent A.Ş. direnişi uzun süreli sendikasızlıkla başlayan ve giderek örgütlenen bir direniştir. Lokal düzeyde İSKİ, Marmaray direnişleri de sendikasız ama örgütlenmeyi direnişlerle sürdüren ve mücadele eden bir eylemdi. İşkolumuzda itfaiye eylemi de kısa ama etkili bir eylem oldu. Tüm bunlar artık yerellerdeki örgütlenmeler dışında da örgütlenmeyi bize dayatmaktadır.

Sektörel düzeyde birlikte alan örgütlenmelerinin de yapılması ve üzerinde fazlaca yoğunlaşılması gerekiyor. Üstelik örgütlenmelerde alanlar arası bağ kurularak daha fazla olanak yaratılacaktır. Günümüzde artık tek alanda mücadelenin başarılması giderek zorlaşmaktadır. Çünkü sermayenin uluslararası dolaşımı ve üretim alanlarının buna göre olması mücadeledeki boyutu da buna göre ele almak gerektiği ortadadır.

Bunun için örgütlenmelerdeki araçlarımızda bu süreci bütünlüklü ele alan ve bütün zaman dilimini kullanacak bir tarzın oturtulması gerekmektedir. Alan ve örgütlenmede kullandığımız yöntemleri yaklaşık 300 gün süren Esenyurt direnişinin ortaya bıraktığı sonuçların göz ardı edilmemesi gerekmektedir. Sendikasılaştırmaya ve esnek çalışmaya karşı yürütülen direnişin bölgede yarattığı etki ile bir noktada önem arz etmektedir. İlk başladığında bizlerin de kısa sürede biteceğini düşündüğümüz ancak işten atılmalar artıkça da süren ve yerele yayılan direniş birkaç evreden geçti.

Birincisi direnişlerde direnişçileri tutmak, onların direnişlerini sahiplenmesini sağlamak, onlara olanak yaratarak imkânlar sağlamak çok kolay değildi. Üstelik genel merkezin desteği de olmadan bunları yapmak hiç kolay değildi. Ama biz bunu kendi sendikalı üyelerimiz ve yereldeki emekçiler üzerinden çözülmesini sağladık.

İkincisi Esenyurt'taki mücadeleyi yerellerdeki geniş emekçilerle ortak mücadele edilerek mücadelenin yereldeki kamuoyu ile haklı zemine oturmasını sağladık. Ayrıca yereldeki sınıf dostlarını bu sürecin tarafı yaptık, bunun için bir platform kurduk. Bu sürecin üzerine direniş oturtuldu.

Üçüncüsü direnişin yereldeki emekçilerle ortaklaşması ile direnişte dayanışma yanının gelişmesi sağlandı. Dayanışma sahiplenmeyi getirdi. Sahiplenme ise direnişin sürdürülmesini ve güçlenmesini sağladı.

Bunlar direnişin başlarken düşünülen araçlardı ama direniş boyunca yapılanlar ise,

1- Bizler Esenyurt'ta direnişi yereldeki halkın da desteğini alarak zaman zaman eylem ve etkinliklere yansıtık. Belediye başkanı küfür etti, işçilere saldırdı, pankartlarımızı yırttı. Ama ısrarla ve hiç acele etmeden her seferinde işçi-

lerle bu saldırılara cevap verdik.

2- Bizler bazen binlerce işçi ile yürüdük. Bazen daha az ama sürekli eylemler yaptık. Her hafta Çarşamba günleri yürüyüş ve basın açıklamasını 6 ay sürekliliği sağlayan bir eylem periyodu oturtuldu.

3- Biz aynı zamanda o bölgede kendimizi anlatarak belediye başkanının bir siyasi olarak işçi ve emekçilerin düşmanı olduğunun teşhiri yaptık. Her gittiği yerde biz yokken bile bizimle karşılaştı. Bizi duymaya başladı. Böylece yerelerde mücadeleye geniş emekçilerin direnişlere verdikleri katkı ile direnişin daha güçlü yapılmasını sağladık.

4- Bu direnişle alanımız ve dışımızdaki geniş işçi ve emekçilerin direnişi sahiplenmesini, belediyeye baskı kurmasını ve mücadeleye katılmalarını sağlayarak yerlerdeki emekçileri üretim alanlarına müdahalesini sağladık. Bu direnişle bizler bundan böyle üretim alanlarından yaşam alanlarına yapılan müdahale ile yaşam alanlarından üretim alanlarına yapılacak müdahalenin etkisi ve yarattığı katkı ve sonucu gördük.

5- Bizler bu direniş boyunca yereldeki mücadelenin oturtulması ve sendikamızın diğer üyelerinin de sahiplenmesi ile direniş boyunca direnişin ihtiyaçları karşılandı, direnişçilere ekonomik katkılar sağlandı, direnişin uzun sürmesinin bir nedeni de dayanışmaların iyi organize olmasıdır.

İşte Esenyurt'ta yaklaşık 300 gün yürütülen direnişin kısaca öyküsü budur.

Esenyurt direnişi, Kent AŞ, itfaiye, İSKİ vb. tüm direnişler alanımızdaki yeni dönemde yapılacak mücadele araçlarını da ortaya koymaktadır. Esenyurt ve itfaiye işçilerinin ortak yaptıkları köprü eylemi ile yeni dönemde bu tür direniş ve işgallerin giderek yaygınlaşacaktır.

Ayrıca bugün alanımızda toplu iş sözleşmeleri bir yandan sürerken diğer yandan sona erenler de bulunmaktadır. Başta İstanbul Büyükşehir Belediyesi olmak üzere mücadeleciler bir süreçten geçileceğini göstermektedir. Bizler İBB ve ilçe belediyeleri birleştirerek ortak bir mücadele hattı örmeye çalışıyoruz. Ayrıca biten sözleşmelerin yüksek ve kazanımla bitmesi bizi biraz daha güçlendirdi. Bu sürecin etkisi ile 4 Şubat'ta iş durduran sendikalar içinde DDSB'liler bulunmaktadır. Bu tavır 26 Mayıs'ta da sarı bürokratik sendikal anlayışa karşı mücadele eden ve tavır alan DDSB'liler oldu. Bunlar Genel-İş'te, bunlar Belediye-İş'te, bunlar Deri-İş'te bu mücadeleyi sürdürmekte.

Bu bizim gelecekteki mücadele çizgimizi ortaya koymaktadır. Yeni dönemin örgütlenmesini ele alınırken de bu mücadeleciler anlayış süreci götürecektir.

“İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir!” K. Marks

HİZMET İŞ KOLU

Yerellerdeki direnişler merkezi alanlarla birleştikçe mücadeleler kazanacaktır

İşçi sınıfın tarihinde direniş ve grevler önemli yer tutmaktadır. Bizler alanımız olan hizmet işkoluna dair söyleyeceklerimizle beraber alanımızdaki direnişleri ve alanımızın önemini de beraber aktarmaya çalışacağız.

Hizmet iş kolu esas olarak bugüne kadar belediyeler üzerinden tanınır ya da bilinir. Ancak hizmet iş kolu artık belediyeler dışındaki alanları kapsamaktadır. Eğitim, sağlık, gıda, ulaşım ve adını saymadığımız ama hizmet üreten alanlar toplamıdır diyebiliriz.

Kapsamı genişleyince alanın genel alanlar içindeki büyüklüğü de artacaktır. Genel olarak üretim içindeki çalışanların içinde hizmet işkolu yaklaşık % 40'ı aşan bir büyüklüğe sahiptir. 21 milyon işçi işsiz içinde 13.5 milyon fiili olarak çalışan bulunmaktadır. 5 milyon kişinin sosyal güvenlik kapsamı içinde olduğu, bu sayı sadece belediyelerde 500 bin kişidir ve bunlardan sadece 135 bin civarı sendikalıdır.

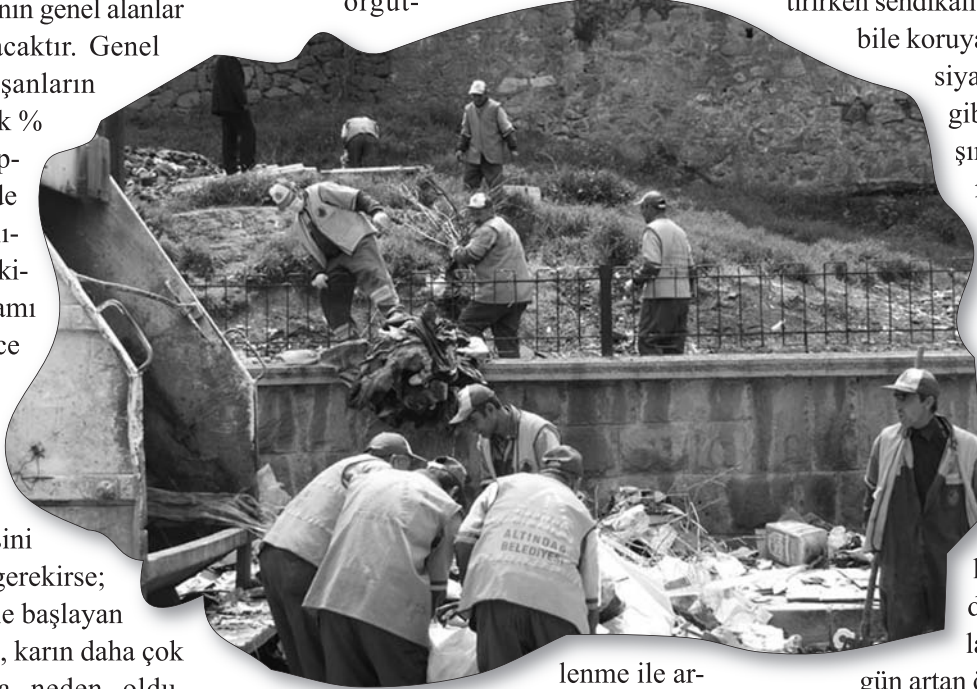
Hizmet iş kolunu büyüten ya da bu alanın büyümesini sağlayan nedeni açıklamak gerekirse; kapitalist sistemin 74 krizi ile başlayan üretimdeki biçim değişikliği, karın daha çok hizmet alanına kaymasına neden oldu. SSCB'nin dağılmasıyla başlayan bu dönem kapitalizmin sosyal devlet yanını terk ederek vahşi yanı ile kendini göstermeye başladı. Ülkemizde, 1980 24 Ocak kararları olarak bilinen neo-liberal politikalar 12 Eylül döneminde AFC darbesi ile sınıfın temel dinamiklerinin tutuklanması ve işten atılması ile işçi sınıfın apolitikleşmesi sonrası başlayan özelleştirme ve taşeronlaştırma olarak uygulanan esnek çalışma modeli 1990'lardan sonra bütün alanlara yayılmaya başladı.

90'larda sonra başlayan özelleştirme ve taşeronlaştırma ile işçi sınıfına yapılan saldırı işçilerin önemli bir bölümünün kamuda olması ve örgütlü olması nedeniyle istenilen düzeyde hayata geçemedi. Yer yer direniş ve dönemin hareketliliği saldırıyı kısmen dur-

durmuştu. Ancak sendikal rekabetin yaratılması ile başlayan iç tartışmalar saldırıyı yeniden hızlandırdı. Bu saldırıyı daha kapsamlı ve sistematik şekilde parça parça hayata geçirerek ve işçilerin örgütlenme araçları olan bu sürecin tarafı yaparak mücadelede dalga kıran göreviyle de sınıfın mücadelesi bloke edilerek saldırılar sürdü.

İkincisi; alanımızda esnek çalışmanın taşeronlaştırma ve özelleştirme yapılan yerlerde uygulanması eski tarz

örgüt-

lenme ile artık sınıfın örgütlenemeyeceğini dayatmış ancak bu fazla görülemedi. İşçi sınıfının örgütlenmesindeki değişiklik örgütlenmeyi zorlaştırdı. Bir taraftan azalan sendikalı işçi varken diğer yandan her gün hızla artan ve örgütlü olmayan işçi ortaya çıkmıştı. Bu yeni işçi profiline tamamı örgütsüz ve büyük bölümü güvencesizler olarak söylenebilir. Üstelik bu durumun ilk uygulandığı ve en çok uygulanan iş kolu da hizmet iş koludur.

Bu iki sonuç bugün mevcut sendikalı işçi sayısı ile işçi sınıfının örgütlülükteki durumunu ortaya koymaktadır.

Bugün hizmet iş kolunda 90'lı yıllarda başlayan özelleştirme ve taşeronlaştırma 2000'li yıllarda sürecini tamamlamış durum-

dadır. Bu dönemde yapılan iş yasası ve yerel yönetim yasası ile bu kuralızsızlık kurallaştırılmıştır.

2000 yılından bu yana belediyelerden çıkarılan işçi sayısı yaklaşık 10 bin kişi civarındadır. 90'lı yıllarda belediyelerde çalışan toplam işçi sayısı 270 bin iken bunun 170 bini sendikalı idi. Bugün çalışan yaklaşık 500 bin işçi içerisinde üç işçi konfederasyonun üye sayısı toplam 135 bin civarındadır. Aradan geçen 20 yıl işçi sayısını % 100 arttırırken sendikalı işçi sayısında ise aynı sayıyı

bile koruyamamıştır. Üstelik bu alanın siyasi olarak yerelerde olması gibi avantajları olmasına karşın bunlar olmaktadır. Verilen rakamlar dışında da yaklaşık olarak 800 bin kişinin güvencesiz olarak çalıştığı görülmektedir. Asıl gücün önemli bölümü de burada durmaktadır.

Sendikalı işçi sayısının en yüksek olduğu alan belediyelerdir. Toplamda yüzde 10 iken güvencelide yüzde yirminin üzerindedir. Üstelik bu alanda fazlaca konuşulmayan ama her gün artan özel güvenlik ile özel temiz-

lik alanında da ciddi oranda işçi bulunmaktadır. 2009'da yapılan bir araştırma ile özel güvenlikte 400 bin kişi çalışmaktadır. Üstelik bu oran kontrolsüz bir güç olarak durmaktadır. Ve sayısı da her gün artmaktadır. Diğer bir çalışma da özel temizliktir. Bu çalışma evlerde, büyük iş merkezleri ile hastanelerde yapılan temizlik işleridir. Net rakamlar yoktur ama esnek çalışmanın bire bir uygulandığı ve kadınların en çok çalıştırıldığı alan olarak görülmektedir. Ancak hastane ve büyük şirketlerde temizlik yapan iş yerlerinde örgütlenmek daha olanaklı görülmektedir. Buralardaki örgütlenmede ise oradaki ihtiyaçları karşılayan sendikalar dışındaki araçlar da kullanılmalıdır. Bunlar dernekler, işçi evleri gibi araçlar olabilir.

“İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir!” K. Marks

Yaratılan bu tablo yalnız başın özelleştirme ve taşeronlaştırma ile açıklanabilecek kadar dar kapsamlı ele alınamaz. Bunun dışında başta işçilerin temel örgütlülükleri olan sendikaların süreci doğru anlayamamaları, buna göre kendilerini yapılandıramamaları, sınıftan uzak durmaları bu sonuçta pay sahibidirler. Diğer ve en önemli nedeni ise işçi sınıfı hareketindeki gelişmelerin ideolojik-politik düzlemde örgütlenmemesinden dolayı sınıfın mevcut sarı ve bürokratik sendikal anlayışın cenderesine bırakılmasıdır. Bu sonuçlar işçi sınıfının örgütlenmemesinin önünde engel olmaktadır.

Sınıf hareketindeki genel dağılımı fırsat bilen belediyelerde her fırsatta işten çıkarmalar ve kazanılmış hakların geri alınması olgusu giderek artmaktadır. İzmir Kent A.Ş., Esenyurt, itfaiye, İSKİ ile kamuoyunda yer almayan yüzlerce belediye işçilerinin işten çıkarılmaları bunun sonucudur. Üstelik farklı siyasi partilerden olmaları bakımından biri AKP diğeri CHP olmaları emekçilere aynı pencereden baktıklarını bize göstermektedirler. Bir yandan bunlar olurken diğer yandan belediyeler toplu iş sözleşmelerde kendisine karşı mücadele eden sendikaların hemen alternatifini bizzat işverenler tarafından örgütlenmektedir. Bu sonuç bu alanın ayrı ve önemli bir problemi olarak durmaktadır. Bu durum daha çok sendikal rezalet olarak da bugün sürmektedir.

Belediyelerin yani yerelerde örgütlenmenin de bu yanı sıra ayrı bir önemi bulunmaktadır. Son zamanlarda bu alanlarda direniş ve grevler giderek artmaktadır. Yerel yönetimlerin patronlarının siyasi olması bu alanları iki biçimde şekillendirmektedir. Birincisi siyasi olarak kadrolaşma diğeri de belediyeler kanunu sonrası bu alanların rant alanları olarak kullanılmasıdır. Bu iki durum da ortaya işe alınan işçi profilinde diğer alanlara göre daha fazla şekilsiz ve kimliğe uzak işçiler oluşturmaktadır. Bu da örgütlenmede dezavantaj olarak durmaktadır.

Hizmet iş kolunda 90'lı yıllar hariç genel olarak bugüne kadar direnişler uzun süreli olmamıştır. Ancak son zamanlarda da giderek uzun süre yayılan direnişleri görmekteyiz. Bu direnişler işten çıkarmalar, sendikasılaştırma, sendika değiştirme gibi alanın durumuna uygun saldırılara karşı yapılan eylem ve direnişlerdir. Bugüne kadar yapılan bu direnişler ile bu dönem yapılan direniş ve örgütlenmelerde yeni araçlar kullanılmaktadır.

Kent A.Ş. direnişi uzun süreli sendikasızlıkla başlayan ve giderek örgütlenen bir direniştir. Lokal düzeyde İSKİ, Marmaray direnişleri de sendikasıız ama örgütlenmeyi

direnişlerle sürdüren ve mücadele eden bir eylemdi. İşkolumuzda itfaiye eylemi de kısa ama etkili bir eylem oldu. Tüm bunlar artık yerellerdeki örgütlenmeler dışında da örgütlenmeyi bize dayatmaktadır.

Sektörel düzeyde birlikte alan örgütlenmelerinin de yapılması ve üzerinde fazlaca yoğunlaşılması gerekiyor. Üstelik örgütlenmelerde alanlar arası bağ kurularak daha fazla olanak yaratılacaktır. Günümüzde artık tek alanda mücadelenin başarılması giderek zorlaşmaktadır. Çünkü sermayenin uluslararası dolaşımı ve üretim alanlarının buna göre olması mücadeledeki boyutu da buna göre ele almak gerektiği ortadadır.

Bunun için örgütlenmelerdeki araçlarımızda bu süreci bütünlüklü ele alan ve bütün zaman dilimini kullanacak bir tarzın oturtulması gerekmektedir. Alan ve örgütlenmede kullandığımız yöntemleri yaklaşık 300 gün süren Esenyurt direnişinin ortaya bıraktığı sonuçların göz ardı edilmemesi gerekmektedir. Sendikasıızlaştırmaya ve esnek çalışmaya karşı yürütülen direnişin bölgede yarattığı etki ile bir noktada önem arz etmektedir. İlk başladığında bizlerin de kısa sürede biteceğini düşündüğümüz ancak işten atılmalar artıkça da süren ve yerele yayılan direniş birkaç evreden geçti.

Birincisi direnişlerde direnişçileri tutmak, onların direnişlerini sahiplenmesini sağlamak, onlara olanak yaratarak imkânlar sağlamak çok kolay değildi. Üstelik genel merkezin desteği de olmadan bunları yapmak hiç kolay değildi. Ama biz bunu kendi sendikal üyelerimiz ve yereldeki emekçiler üzerinden çözülmesini sağladık.

İkincisi Esenyurt'taki mücadeleyi yerellerdeki geniş emekçilerle ortak mücadele edilerek mücadelenin yereldeki kamuoyu ile haklı zemine oturmasını sağladık. Ayrıca yereldeki sınıf dostlarını bu sürecin tarafı yaptık, bunun için bir platform kurduk. Bu sürecin üzerine direniş oturtuldu.

Üçüncüsü direnişin yereldeki emekçilerle ortaklaşması ile direnişte dayanışma yanının gelişmesi sağlandı. Dayanışma sahiplenmeyi getirdi. Sahiplenme ise direnişin sürdürülmesini ve güçlenmesini sağladı.

Bunlar direnişin başlarken düşünülen araçlardı ama direniş boyunca yapılanlar ise,

1- Bizler Esenyurt'ta direnişi yereldeki halkın da desteğini alarak zaman zaman eylem ve etkinliklere yansıtık. Belediye başkanı küfür etti, işçilere saldırdı, pankartlarımızı yırttı. Ama ısrarla ve hiç acele etmeden her seferinde işçilerle bu saldırılara cevap verdik.

2- Bizler bazen binlerce işçi ile yürüdük. Bazen daha az ama sürekli eylemler yaptık. Her hafta Çarşamba günleri yürüyüş ve basın açıklamasını 6 ay sürekliliği sağlayan bir eylem periyodu oturtuldu.

3- Biz aynı zamanda o bölgede kendimizi anlatarak belediye başkanının bir siyasi olarak işçi ve emekçilerin düşmanı olduğunun teşhirini yaptık. Her gittiği yerde biz yokken bile bizimle karşılaştı. Bizi duymaya başladı. Böylece yerelerde mücadeleye geniş emekçilerin direnişlere verdikleri katkı ile direnişin daha güçlü yapılmasını sağladık.

4- Bu direnişle alanımız ve dışımızdaki geniş işçi ve emekçilerin direnişi sahiplenmesini, belediyeye baskı kurmasını ve mücadeleye katılmalarını sağlayarak yerlerdeki emekçileri üretim alanlarına müdahalesini sağladık. Bu direnişle bizler bundan böyle üretim alanlarından yaşam alanlarına yapılan müdahale ile yaşam alanlarından üretim alanlarına yapılacak müdahalenin etkisi ve yarattığı katkı ve sonucu gördük.

5- Bizler bu direniş boyunca yereldeki mücadelenin oturtulması ve sendikamızın diğer üyelerinin de sahiplenmesi ile direniş boyunca direnişin ihtiyaçları karşılandı, direnişçilere ekonomik katkılar sağlandı, direnişin uzun sürmesinin bir nedeni de dayanışmaların iyi organize olmasıdır.

İşte Esenyurt'ta yaklaşık 300 gün yürütülen direnişin kısaca öyküsü budur.

Esenyurt direnişi, Kent AŞ, itfaiye, İSKİ vb. tüm direnişler alanımızdaki yeni dönemde yapılacak mücadele araçlarını da ortaya koymaktadır. Esenyurt ve itfaiye işçilerinin ortak yaptıkları köprü eylemi ile yeni dönemde bu tür direniş ve işgallerin giderek yaygınlaşacaktır.

Ayrıca bugün alanımızda toplu iş sözleşmeleri bir yandan sürerken diğer yandan sona erenler de bulunmaktadır. Başta İstanbul Büyükşehir Belediyesi olmak üzere mücadeleciler bir süreçten geçileceğini göstermektedir. Bizler İBB ve ilçe belediyeleri birleştirerek ortak bir mücadele hattı örmeye çalışıyoruz. Ayrıca biten sözleşmelerin yüksek ve kazanımla bitmesi bizi biraz daha güçlendirdi. Bu sürecin etkisi ile 4 Şubat'ta iş durduran sendikalar içinde DDSB'liler bulunmaktadır. Bu tavır 26 Mayıs'ta da sarı bürokratik sendikal anlayışa karşı mücadele eden ve tavır alan DDSB'liler oldu. Bunlar Genel-İş'te, bunlar Belediye-İş'te, bunlar Deri-İş'te bu mücadeleyi sürdürmekte.

Bu bizim gelecekteki mücadele çizgimizi ortaya koymaktadır. Yeni dönemin örgütlenmesini ele alınırken de bu mücadeleciler anlayış süreci götürecektir.

“İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir!” K. Marks

İŞÇİ SINIFININ ÖRGÜTLENMESİNDE DEVİRİMCİ YAYININ ÖNEMİ

Emperyalizm ve yerli uşaklarının siyasi-askeri-ekonomik ve ideolojik saldırılarının günümüzdeki sonuçları üzerine tartışıyoruz.

Bu saldırılardan; işçi ve emekçilerin ne ka-

rini bilmeden, kısacası onların yaşamları, düşünce tarzları ve bunun nedenleri konusunda yetersiz kavrayışlarımız oldu-
dukça, çok başarılı olamayacağımız bir gerçektir.

zinin yarattığı pembe hayallerin, sanal kaygı ve dünyanın içerisinde boğulma gerçekliğini sanırım bugün özgülünde daha net görebiliyoruz. Elbette ki bu durum işçi ve emekçilerde duyarsızlık-yabancılaşma-bencil ve en azından sorunları eleştirel bir düşünceden geçirmeden; daha çok, olamı kabullenme ve hatta kaçış biçimlerinde bizlere yansıyor. İşçi ve emekçiler, son 2-3 yıllık zaman içerisinde, giderek artan direnişlerle kendiliğinden belirli bir bilinçlenme ve pratik sürece girmiş olsalar da buna paralel somuttan hareketle az önce saydığımız gibi, bilinçlerdeki tahribat, egemen sınıfların saldırıları, sorgulamada ve harekete geçmedeki pasiflik ve pek tabii ki ekonomik-demokratik mücadelelerine önderlik etmeyi hedefleyen örgütlülüklerin-sendikaların geri durumuna bağlı oluşan olumsuz hava, hala yakıcı bir şekilde ağırlığını korumaktadır.

Peki, bu durumu nasıl değiştireceğiz? Değiştirmek için araçlarımız neler olacak? İşçi ve emekçileri kendi gündem ve ihtiyaçları doğrultusunda nasıl örgütleyeceğiz? Bu noktada durduğumuz yer, daha somut çözüm içeren araştırmalar-tartışmaların yapılmasını zorunlu kılmaktadır. Elbette örgütlenme çalışmalarına yoğunlaşmalıyız ama nasıl?

Kitlelerin örgütlenmeye daha yakın olduğu, sorgulayan ve politikleşen bir süreçten geçerken, onların örgütlenmesindeki en önemli araç, hiç şüphesiz ki devrimci bir yayın ve onun niteliği ve de dağıtım ağıdır. Burjuva medyanın yoğun ablukası karşısında bizlerin hazırlayacağı, işçi ve emekçilerin sorunlarını tüm çıplaklığı ile gerek kendi dillerinden, gerek bizim ön açıcı değerlendirmemizle ve tabii ki de ajitasyon-propaganda eşliğinde, örgütlenme ve örgütlemeye en etkin bir araçtır yayınlarımız.

Her ne kadar bu anlamda egemenlerin ola-

Kitlelerin örgütlenmeye daha yakın olduğu, sorgulayan ve politikleşen bir süreçten geçerken, onların örgütlenmesindeki en önemli araç, hiç şüphesiz ki devrimci bir yayın ve onun niteliği ve de dağıtım ağıdır. Burjuva medyanın yoğun ablukası karşısında bizlerin hazırlayacağı, işçi ve emekçilerin sorunlarını tüm çıplaklığı ile gerek kendi dillerinden, gerek bizim ön açıcı değerlendirmemizle ve tabii ki de ajitasyon-propaganda eşliğinde, örgütlenme ve örgütlemeye en etkin bir araçtır yayınlarımız.

dar-hangi biçimde-nasıl ve ne derecede etkilendikleri gerçekliğini, herbirimiz yaşıyoruz-görüyoruz. Bu gerçekler, bütün olarak önemini her zaman koruyacağı gibi özellikle şu süreçte örgütlenmede başlıca sorunlarımızdan birisini oluşturmaktadır. Çünkü sermayenin topyekûn saldırılarının, kitlelerdeki etkisini etraflıca ele alıp incelemeyen, düşüncelerini, yaşamlarını, eğilimlerini, dertle-

Özellikle, bu saldırıların içerisinde ideolojik saldırının bugün işçi ve emekçilerin yaşamında ve dahası bilincinde yarattığı tahribatı ve tahribatın derinliğini-genişliğini sağlayan en etkin araçlardan birisi olan burjuva-feodal medyanın rolü yadsınamaz boyuttadır. Burjuva-feodal medyanın yoğun ablukası; işçi ve emekçilerin yaşamı içerisinde kendi gerçek sorunlarından uzaklaştırmak ve burjuva-

“İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir!” K. Marks

naklarından, günümüz koşullarında daha geri bir noktada bulunsak da; politikamızı, kültürümüzü, neleri-neden ve nasıl istediğimizi-nasıl gerçekleştirebileceğimizi ve öğrenebileceğimizi sunan en etkin kanallardan birisidir yayınlarımız.

Burjuvazinin sanal gündemlerine saplanıp kalmış geniş işçi ve emekçi kitlesini, kendi sorunları etrafında birleştirmeyi hedefleyen ve mücadele için seferber eden; aynı zamanda eğitim aracı olarak kullanacağımız yayınlarımız olmadan ya da yayınlarımızı okumaları için götürmeden, nasıl işçi ve emekçileri sanal gündemlerden gerçek olan kendi gündemlerine sahip çıkacak hale getireceğiz? Yoksa sadece yaşayarak öğrenmelerini mi bekleyeceğiz?

Lenin *“örgütlülüğün içerisinde canlı politik ajitasyonu oluşturan bir yayının, şüphesiz tüm ülkeyi kapsayan, sık sık çıkan, iyi dağıtılan gazete ile mümkün olacağını...”* belirtirken; örgütlenme üzerine de devrimci yayının, örgütün niteliği ve örgütlenmesinde hayati öneme sahip olduğunun altını çizer. Çünkü gerçekten de yayın; aynı zamanda aktivistler-faaliyetçiler için de en etkin, sürekli ve daha geniş ajitasyon-propaganda imkanı sunan bir araç niteliği taşır.

Daha somut konuşursak; yayınımlarımız, burjuva-feodal medyacılara patron yönetici ve paralı muhabirlerin aksine bir gerçekliği ifade etmektedir. Bizler mücadelemizi oluşturan esas ruhun işçi sınıfını örgütleme ve mücadelesinde yayının önemini kavrayarak ve bu noktada her birimiz sorumluluk alarak yayınımlarımızı oluşturmamız.

Yayının örgütlemedeki önemini kavramadan, onun kolektif bir bilinçle ve çabayla, en canlı ve yaratıcı ajitasyon-propaganda içermesini sağlamadan ve en nihayetinde kolektif bir emeğin ürününde olması gereken katkıyı sunmadan, başarılı olamayız. Hepimizin gördüğü gibi; yerellerden yazı-haber ve değerlendirmelerin geldiği ve geri dönüş sağlayacak çalışmaların olduğu yayınlar ile yeterli katkının olmadığı ve dolayısıyla daha kısır gerçekliğini daha sınırlı gerçek yaşamdan alan yayın arasındaki fark, hemen göze batmaktadır. Bu ko-

nuda yetersiz de olsa bazı yerellerimizin bazı çalışmaları oldukça olumludur. Fakat genel olarak değerlendirildiğinde, yayınlarımıza karşı sorumluluklarımızı yeterince yerine getiremediğimiz, tartışıp mümkün olduğunca katkı sunmaya çalışmadığımız gerçekliği, halen geçerliliğini korumaktadır.

Bu noktada şunu da görmemiz gerekmektedir; hazırlanan bültenlerimizin geri dönüşümü-değerlendirmeleri dinleme-ög-

renme konusunda da belirli bir eksiklik taşımaktayız.

Yayınımlarımızın hazırlanması gibi esasta önemli olan diğer yan dağıtımdır. Dağıtım şekillerimiz, yeni şekiller ve yeni ağlar kurma konusunda da hep beraber fikirlerimizi sunmalı-eleştirmeli-tartışmalıyız ve sonuç; hepimizin belirlediği şekilde hayata geçirilmelidir. Ki hedef kitleler yani, sistemle çelişkisi en keskin ve örgütlenmeye yüzu en fazla dönük olan kitlelerle organik bağlara sahip yoldaşlarımızın gözlemleri, düşüncelerini değerlendirip,

bu doğrultuda ihtiyaca göre daha nitelikli bir yayın hazırlayalım.

Bir diğer sorunumuz ise bülten paralarının geri dönüşümü ile ilgilidir. Açıktır ki **“sahiplenmediğimiz her şey, bizim dışımızda nasıl hayat bulursa bulsun”** anlayışı, içinde binbir çaba ve birkaç arkadaşın iradi çabası haline gelen bir duruma işaret etmektedir. Yaşanan da budur. Bundan kurtulmamız gerçekliği içerisinde yayınlarımızı sahiplenmeli ve asgari düzeyde de olsa maddi geri dönüşümünü sağlamalıyız. Elbette ki bu da yayınımlarımıza biçtiğimiz nitelikte doğru orantılı olacaktır.

Geçmiş çalışmalarımızı az önce saydığımız kolektif tarzda çok da işletemediğimiz ve kolektif bir ihtiyacın belirlenmesi doğrultusunda çalışmalarımız olmasa da en azından bundan sonraki çalışmalarımızda böyle bir hedef, yerellerden doğru ortaya net bir şekilde konulmalıdır. Mesela yeni sayılarımızda; hangi ihtiyaçtan kaynaklı neler hazırlamamız gerekliliğini de böylece oluşturursak, emeklerimiz yaşamda karşılığını daha fazla bulacaktır. Dolayısıyla işçi ve emekçilerin gerçek sorunlarına eğilmelerine yardımcı olan ve onlarla daha somut bağ kurma konusunda en önemli aracı daha etkin kullanabilecek ve daha güçlü bağlar kurulacaktır.

Yayınlarımızın esasında işçi sınıfı ve örgütlenmesinde ne kadar önemli bir noktada olduklarını, örneğin TE-KEL’de direnişinde ve daha birçok yerde gördük. Bu durumu daha ileriye taşımak kolektif anlayışımızın ve emeğimizin sayesinde olacaktır. Tüm bu sorunların çözümü olarak karşımızda gerçekten işlevli bir yayın komisyonunun kurulması gerekliliği duruyor. Bu noktadan hareketle; diğer alanlarla bağlantı halinde olduğumuz ve İstanbul merkezli bir yayın komisyonu kurmayı öneriyoruz. Bu yayın komisyonu; her yayın öncesi bir araya gelerek gündemleri belirleyecek, diğer alanların hangi konularda çalışmalar yapabileceğini sorup yapmasını isteyecek, yayının dağıtımını konusunda kafa yoracak, yayın sonrası diğer alanlarla da koordineli bir şekilde değerlendirme yapacak ve yayının maddi olarak geri dönüşümünü sağlamak için çaba sarf edecektir.

“İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir!” K. Marks

DENEYİMLERİMİZ IŞIĞINDA TEKEL ATEŞİNİ YANGINA ÇEVİRELİM

Direnış süreçlerinin başlamasıyla birlikte Ankara'nın basık, bürokrat havası bir nebze de olsa dağılmış oldu. Kent A.Ş., TEKEL işçileri kışın ortasında baharı getirdi desek abartı olmaz. Uzun zamandan sonra işçi sınıfının sorunları bu kadar gündem oluşturmaya başlamıştı. Biz de Ankara DDSB olarak program tartışmalarımızın hemen sonrasında düzenli toplantılar almaya çalışıyor, alandaki ve ülkedeki sorunlar konusunda durduğumuz yer açısından neler yapabileceğimizi tartışıyorduk. Bu tartışmalar belli bir olgunluğa eriştikten sonra DDSB'nin tarihinden, bilincinden, politikalarından gelen güvenle pratiğe geçmek gerektiğine karar verdik. Kent A.Ş. işçilerinin Ankara'ya gelmesi ise bu duruma son noktayı koymuş oldu.

Kent-A.Ş. Direniş

Kent A.Ş. işçilerinin ciddi bir irade göstererek İzmir'den Ankara'ya kadar otuz gün yürüyerek gelmeleri bu sürecin başlangıcı sayılabilir. Bu direniş hem bundan sonra gelişecek direnişlerin de sinyalini vermek açısından önemliydi. Direnişteki işçiler içerisinde çok farklı politik yaklaşımlar vardı. Bu direnişçilerin birleşme zemini ise işlerini tekrar kazanmak üzere kurulmuştu. İşçiler eski CHP Genel Başkanı Deniz Baykal ile görüşerek işlerine geri dönebilecekleri algısını taşıyorlardı. CHP ise kesinlikle görüşme taraftarıydı. CHP kurmayı gibi çalışan bürokrat sendikacılar ise işçilere şu telkinde bulunuyorlardı; "Bekleyin, sabırlı olun, halledeceğiz, görüşüyoruz, İzmir'den beri yürüdünüz, burada bir kaç gün mü bekleyemiyorsunuz?" Bu yaklaşımlar işçileri pasifize ediyor, fiili eylem geliştirmelerine engel oluyordu.

DDSB işçilerin geldiği ilk günden itibaren yanlarında olmaya çalıştı ancak destekçi boyuttan çıkamadı. Bu pozisyonundan kurtulmak için çalışmalarını arttırmış olsa da süreci ileriye taşımada yeterli olamamıştır. Sürece müdahilliğini işçi komiteleri oluşturulmasını önermek, işçilerle doğrudan bağlantıya geçip fiili meşru eylemlerinin önemini anlatmak, pasifize olan işçilerin moral ve motivasyonunu artırmak için çeşitli ziyaretler gerçekleştirmek olarak ortaya koyan DDSB, direnişin yönlendirilmesi noktasında eksik kalsa bile işçilere temas ve tesir

edebilmek açısından olumlu bir pratik sergilemiş ve deneyim noktasında kendini ileri taşımıştır.

Kent A.Ş. direniş noktasında ortaya koymamız gereken önemli ayrıntılar olduğu kanaatindeyiz. İlk olarak faşist saldırının öncesinde işçilere hâkim olan genel havanın umutsuzluk olduğunu belirtmek gerekiyor. Bu yılgınlık sendika bürokrasisinin işçileri pasifize etme noktasındaki yoğun çabalarının ve belirsizliğin bir sonucu olarak kendini var etmiştir. Öne çıkan bazı işçilerle birlikte bu havanın dağıtılması noktasında yoğun çabalara girilmişti. Özellikle bu bilinçli işçilerin devrimcilerle bir arada hareket etme gayretiyle ortak planlar oluşturulmuştu. Bu süreçte yaşanan faşist saldırı sendika bürokrasisinin direniş bitirme çabalarına da büyük bir fırsat sunmuş oldu. Güvenliğin sağlanamayacağı gerekçesiyle işçileri sendikaya götürüp, toplantı yaparak işçilere "Ya evinize dönün ya da hepiniz açlık grevine girin, biz bu işin hukuksal takibini sağlarız" demiştir. Bu tutum işçileri kırılacağı belli olan bu daldan tutmaya zorlamıştır. Ne yazık ki devrimcilerin ve ilericilerin desteğinin ve ilgisinin yeterli olmadığı, belli aralıklarla uğramakla sınırlı kalan bu eylem her ne kadar büyük bir direniş şeklinde İzmir'den Ankara'ya yürünerek gelinmesiyle başlamış olsa da sessiz sedasız, hiçbir açıklama yapılmadan işçilerin evlerine gönderilmesiyle geriletilmiş oldu.

Kent A.Ş. direnişinden edindiğimiz deneyimler;

- 1) Direnişlerde sadece destekçi değil, direnişin bizzat öznesi olmak için çaba sarf etmek gereklidir.
- 2) İşçilerle kurulan ilişkilerde samimi, açık ve dürüst olmak, yapabileceğimiz şeyleri söylemek yapamayacağımız boş vaatlerde bulunmamak gereklidir.
- 3) Kurumun, kişilerin değil her zaman sınıfın çıkarlarını gözetmek en doğru olandır.
- 4) Sendikaların ya da hâkim sendikal anlayışın ismi Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu olsa da sınıfın çıkarlarıyla değil yakın olduğu düzen partilerinin çıkarlarıyla uzlaştığı bir gerçekliktir.
- 5) Sendikalarda, işçilerin olduğu her

alandaki devrimci ve ilericiler olmadığında, bu alanlar boş bırakıldığında bu yerleri sarı-bürokrat sendikal anlayışlar doldurmaktadır. Bu anlamıyla DDSB'nin rolü daha da önem kazanmaktadır.

TEKEL Direniş ve direnişin sınıfa katkıları

1991 Zonguldak Madenci Yürüyüşü'nden bu yana uzun bir dönem böyle bir direnişe tanıklık edilmemişti. Özellikle 90'lı yıllardan bu yana temelleri güçlendirilen 2000'lerden sonra hız kazanan egemenlerin özelleştirme, taşeronlaştırma, esnek çalışma gibi saldırılarına ülkemiz işçi sınıfı hareketi yeterince karşı koyamamıştır. Bunu işçi sınıfının örgütsüz ve ideolojik zayıflıklarından öte devrimci hareketin de zayıflığı, politikalarını işçi sınıfı üzerinde yeterince uygulamayı, sürecin önünü açacak yeterli politikalar geliştirememenin ciddi etkileri olmuştur. Bu durum ise devrimcilerin geniş kitlelerden kopuşuna sebep olmuştur. Sendikalar ise gerici, reformist güçlerin iktidar alanı olarak görülmeye başlanmış, sınıfın çıkarlarından uzak bir durumu beraberinde getirmiştir. Aynı zamanda emekçilerin farklı bölüklerinin yenilgileri sınıf dayanışmasında ciddi zaafırları da oluşturmuştur.

TEKEL direniş işçi sınıfı ve emekçilere uzun zamandır yoksun oldukları sınıf kimliğini ve özgüveni kazandırmıştır. Bu saldırılara birlikte mücadele ederek karşı koyulabileceği görülmüştür. Sınıf hareketinde ortaklaşma koşullarını yaratmış ayrıca günü kurtarmaktan çıkıp gelişen sürecin örgütlenmesinin gerekliliği tekrar hatırlanmıştır. İşçi sınıfının diğer sınıflar nezdinde önder ve birleştirici rolünün açığa çıkmasıyla, unutulmuş gerçekler yeniden hatırlanmıştır.

Direnişte sendikal bürokrasinin yeri

Kent A.Ş. ve TEKEL direnişinde sendikal bürokrasinin geniş kitlelerce sorgulanmasının ve işçilerin taban hareketinin inisiyatif kazanması bakımından önemli gelişimlere yol açmıştır. TEKEL işçilerini geldikleri günden itibaren geri göndermenin yolunu arayan Hükümet ve Türk-İş yöneticileri işçilerin iradesiyle bundan kurtulamıyor ancak eylemi pasifize etmenin, taksitli ey-

"İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir!" K. Marks

lem kararlarıyla bitirmenin türlü yollarına başvuruyorlardı. 17 Ocak mitingi önemli bir yerde duruyordu ancak işçilerin coşkusunu söndürmek üzerine kurulmuş bir eylemdi. Sendikal bürokrasi tarafından süreç bir saatlik iş bırakmalarla geçiştirilmek istenmiş ancak buna cevabı işçiler kürsüyü işgal ederek ve Türk-İş'e binasına girerek vermişlerdir. "Biz inandık siz de inanın" sloganı bunun çok açık ifadesidir. Bu kızgınlık sadece Türk-İş'e değil DİSK, KESK ve Kamu-Sen'e de yönelmiştir.

Mustafa Türkel ise işçilere yarı açık şekilde "İşsiz kalmaktansa 4/C'ye geçin" demekte hiç bir sakınca görmüyordu. En sol söylemlerle en sağ biçimde direnişi bitirmek istedikleri açıktı. Genel grev diyorlar, çalışmaların hiçbirini yapmıyorlar hatta Mustafa Kumlu "Grev günü ne yapacaksınız?" sorusuna "Evimde oturacağım" yanıtını veriyordu. Ayrıca devletin "iyi polis kötü polis" rollerini devreye sokuyor; Kumlu inisiyatif kaybetmeye başlayınca Türkel iyi sendikacı olarak devreye giriyordu. Bu da tutmayınca "istifa ediyorum" ya da Kemal Sunal filmle- rindeki gibi 'bak köyü satarım ha' tadında tehditler, öncü işçileri dövdürmeler; devrimcilerin etki gücü arttığı anda ajitasyon-propa- ganda engellemeleri yani bürokrat sendikal anlayışta Osmanlı oyunlarını birçok açıdan görmek mümkündür. En dikkat çekici nokta; sendika yöneticilerinin köyü satma hikâyesi yani "Bak biz gideriz/kaçarız" demeleri ve işçiyi bununla tehdit etmeleriydi. Bunların hiçbirini tutmadı denebilir. Ama sürece yayma, eylemleri taksitlendirme belli kırıl- maları getirmiştir. Taşeronlaştırmaya, özel- leştirmeye, esnek çalışmaya, hak gasplarına karşı şimdiye kadar ciddi bir karşı koyuş göstermeyen Türk-İş yönetiminden ve diğer sendika bürokratlarından bu tutumları bekle- me normaldi. Ancak TEKEL işçisi bu ko- şullarda Türk-İş önünden ayrılmamış, ısrarı ile kendi öz örgütlülüğü sendikayı 78 gün boyunca sürece bir yerinden dâhil olmaya zorlayabilmiştir.

Ankara Direnişteki İşçi ve Emekçilerle Dayanışma Platformu'nun Etkisi...

TEKEL direnişi devrimci ve ilerici güç- lerin sınıf karşılarındaki konumları bakımın- dan çok şey öğretmiş, birleştiriciliği ve ortak çalışma ruhunu açığa çıkarmıştır. Devrimci hareket tüm sol söylemlerine karşı maalesef destekçi pozisyona hapsedilmiştir. Devrimci- lerin işçiler arasında örgütlü olmaması bu durumun somut göstergelerinden biridir. Tüm bunlara rağmen devrimci, ilerici güçle- rin olumlu bir rol üstlendiği inkâr edilemez bir gerçekliktir. Sürece DDSB'nin de kuru-

luşunda öncülük yaptığı Ankara Direnişteki İşçi ve Emekçilerle Dayanışma Platformu ile müdahale ederek önemli katkılarda bulun- duğu, bu katkının somut eylemler olduğu kadar komiteler kurulmasına öncülük eden ve işçileri bilinçlendiren politik bir etki ol- duğu açıktır. Bu platform üç ayrı güce karşı mücadele etmek durumunda kalmıştır. Başta egemenlerin kolluk güçlerine karşı, ayrıca sendika ağalarına ve reformist gruplara karşı. Reformist gruplar devrimcileri marji- nal grup olarak nitelendirmeye varacak ka- dar pervasızlaşmışlardır. Buna rağmen plat- form yoğun bir çaba ile işçiler içerisinde ortak politikalarını oluşturmuştur.

DDSB'nin direnişteki rolü ve durumu;

TEKEL direnişi patlak verdiğinde DDSB bu temelde çalışmalarını sürdürüyordu. TE- KEL direnişi alanımızda faaliyetin uzun bir aradan sonra tekrar toparlanması çalışma- larına denk gelmiştir. Olanaksızlık ve henüz yetersiz çalışmalar direnişi büyütmede ye- terli etkinin yaratılmasını sınırlamıştır. Dire- nişin bu kadar uzun, ayını zamanda deneyim ve derslerle dolu olacağı tahmin edileme- miştir. TEKEL işçilerinin Ankara'ya geldik- leri ilk günden itibaren yanlarında olunmuş; gaz, cop vb. saldırılara beraber direnilmiş; işçilerle ilk anda kurulan bu ilişkilerin ile- riye taşınması direniş boyunca artırılmaya çalışılmıştır. İşçilere kendini flamlarla gös- terme çabası değil onlarla doğru zeminde kurulan diyaloglarla, onlardan öğrenip on- lara yönelme çabası ile tesir alanımızın ge- liştirilmesine gayret edilmiştir. Bu aşamada bültenimiz 1 Mayıs'ın ve işçilere ulaştırdığı- mız diğer yayınların etkisi üzerinden atlan- mayacak kadar büyük bir öneme sahiptir. Çünkü işçiler direnişin ilk anından itibaren burjuva-feodal basının sansürünü görmüş, söylenmesi gerekenlerin söylendiği yayınlara bu sebeple büyük bir ilgi duymuşlar- dır. Öyle ki direnişin ilerleyen zamanlarında yayınlarımızı hem doğrudan yazılarıyla, şiir- leriyle beslemeye başlamışlar hem de yayın dağıtımlarımıza bizzat katılarak, yayınları- mızı memleketlerine, çalıştıkları fabrikalara, tanıdıklarına ulaştırma çabası içerisine gir- mişlerdir.

Direnişin başlarında işçilerle doğrudan emekçi kimliğimizle bağ kurmak etkili ol- muştur. Çünkü belli kaygıları ve tedirginlik- leri vardı ve herkese öğrenci gözüyle bakı- yorlardı. Belli bir süre sonra işçiler politik kimliklerimizi öğrenmek istiyorlar, DDSB'yle ilgili sorular soruyorlardı. Bu noktada TEKEL sürecinden önce planladığı- mız panel, DDSB'yi tanımaları ve kendile- rini net bir şekilde ifade etmeleri açısından

çok önemli bir fırsat olmuştur. İlk etapta DDSB olarak işçilerin kısa sürede evlerine döneceklerini düşündüğümüz için öncü işçi- lerle sıkı ilişkiler kurularak DDSB propa- gandası yapılmıştır. Bu durumun sıradanlaş- tığını ve direnişin 08.30-17.00 saatleri arasında bürokratik hale bürünmesine yol açtığını gördüğümüzde ise bu yanlış tutum- dan derhal vazgeçilmiştir. Bundan sonra ge- celeri de alanda kalınması noktasında yoğun tavır geliştirilmiştir. Sendikanın birçok nok- tadan zorlanması gerektiği üzerinde durul- muştur. Böylece öndeki yanlıştan vazgeçil- mesi avantaja dönüşmüştür.

Bu süreçle beraber direniş içindeki etki- miz artmış, komitelerin oluşturulmasında bazı dost kurumlarla birlikte öncülük mis- yonu yerine getirilmiştir. İşçilerin attıkları sloganlarla DDSB'yi sahiplenişlerini ortaya koymaları bunun bir göstergesidir. DDSB anlayışının hakim olduğu kimi alanlardaki sendika ve şubelerin işçileri ziyarete gelme- leri, ziyaretlerinde Türk-İş yönetimini sendi- kal alandan zorlamak gerektiğini ifade etme- leri ayrıca işçileri geliştirecek tehlikeli anlayışlara karşı uyanık olmak noktasında uyarmaları işçilerde ciddi bir moral ve moti- vasyon yaratmış, DDSB'yi daha iyi tanıma- larını sağlamış ve aradaki güven ilişkisini ileri taşımıştır.

Genel grev ve açlık grevi konusu;

DDSB genel grev konusunda ilkesel gö- rüşleri etrafında bu direniş özgülünde ger- çekleşme koşulları ve sendikaların taktikleri bakımından birçok politik güçle tartışmalar yürütmüş, işçileri de bu noktada bilinçlen- dirmeye çalışmışlardır. Çünkü konfederas- yon yönetimlerinin "ya genel grev ya da ev- lere dönüş" noktasına geldiği, bunun propagandasının yapıldığı süreçte dikkatli olmak gerekiyordu. 1 Mayıs bülteninde de genel grev konusunda görüşlerimize yer ve- rilerek bu konudaki yanlış beklentilerin oluşmasına karşı mücadele edilmiştir.

İşçileri ve bizzat direnişi pasif bir noktaya sokması, işçilerin tüm enerjisini sendikanın salonuna hapsederek tüketme gayreti, ötesi bu durumun hemen hemen herkesin direnişin Türk iş'in önüyle sınırlı kaldığı tespitini yap- tığı bir dönemde gerçekleşmesi, bu eylemin neden seçildiğini göstermek açısından çok büyük bir önem taşımaktadır. Kimi devrimci, ilerici kurumların da bu eylem tarzını öne çı- karması işçilerin kafa karışıklığını iyiden iyiye arttırmıştır. Bizim açlık grevine karşı tavrımız ise bu tespitler doğrultusunda ol- muştur. Bu doğrultudaysa açlık grevi yerine yapılması gereken direniş alanını genişletmek ve fiili meşru eylemleri yaygınlaştırmaktır.

"İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir!" K. Marks

Nihayetinde hem genel grev hem de açlık grevi noktasında bahsi geçen genel grevin gerçekleştirilememesi, açlık grevinin ise belli yankılar bulmuş olmasına rağmen istenen sonuca götürmemesi işçilerde büyük moral bozukluğu yaratmıştır. En etkili silahın bile kullanıldığı yanılması sürecin tıkandığı noktada çözüm bulmada biz dâhil tüm kurumları belli oranda bir kısırlığa mahkûm etmiştir.

Devletin/sistemin devrimcileri “marjinalleştirme” çabalarına karşı;

Bu noktada bizler bu oyunları boşa düşürmek için hassas ve dikkatli davranmayı tercih ettik ve işçilerin tam olarak yanlarında durarak, onlarla omuz omuza bir şekilde sürece politik ve pratik müdahalelerle yön vermeye çalıştık.

Direnış boyunca direniş önemli etki ve katkılarımız olmasına rağmen direnişin tıkandığı noktalarda sürece uygun, yeni ve yaratıcı çözümler bulunamamış ya da uygulanmamıştır. Yine emekçi semtleriyle bağ kurulamamış, yapılan eylemler ve çağrılar çok dar kalmıştır. Yoğun bir zaman ve emek gerektiren çadırkente hapsedildiği, kolektif çalışma tarzının uygulanmadığı bir gerçekliktir. Bununla beraber direnişin atmosferinin diğer alanlara tam olarak yansıtılmaması ve bir yanıla bundan kaynaklı olarak diğer alanların zamanında ve yeterince harekete geçirilememesi bir olumsuzluktur. Diğer bir yan ise mahkûm etmemiz gerektiği şekilde diğer alanlarımızın TEKEL sürecine müdahil olma noktasında yaşadıkları atıllıktır ki bu da dikkate değer bir yerde durmaktadır.

İşçilere temas ve tesir edebilme noktasında atmaya gayret ettiğimiz adımlar;

Önce öğrenci olmayı öğrenip sonra öğretmen olmak için çaba sarf etmek, eli maşalı öğretmen konumuna düşmemek, yine onlardan öğrenmeye gayret etmek, onlarla onların diliyle konuşmak, güven ve samimiyet noktalarını kurduğumuz ilişkilerin omurgasına oturtmak bu noktada önemsedığımız hususlar oldular. Bu da işçilerin bizleri kendilerinden birileri olarak görmeleri algısını perçinlemiştir.

İşçilerin politikleşme süreci;

Bu konuda belki de en çarpıcı örnek şudur: “Korkma sönmez, vatan için kavgamız” haykırışları ve Türk bayraklarından sonra gelinen nokta; kızıl flamalar altında, yumruklar kaldırılmış “Bu kavga ölüm dirim kavgası, her şey emeğin olmalı” noktasına geldi.

İşçiler Ankara’ya ilk geldiklerinde hepimizin bildiği gibi toplanma yerlerinde defalarca İstiklal Marşı’nı, Gençlik Marşı’nı okudular. İllerin tek tek isimlerini saydılar, oyunlar oynadılar, Anıtkabir’i ziyaret ettiler. İlk olarak “ne oluyoruz” demeleri devletin işçileri spor salonuna hapsederek gaz bombaları ile saldırmaya başladı. Daha sonra ise Abdi İpekçi Parkı’nda önce “aranızda yasa-

dışı örgütler var” duyurularıyla yapacakları saldırının meşruluğunu sağlamaya çalışan kolluk güçlerinin karşısında işçiler “burada yasadışı bir şey yok” diye karşılık veriyorlardı. İkinci durumda ise “Dağın sendikamız yanınızda yok” denilerek kolluk güçleri yavaş yavaş gerçek yüzünü göstermeye başlıyorlardı. Son durumda “yaptığımız yasadışıdır, dağılın” dendi ve müdahalenin kaçınılmazlığı ortaya çıktı. İşçiler ise Türk bayrakları açarak, İstiklal Marşları okuyarak müdahaleyi engelleyebileceklerini düşündüler. Ancak konu iş ve ekmek mücadelesi olunca sistem kendi kutsallıklarını da bir yana atmaktan geri durmadı ve saldırıyı gerçekleştirdi. İlk bilinç sıçramalarını burada yaşayan işçiler daha sonralarda ise Türk-İş yöneticileri, hükümet ve sistemin ilişkilerini daha net görme imkânı bulmuşlardır. Bu arada da saldırı esnasında yanlarında olan devrimcileri daha iyi tanımaya başlıyorlardı. İşçilerin bilinçlerindeki sıçramada tüm direnişin önemi büyüktür ancak en önemli olaylardan biri trafik kazasında şehit düşen

Hamdullah Uysal cenazesinde yaşanlardır. Hamdullah Uysal’ın cenazesinin kaçırılması işçiler açısından son nokta olmuştur. Ancak burada devrimci, ilerici güçlerin çabası, emeği kesinlikle çok önemli bir yerde durmaktadır. Tabi ki Marksist ustaların da söylediği gibi işçi sınıfı için direniş ve grevler en büyük öğretmendir, işçi sınıfı değişir ve değiştirir.

Sonuç olarak;

Direnışlerin dayanışma bilincini geliştirdiği bir kez daha görülmüş, egemen sınıfların tam da ırkçı ve şoven saldırılarını körüklediği bir dönemde direniş çeşitli milliyetlerden işçi ve emekçilerin birliğine ev sahipliği yapmış bu durum tüm emek düşmanlarını rahatsız etmiştir. Bu ve benzeri direnişlerdeki, tavır

ideolojik bir tutumu ifade eder. Ezen ile ezilen, hakkını arayan ile hak gasplarını yapanlar ve yaratıcılar arasında herkes rolünü oynamaya çalışmıştır. Direnişler, eylemler yani pratikler geliştirici, değiştiricidir. Bu bilinçlenme yıllarca zaman alacakken bu direnişte somutla görüldüğü gibi TEKEL işçilerinin birçoğunu değiştirmiştir. Birçoğu devrimcilere yakınlaşmış, devrimcileri tanımışlardır. Bizlere ise işçi sınıfının içinde olma-

dan dışarıdan etkimizin ne kadar zayıf kaldığını göstermiştir. Kaldı ki devrimcilere yakın işçilerin direnişte oynadığı rol çok açıktır. Aynı zamanda DDSB’nin gerçek gücünü görmemiz açısından bir avantaj sunmuş, DDSB’nin sınıf mücadelesindeki yerini ortaya koymuş, direnişe katılan yoldaşlara büyük bir motivasyon ve deneyim sağlamıştır. Hâkim sendika anlayışını ve egemenlerin gerçek yüzünü gözler önüne sermiştir. DDSB olarak yoğun emek ve çabaya rağmen direniş konusunda yine de yığınla yetersizliğimiz olmuştur. Bu ve benzeri direnişleri büyütme için örgütlülük, örgütlenme bilinci her türlü saldırıya karşı mücadelede en büyük güvenlidir. TEKEL ateşi ateşledi, ateşi yangına çevirmek, örgütlü mücadeleyi güçlendirmek ve büyütme olacaktır. TEKEL direnişi ve diğer direnişler devam etmekte, öğrenip öğretmektedir. DDSB’lilere düşen sorumluluk ise onların yanı başlarında DDSB program ve bilinciyle mücadeleye ısrarla sarılmak ve TEKEL ateşiyle yanıp tutuşmak, bu ateşi her yana yaymaktır.

“İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir!” K. Marks

KADIN SORUNU VE İŞÇİ SINIFI İÇİNDE YERİ

Kadına cinsiyetini söylemekten “imtina ederek”; “bayan, hanım” ve hatta “hanımefendi” gibi tabirler kullanacak kadar kibar (!) bir toplumda yaşıyoruz! Ancak erkek egemen zihniyetli toplumumuz için, biz kadınların en temel ve insani haklarına aynı “kibarlığın” gösterildiğini söylemek mümkün değil! Aksine “yüceltilen kadın” mizacının; aynı zamanda bizim emeğimizin katmerli sömürsünü ve haklarımızın gaspını kolaylaştıran bir ikiyüzlülük olduğu açıktır.

Kutsal ana, hamarat ev hanımı/ev kızı, kahraman bacı ve hatta “dünyayı yeniden inşa eden erkek işçinin yanındaki yaşamı yeniden inşa eden kadın işçi” profili dahi kadına ve kadın sorununa karşı toplumsal ikiyüzlülüğün açık ve inceltilmiş biçimlerini oluşturuyor.

Anaerkil düzenin son bulması yani “kadının tarihsel” yenilgisinin ardından her geçen yüzyıl kadını daha çok eve bağlıyor ve toplumsal zincirlerine bir halka ekliyor. “Geleneksel” ilan edilen roller giderek kanıksanırken; kadın, evinin hanımı aynı zamanda kölesi oluyor. Yemek, temizlik, çocuk-yaşlı bakımı, evin idaresi –tabii, bu idarecilik yalnızca eldeki parayı ay boyunca idare etme ve evin erkeğini rahatsız edecek tüm sorunları bertaraf etme anlamında- gibi “esas olmayan” görevler kadının sorumluluğuna verilirken; evin geçimini ve idaresini –ama bu kez gerçek idare- düşünme, karar verme ve hatta bunun topluma ifade edilmesi gibi “esas” görevler ise erkeğin sorumluluğunda görülüyor.

Toplumsal rollerin bu dağılımı, bugünkü toplumumuzun en küçük yapıtaşı olan aile içinde sınırlı kalmayarak yaşamın tüm alanlarında kadını toplumun bir üyesi olarak dışlayan, yok sayan, ikincil-üçüncül gören bir anlayışa dönüşmüş durumdu!

1- Güvencesiz kadın işçiler ve görünmeyen emeğin sahibi: ev emekçisi kadınlar

“Yedek” ve “ucuz işgücü” olarak tanımlanan kadın emeği, üretimin “esas gücünü” oluşturan erkek emeğinin karşısına rakip olarak konuluyor. Çünkü erkek, toplumda “ev geçindirmekle yükümlü” kesim olduğu için onun işini asla kaybetmemesi gerekir. Bu yüzden de zaten sınırlı olan iş istihdamında

öncelik erkeğe veriliyor. Ancak “evi geçindirmek”ten ziyade “ev işleri” ile uğraşması gereken kadın ise “eve maddi destek sağlamak” amacıyla emeğinin karşılığında kendisine verilecek olan düşük ücretlere razı oluyor. Sendikalaşma, sosyal güvence, kreş vs. gibi hakların yok edilmesi ve ücretli izin, mesaiye kalmama gibi hakların da kırılıp kırılıp kuşa çevrilmesi, kadın işçi çalıştıran patronlar açısından daha kolay hayata geçiriliyor.

Cinsiyetçi işbölümü nedeniyle kadını eve hapseden ve üretimden koparan egemen sistem, çıkarları doğrultusunda kadın emeği üzerinden enformel bir piyasa yarattı. Kadının toplumsal olarak dayatılan rolü ve “geleneksel görevleri ile örtüşen işlerden (tekstil, ev eksenli çalışma –fason, parçalı üretim-, ev-işyeri temizliği, çocuk-hasta-yaşlı bakımı vs.) oluşan bu alanda milyonlarca kadının varlığı düşünüldüğünde korkunç bir emek sömürsünün varlığı ortaya çıkıyor! Dünyası ev ile sınırlandırılan ve “ev kadını” olarak tabir edilen emekçi kadın bu piyasanın “esas gücünü” oluşturmaktadır. Eve ek gelir sağlama düşüncesi ile bu pazarda emeğini çok ucuza satan kadınların ne iş güvenliğinden ne de sosyal haklarından bahsedebiliriz. Ev emekçisi kadın; parça başı iş alma, eve-işyerine temizliğe gitme gibi aslında üretim ve hizmet sektöründe çalışıyor olmasına rağmen kendisini işçi-emekçi statüsünde göremez/toplum tarafından da o statüde görülmez. Çünkü “ev işi” gibi yıpratıcı ve üretimi düşük olan işin kadının geleneksel görevi olarak görülmesi; hem kadının kendisinde hem de toplumun genelinde kadın emeğine yabancılaşmayı hatta kadın emeğinin değersiz görülmesine yol açıyor. Ayrıca bu alanda hiçbir sosyal güvencesi olmayan kadının, göz bozulması, sakatlanmalar, bel fitiği gibi rahatsızlıkları meslek hastalığı olarak görülüyor; bu da emekçi kadının sağlık açısından da birçok tehlikeyle tek başına mücadele etmesini getiriyor.

Ve krizler... İşsizliğin tavan yaptığı kriz dönemleri kadın emeğine dönük saldırıların da yoğunlaştığı dönemler oluyor. Kadının yoğun olarak bulunduğu küçük ve orta ölçekli işletmelerin krizden nasibini alarak kapanması ya da küçülmesi, kadının direkt işsiz kalması anlamına geliyor. Krizi bahane ederek, karını katlamayı hedefleyen büyük pat-

ronlar için de kadın “kapı önüne konulacaklar” listesinin başında yer alıyor! Birazdan ekleyeceğimiz bir nokta, önceki cümlelerimizle çelişiyor gibi görünecek ama aslında iki durumda birbirini besler durumda! Kriz dönemleri kadının her ne kadar daha çok işsiz kalmasına neden olsa da; aynı kriz, kadının daha rahat iş bulmasına neden oluyor! Nasıl mı? Güvencesiz, esnek çalışma koşullarına, asgari ücretin altındaki ücrete ve diğer hak gasplarına en çok kim razı olabilir? “Evin geçimini sağlamakla yükümlü” ve “sanayinin esas işgücü” olarak görülen erkek işçi-emekçi mi? Yoksa “eve ek gelir sağlayabileceğini” düşünen ve verilecek her ücrete “fedakârlıkla” (bu fedakârlık, kadından her zaman beklenen ve kadının ikiyüzlüce övülen özelliği olmuştur) razı olabilecek kadın işçi-emekçi mi? İşgücüne katılımı % 27.8 olan kadının işsizlik oranları şöyle: 1999 yılında işsiz kadın sayısı 387 bin iken 2009 Kasım ayında bu sayı 592 bin kişilik bir artış göstererek 979 bine ulaşmıştır. Bu arada şunu özellikle vurgulamak istiyoruz: İşsizlik oranı, iş arayıp da bulamayan kişi sayısı ile çalışabilecek nüfusun -15 yaş üstü- birbirine oranıdır. Yani eğer kadın çalışmak için herhangi bir yere başvurmamış işsiz sayılmıyor. Bu, milyonlarca ev emekçisi kadının “işsiz” olarak dahi görülmediği anlamına da geliyor! Aslında % 14.3 gibi yüksek bir oranda olan kadın işsizlik oranı; kadın emeğine dönük saldırının “buz dağının görünen kısmı” oluyor bu durumda!

Sonuç olarak şunu söyleyebiliriz: Genel olarak “geleneksel görevleri” ile örtüşen alanlarda çalışan kadının üretimde “esas güç” olarak görülmemesini ve esas güç haline getirilmemesini nedeni olarak kendini gösteriyor. Bu durum da kadın emeğine dönük saldırıları pekiştiriyor. Kadın çalıştığı alanlarda güvencesizliğin, esnek çalıştırmanın, ucuz işgücünün “esas elemanı” haline getiriliyor!

2- Sendikal mücadelede kadın

Emek cephesi açısından en güçlü örgütlülüğü oluşturan sendikaların da kadın sorununa yönelik bir politikaları olmadığı, aksine topluma hakim olan erkek egemen zihniyetin sendikalarda da kendisini kaba veya inceltmiş biçimlerde var olduğu ortada olan bir gerçeklik! Bunun birçok nedeni var:

“İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir!” K. Marks

'80 sonrası toplumda sendikalara bakışın değişmesi ve sendikaların hızla üye kaybına uğraması; sendikaları "var olanı" -yani çoğunluklu olarak erkek işçi-emekçi ile ilişkilerini- korumaya itiyor. Çünkü üretim sürecinin parçalanması, taşeronlaşmanın artması örgütlenmeyi daha da zorlaştırıyor. Sendikaların büyük bir çoğunluğu da yalnızca "aidat toplama, yılda bir TİS görüşmesi örgütlenme" gibi işlevlere sahip oldukları ve değişen gerçekliğe uygun politikalar üretme gibi bir zahmete katlanmadıkları için bu zorluk aşılamıyor.

Memur sendikalarını bir kenara bırakacak olursak, üretimin imalat sanayide yoğunlaşması sendikaları da bu alanda örgütlenmesini getiriyor. İmalat sanayide de tekstil, gıda gibi sayılı alanlar dışındaki diğer alanlarda kadın oranının çok düşük olması da sendikalardaki kadın oranını etkiliyor. Özellikle İstanbul, İzmir, Bursa gibi şehirlerin dışında kalan yerlerde "bir kadın ancak çok çaresiz kalmışsa sanayide çalışabilir, aksi halde mümkün değil" anlayışının hâkim olması bu durumun nedenlerinden biridir.

Şimdiye kadar saydıklarımız biraz daha bu gerçeklikle ilgili dışsal sebeplerdi. Gelelim içsel nedenlere: Türkiye'de sendikalaşma oranı toplamda % 6-7 oranlarına kadar düşmüşken, kadın ise bu oranın yalnızca % 12-13'ünü oluşturuyor. Örgütlenmek, hakkı için mücadele etmek daha çok "erkek işi" olarak, yine erkeğin başarabileceği bir durum olarak görülüyor olması, bu oranlardaki dengesizliği açıklıyor. Kadın, sendikada azınlık durumunda! Toplumdaki erkek egemen anlayışın sendikadaki yansıması olarak da sendikanın da bir cinsiyeti olduğunu görüyoruz: Erk! Bunu bu kadar "rahat" söylememizin nedeni, sendikanın yapısını, örgütsel işlevini, işleyişini belirleyen tüzüklerinde bile kadın sorununa dair tek bir somut ya da soyut maddenin bile bulunmayışı ve tabii buralarda yaşanan pratiklerdir. (Tüzükler konusunda en "ilerici"

durumda görünen yine KESK'tir. O da tüzüğünde "cins ezilmesine mücadele" gibi klişeleri değil "toplumsal cinsiyet" kavramını kullandığı için! Ancak her ne kadar "KESK'li Kadınlar" gibi önemli pratikleri olsa dahi bunun tüzükçe güvenceye alınmaması kadın sorununa yaklaşımındaki ciddi eksiklikleri gösteriyor.)

Sendika yönetimlerinde kadın sayısının bir elin beş parmağını geçmeyecek kadar sınırlı olması da sendikacılığın da "erkek işi" gibi görülmesinin sonucu olarak ortaya çıkıyor. Her 8 Mart'ta, 25 Kasım'da "kutsal" kadına övgüler dizen ve etkinlikler düzenleyen sendikalarda da, kadın, karar mekanizmalarında ciddiye alınmıyor ve orada bulunmasına gerek duyulmuyor. Tabii bu duruma değinildiğinde bir savunma mekanizması açığa çıkıyor: "Biz kadınları engellemiyoruz ki, onlar zaman ayırıp da ilgilenmek istemiyorlar!" Evet, parmak basılan bu nokta çok önemli! Kadına "tamam, gel sendikacı ol" demekle bitmiyor iş! (Gerçi koşulları oluşturulmasa dahi (kimsenin kadına böyle bir şey demediğini biliyoruz!) Çünkü kadın çalışsa, üretim içinde olsa dahi işten çıktıktan sonra "ikinci mesaisi" (yani ev işi, çocuk vs.) başlıyor. Kadının "ikinci mesai" durumu göz önünde bulundurulmadan, bununla ilgili koşullar oluşturulmadan kadının sendikacı olması ve/veya karar mekanizmalarında yer alması kolay değildir. Bunu göz önünde bulundurmadan da "kadınlar kendileri sendikacı olmak istemiyor" demek de kadın sorununa yaklaşımdaki erkek egemen zihniyetin incelenmiş biçimidir.

Biz DDSB'li Yeni Demokrat Kadınlar olarak, bahsettiğimiz bu konularla ilgili somut pratikler üzerine konuşarak, politika üretmenin önemli olduğuna ve bunu da önümüze koyacağımız hedeflerle başarabileceğimize yürekten inanıyoruz. Bu yüzden de önümüze şu hedefleri koymayı öneriyoruz:

Güvencesiz çalışmaya ve taşeronlaşmaya karşı mücadelemizi yükseltirken, güvencesiz kadın işçiler ve ev emekçisi kadınlarla ilgili semtlerden doğru ve oradaki yoldaşlarımızla daha fazla ortaklaşarak bir faaliyet örmeyi önceliklerimiz arasına almalıyız. Örgütlenme çalışması yaptığımız her alanda kadın örgütlenmesine karşı duvarlarımızı yıkmalı ve kadını kendi sorunları ve hakları konusunda bilinçlendirmeyi ve örgütlemeyi hedeflemeliyiz.

Kadın-erkek eşitliğini yalnızca pratik işlerde görmekten ziyade, karar mekanizmalarında yer almaları için oluşturacağımız tüm örgütlenmelerde, komisyonlarda, komitelerde KOTA uygulamasına geçmeliyiz. Bu kota oranının da en az % 40 olmasını öneriyoruz. Kadına araçlarda, yolda vs. "öncelik" veren, ancak aynı zamanda yok sayan anlayıştan; kadının kendini ifade edebilmesinde, mücadelesini sahiplenmesinde ve karar mekanizmalarında yer almasında öncelik veren anlayışa geçiş yapmamız böyle mümkün olabilir.

Kadın sorunu ile ilgili tüm alanlarımızda başta kadın yoldaşlarımız olmak üzere tüm yoldaşlarımıza yönelik eğitim çalışmaları, etkinlikler düzenlemeliyiz.

Faaliyet yürüttüğümüz her sendikada, her DKÖ'de birer kadın komisyonu oluşturmayı ve bu komisyonları aktifleştirmeyi öncelikli hedef haline getirmeliyiz.

Şimdi bazı kadın sendikacıların biraraya gelerek oluşturduğu "**Sendikalardaki Cinsiyetçi Tüzüklere Karşı Kadın Platformu**" gibi örgütlenmeleri takip etmeli, buralarda yer almalı ve buralardan öğrenmeli ve deneyimlerimizi buralarla paylaşmalıyız.

"İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir!" K. Marks

DDSB 2. KURULTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ

Bizler Devrimci Demokratik Sendikal Birlik olarak bugün kurultayımızı gerçekleştirerek işçi sınıfının ve emekçi halkımızın mücadelesini geliştirme konusundaki kararlılığımızı bir kez daha ilan ediyoruz.

Ekonomik krizin faturasını bizlere çıkaran krizin sorumlusu sistemin temsilcileri biz emekçileri yoksulluğa ve sefalet mahkum etmekte, en temel haklarımızı gasp etmeye çalışmaktalar. Saltanatlarını yağma, sömürü ve baskı üzerine kuranlar bizleri düşük maaşla, uzun saatler, esnek çalışmaya zorlamakta, mesleki güvencelerimiz reddedilmektedir.

Bugün ülkemizde milyonlarca emekçi güvencesiz şekilde, ağır sömürü altında çalışmaya zorlanmaktadır. Bugün ülkemizde milyonlarca emekçi işsizliğe mahkum bırakılmaktadır. Bugün ülkemizde emekçiler sermayenin daha fazla kar etmesi için birbirleriyle rekabete girmeye zorlanmakta, rekabetin krizle birlikte şiddetlenmesi daha zor şartlarda çalışmaya razı olmamızı bizden talep etmelerini beraberinde getirmektedir.

Bugün ülkemizde işçiler ve emekçiler daha fazla kar uğruna sağlıksız, korunmasız şartlarda çalışmaya zorlanmakta ve iş hastalıkları ve "iş kazaları" adı altında cinayetler işlenmeye devam etmektedir. Son 5 ayda Zonguldak, Bursa ve Balıkesir'de gerçekleşen 3 madden kazasında ölen 60'ın üstündeki madenci arkadaşımız, sigortasız halde 21 saat durmadan çalıştığı için Antalya'da sürücülüğünü yaptığı tur otobüsünde kaza geçirerek yaşamını kaybeden şoför arkadaşımız, İstanbul Tuzla'da yaşamını kaybeden tersane işçisi arkadaşımız, yine dünya genelinde yasaklanan kot taşılama işiyle slikozis hastalığına yakalandığı için ölen yüzlerce arkadaşımız ve kayda geçmeyen diğer binlerce emekçi yüreklerimizde yaşamaktadır. Bu cinayetler bizlere bir yandan en basit önlemleri almayan, masraftan kaçınma adına katliam yapan sistemin ve sermayenin gerçek yüzünü ortaya sererken öte yandan bizlerin örgütlenmemiz, direnmemiz ve mücadele etmemiz gerektiğini ortaya sermektedir.

Bizler, bu ülkenin işçi ve emekçileri olarak, Yunanistan, Fransa, İspanya, Almanya, Filipinler, Nepal gibi ülkelerde sokakları mesken eyleyen, direnen, mücadele eden sınıf kardeşlerimizle beraber enternasyonal kavgamızın ülkemizdeki ayağını geliştirmek için örgütlülüğümüzü güçlendireceğiz. Tekel işçilerinin, Esenyurt işçilerinin, DESA işçilerinin, Marmaray-İSKİ ve itfaiye işçilerinin mücadelelerini büyüteceğiz.

Bizler, ekonomik krizin faturasını üzerimize yüklemeye çalışan, bizi güvencesiz ve örgütsüz şekilde ağır sömürü koşullarında çalışmaya zorlayan emperyalist-kapitalist sisteme ve ül-

şehirlerde mücadele eden emekçilerin dayanışmasını geliştirmek için tüm gücümüzle seferber olacak, direnen işçilerin direniş ateşlerini bulduğumuz alanlara taşıyacağız.

Bizler işçi ve emekçileri ulus, mezhep vb sebeplerle bölmeye çalışan, emekçileri birbirine düşürmeye çalışan ırkçı, şovenist, ayrımcı anlayışlara karşı uzlaşmaz şekilde mücadele edeceğiz, işçilerin birliği ve ortak mücadelesi için çalışacağız. Bizler aynı zamanda Kürt ulusu ve diğer azınlık milliyetlerden emekçilerin ulusal-demokratik taleplerini, Alevi ve diğer inançlardan emekçilerin ayrımcılık karşıtı, demokratik mücadelelerini koşulsuz şartsız destekleyeceğiz ve bu mücadelelerle sınıfsal mücadele arasındaki bağ doğru şekilde ele alarak sisteme karşı tüm ilerici, demokrat, devrimci mücadelelerde yer alacağız.

Bizler işçileri, emekçileri, işsizleri, yoksul halkımızı, geleceği çalışan gençleri ve çocukları yaşam alanlarında, semtlerinde örgütleyecek, sınıf bilincini

kemizdeki uşaklarına karşı militan mücadelemizi geniş kitlelerle buluşturacağız.

Bizler, kendilerine daha ağır çalışma şartları dayatılırken daha az hak tanınan, sendikalarda örgütlenmesi için özel bir çaba harcanmayan, iş dışında evde de yoğun bir emek sömürüsüne tabi olan işçi-emekçi kadınların örgütlenerek kaderlerini kendi ellerine almaları ve öfkelerini sınıf bilinciyle yoğunlaştırarak sınıfın devrimci mücadelesi içinde yer almaları için özel bir çaba göstereceğiz.

Bizler, işçilerin öz-örgütlülükleri olan sendikalarımızın önderliğini ele geçiren sarı-işbirlikçi-bürokrat sendika yönetimleriyle uzlaşmayacak, işçi-emekçilerin taban inisiyatiflerini geliştirerek devrimci, demokrat işçilerin sendika yönetimlerine gelmeleri ve sendikaların gerçek misyonunu oynaması, geniş işçi kitlelerini örgütlemesi için çalışmalarımızı yoğunlaştıracacağız.

Bizler ülkemizde ezilen ve mücadele eden köylülük ve öğrencilerle işçi ve emekçilerin mücadelelerini birleştirmek, farklı iş kollarında ve

tüm alanlara yayacağız. Merdiven altlarında, küçük atölyelerde ağır bir sömürüye maruz kalan, güvencesiz ve uzun saatler hiçbir kural ve yasaya uymayan şartlarda çalışmaya zorlanana milyonlarca emekçi kardeşimizi alanlara özgü yöntem ve araçlarla örgütlenme konusunda kararlılığımızı bir sefer daha açıklıyoruz.

Bizler ülkemizin dört bir yanında mücadele eden Devrimci Demokratik Sendikal Birlik faaliyetçileri olarak kurultayımızı demokratik bir ortamda, devrimci bir kararlılıkla ve değerli bir deneyim paylaşımı alanı olarak örgütledik. Bizler bu kurultayımızla sınıfsal öfkemizi, sınıf kararlılığımızı ve sınıf bilincimizi daha da pekiştirerek, örgütlü duruşumuzu pekiştirerek geleceğe yürüdüğümüzü açıklıyoruz.

Bizler ülkemizde emekçiler arasında devrim ve demokrasi bilincini, anti-emperyalist anti-faşist anti-feodal mücadeleyi yükseltmek için daha azimli, daha örgütlü, daha coşkulu bir şekilde yürüyüşümüzü ileriye doğru taşıyacağımızı ilan ediyoruz.

Devrimci Demokratik Sendikal Birlik

"İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir!" K. Marks